Veșnic tineri

de Aurel Cărășel

M-am întrebat uneori, în ultimii trei-patru ani, de ce mai scriu texte Science-Fiction. Pentru că, în fond și la urma urmei, umanitatea trăiește într-o perioadă care ar putea fi considerată hiper-Science-Fiction. O perioadă în care știința și tehnologia au depășit imaginația atât de mult, încât lumea s-a răsucit cu totul în opțiunile ei către zona de *main-stream*, speriată de ceea ce ar putea produce creatorii de SF, în mediul cultural, influențându-i ireversibil în felul acesta dezvoltarea și chipul pe care aceasta l-ar putea avea în ziua de mâine.

Cu ce am greșit noi, creatorii de iluzii despre viitor? Pentru că e limpede, am greșit *undeva, cândva* (cum sună titlul unui cunoscut roman al Richard Matheson, care ani mai târziu a servit pentru scenariul unui film de succes, cu Christopher Reeve și Jane Seymour în rolurile principale). Poate prin faptul că le-am deschis unora ochii către **viitor**, acea zonă a Timpului care interesează umanitatea numai prin faptul că există la nivelul unui palier intangibil.

Diverse aspecte ale științei (viitorologie, futurologie, cronozofie) sau ale ezoterismului (chiromanție, cititul în mațele animalelor, în boabe de fasole, de porumb, în zațul de cafea, în firele de ceai) au scurmat numai la suprafața viitorului, iar rezultatele obținute au schimbat, după caz, destine individuale sau chiar soarta unor populații întregi. Prin extra-

BIBLIOTECA ALEPH

polarea anumitor aspecte, au fost concepute strategii sociale civile şi militare pentru viitorul apropiat şi mediu, cu ambiţia de a acoperi cea mai mare parte dintre posibilităţile de evoluţie.

Singurul impediment în realizarea unui mănunchi suficient de mare de posibilităţi încât să acopere întregul spectru al viitorului (deci, să se reuşească o planificare totală, din care să rezulte un viitor complet controlat) este capabilitatea de calcul încă insuficientă a Inteligenţei Artificiale. Extrapolările în această direcţie au arătat însă că am mai avea de aşteptat ceva mai puţin de 30 de ani până când un IA hiperputernic să înceapă să proiecteze strategii globale de dezvoltare, în care vieţile noastre să nu conteze mai mult decât firele de aţă din împletirea unui ghem.

Şi atunci, care ar mai fi rolul unui scriitor de Science-Fiction într-o lume în care viitorul poate fi unul controlat, iar elementele de tehnologie par a nu mai fi comprehensibile de către utilizatorii lor, pentru care s-au transformat într-un fel de magie neagră? Dacă imaginaţia lor, mult mai puternică decât a cititorului obişnuit, nu mai produce anticiparea factorului tehnologic, atunci ce ar mai putea să creeze? Poate că ar trebui să se rezume la descrierea relaţiilor din ce în ce mai complexe dintre oameni şi noua tehnologie. Kim Stanley Robinson (ca să dăm numai un exemplu) oferă mostre de psihologie SF a maselor, în cunoscutele sale romane „Mareea stelară", trilogia marţiană („Marte roşu", „Marte verde", „Marte albastru"), „Cincizeci de grade sub zero", „2312", „Aurora". Practic, dincolo de o percepţie aproape extrasenzorială a viitorului, scriitorul de SF trebuie să se întoarcă la oameni şi la relaţiile dintre ei, care, din perspectiva unei tehnologii din ce în ce mai sofisticate, încep să se transforme iremediabil, devenind o ţesătură Om–Viaţă Artificială atât

de complexă, încât tinde să modifice psihologia socială de până acum în ceva desuet și numai bun de aruncat la coșul de gunoi al istoriei.

Și atunci, dacă mie ca scriitor de SF îmi vine tot mai dificil să înțeleg felul în care mediul social se mișcă în jurul meu, asemenea valurilor unei mări, de ce m-aș mai apleca asupra laptopului sau a tabletei ca să produc imagini disparate și mozaicate dintr-un viitor devenit tot mai cețos și, posibil, tot mai primejdios?

Poate că răspunsul ar putea să stea tocmai în mâinile și în gândurile voastre, dragi cititori ai acestei reviste, aflați la vârsta adolescenței și a tinereții (pe care, în această perioadă, o credeți veșnică). Majoritatea celor care s-au afirmat până acum în acest domeniu s-a format la o școală ideatică și narativă care începe să fie depășită în acest moment de propriile-i vise de altădată, devenite realitate peste noapte. Pare destul de limpede că nu ea, majoritatea în cauză, deține cheia spre ilustrarea acelui viitor care ne pândește după colț, pentru că e prinsă în chingile formative ale trecutului din care provine. Noi, scriitorii valurilor '80 și '90, provenim dintr-un mediu social distopic și distopia a constituit sursa noastră de hrană spirituală. Nu vom reuși să vedem altceva din fațetele viitorului care stă să vină decât cele care corespund distopiilor trecutului. Cu voi, generația de acum, însă este o altă poveste...

O poveste care începe odată cu minunile izvodite de era supertehnologiilor. Generația voastră s-a născut în mijlocul lor și nu a luat parte la nașterea lor, asemenea nouă. Așa că nu are pentru ele respectul aproape sacrosanct cu care o înconjurăm noi. Mă uit, spre exemplu, numai la felul în care voi și noi apreciem telefonul mobil, tot mai performant și mai straniu cu fiecare an care trece. Generația mea are o

grijă respectuoasă față de acest obiect, devenit atât de inteligent (și datorită internetului), încât este capabil să susțină conversații cu posesorii lui. Exact ca în cărțile și în filmele anilor '70-'80, din secolul trecut (scuze, mi se pare cumva bizar să vorbesc despre... secolul trecut; pentru voi, însă, care v-ați născut în secolul XXI, este ceva normal și lipsit de importanță, ca și când ați vorbi despre secolul al XVI-lea sau al XIII-lea). A conversa cu IA-ul care „trăiește" ascuns în inima telefonului, așa cum aș face-o cu soția sau cu un prieten mi se pare mai mult decât fabulos și evident că am acea reținere în fața acestui act, reținere pe care presupun că au trăit-o și preoții diferitelor religii, înainte de a antama o discuție cu zeii. Dar pentru voi, cei care v-ați născut în epoca laptopului, a tabletei și a smartphone-ului treaba aceasta este la fel de simplă ca și prepararea unui ceai (în varianta short a pliculețelor, evident). Vreau să spun că nu există inhibare și nu există supravalorizarea elementelor. Voi, dragii mei, știți exact câtă valoare are tehnologia dumnezeiasco-drăcească în mijlocul căreia trăim. Și știți, instinctiv, că dacă vă cade telefonul și îl spargeți nu s-a petrecut niciun fel de tragedie, totul se face în numele bunului mers înainte al civilizației, mama sau tata vă vor cumpăra altul, mai performant, iar asta va pune bazele viitorului salt tehnologic, care va viza ziua de poimâine.

Pe voi, cei fără prejudecățile zilei de ieri, vă aștept, dragii mei cititori-creatori. Pentru că voi veți performa întru schimbarea literaturii SF de mâine. Și poate chiar de poimâine. Apropiați-vă de ideea de informare creativă pe care o conține literatura SF și apucați-vă să construiți Lumea de Mâine. Cu cuvintele, cu imaginile, cu ideile voastre. În curând, nu va mai exista niciun schimb de generații, ci numai Creatori, Cartografi ai Lumii Noi, în continuă transformare, care va

genera o nouă știință și o nouă tehnologie, la fel de diferită de cele de azi, pe cât sunt acestea de cele din secolele al XVII-lea și al XVIII-lea, din era precosmică.

În 1955 (cât de îndepărtat pare acest an!), redactorul-șef al revistei „Colecția de Povestiri Științifico-Fantastice", Adrian Rogoz, scria într-un minuscul editorial, publicat pe coperta interioară a primului număr, că îi așteaptă pe tinerii visători și cu spirit de aventură să i se alăture în marea escaladă a Imaginarului acelei epoci. Acel spirit nu s-a perimat. Doar unele trăsături s-au mai modificat. Așa că veniți alături de noi, dragi visători din secolul al XXI-lea, și haideți să împingem mai departe granițele domeniului acesta minunat, în care putem să visăm la hotarele mereu în mișcare ale științei contemporane. Aveți tinerețea veșnică a celor care îndrăznesc. Îndrăzniți, deci, să visați. Science-Fiction-ul vă așteaptă.

Îți place să scrii SF, fantasy, horror?
Trimite-ne scrierile tale la
redactia@colectiasf.ro!

Condițiile manuscrisului:
litera utilizată – Times New Roman, corp 12;
cu diacritice; evidențierile cu *italic*, **bold** și/sau „ghilimele";
textul aliniat la stânga;
autorul nu va face paginare în
documentul word, doar dacă materialul o impune;
titlul cu Times New Roman, corp 18, bold;
numele autorului sub titlu;
informațiile de contact vor fi trecute
la finalul manuscrisului (nume și prenume,
adresa, telefon, e-mail).

Tranzit

de Florin Purluca

Cei de la vama spațioportului ne-au informat că decolarea avea să întârzie cu unsprezece ore. Nu erau probleme majore, doar câteva discrepanțe între documentele care însoțeau marfa și declarațiile înaintate de cumpărător către Oficiul Vamal. Chestii minore, care apar de obicei din cauza birocrației, dar care se cereau totuși rezolvate. Fiind vorba despre o navă din sectorul privat, eram obligați să așteptăm vămuirea unei flotile de transportoare ce aparținea Confederației, deși andocaseră ulterior sosirii noastre.

— Iar pierdem timp în mod inutil din cauza protocoalelor astea de rahat!

Donovan era cel mai afectat. Dacă nu l-ai fi cunoscut, n-ai fi zis asta judecând doar după tonalitatea vocii și calmul aparent. Detesta întârzierile într-o manieră personală care depășea cu mult starea noastră de sictir – avea datorii colosale. Fiecare întârziere de plată însemna o penalizare. În funcție de numărul contractelor și, mai ales, de lentoarea specifică ofițerilor vamali, pierdeam, de obicei, în jur de cinci zile lunar, așteptând în mod inutil prin tot felul de spațioporturi obscure.

Am ridicat din umeri, ca de fiecare dată când eram nevoit să iau decizii forțat de împrejurări.

— Măcar putem să profităm de fereastră și să facem o verificare de rutină.

Camalia, mezina echipajului, care se ocupa cu întreținerea velaturii, a strâmbat din nas.

— Membranele nu au nimic. Le-am verificat acum două săptămâni. Curate ca o aripă de fluture.

Nu-mi plăcea să le frec ridichea degeaba. Ne câștigam existența formând o echipă de mai bine de șase ani și, în afară de faptul că lucrau pentru mine, eram prieteni. Însă sarcini de genul acelora le țineau mințile ocupate, departe de cazinouri sau alte mecanisme eficiente de escrocare legală.

— Atunci verificați rotoarele sau curățați supapele de admisie.

Camalia a strâmbat din nas. Și-a luat setul de scule și a dispărut în pântecele uriaș al transportorului, însoțită de freamătul metalic al cheilor, periilor și tijelor de curățare, ferindu-și capul chiar în ultimul moment de vârful unei gheare a trenului de aterizare. Donovan a plecat în urma ei cu zâmbetul și mersul lui atât de specifice. Uneori îmi lăsa impresia că nici iminența unui atac nuclear n-ar fi putut să-l scoată din ritmul lui. Panoul holografic anunța cu cifre de un albastru sticlos că Moby-Luna, adică ISD-ul nostru, era numărul 166 pe lista de accelerare din totalul de 345 de nave, care avea să tot crească, judecând după bubuiturile făcute de vechile motoare de tip anemotrop ale crucișătoarelor spațiale ce amarau unul după altul. Decizia de a-i schimba propulsia s-a dovedit una greu de acceptat. Principalul inconvenient fusese suma de bani necesară pieselor și costul manoperei, dar găsisem cumva puterea să-i conving pe cei de la bancă și să-i asigur că, în timp, aveam să culeg roadele investiției. Desigur, în urma operației de îmbunătățire Moby-Luna își pierduse aspectul de rechin furios (pe care-l adorasem mereu, de la bun început) și odată cu demontarea turbinelor, a gurilor uriașe de captare a vânturilor solare și

a contragreutăților pierduse un sfert din tonajul inițial. Ceea ce era admirabil, din punctul de vedere al eficienței de manevrare, îndeosebi în spațiile restrânse din docurile porturilor spațiale de mâna a doua, pe care obișnuiam să le frecventăm datorită taxelor reduse de staționare. Însă Moby-Luna trudea de aproape trei săptămâni să-și accepte forma atipică de fregată spațială. Erau doar chestiuni temporare, care se rezolvau de la sine în decursul câtorva luni, ne asiguraseră cei din stația de servisare. În cazul extrem în care ISD-ul chiar nu putea să accepte, exista opțiunea reîmprospătării softului. Speram, totuși, să nu se ajungă la măsuri drastice. Dincolo de faptul că era doar un transportor banal, dotat cu harta neurală a unui pilot mort de o sută de ani, pe care nu-l cunoscusem niciodată în adevăratul sens al cuvântului, era firesc să facem un efort și s-o înțelegem măcar pentru că veghea constant la bunăstarea noastră. Puteam chiar să-i oferim un răgaz de timp și s-o susținem, psihologic vorbind. În fond, la ce sunt buni prietenii?

Îmi plăcea spațioportul Metaxa, deși era unul de mâna a doua. Cupola panoramică oferea o priveliște cutremurător de frumoasă asupra docurilor. Nave de toate tipurile și gabariturile veneau și plecau într-un ritm constant. La început auzeai doar bubuiturile și imediat după asta apăreau din depărtare siluetele monstruoase, încadrate de marcajele holografice ale pistelor de aterizare la fel de viu colorate precum penajul unor păsări exotice. Mugetele motoarelor persistau timp de mai multe minute, pe durata timpilor de răcire, apoi se diminuau treptat până spre o liniște mormântală.

Fiind un port de duzină, marea majoritate a clienților era de factură identică. Fără lorzi, abați sau ducese cu faimă interstelară, doar mutre acre și obosite care vorbeau despre trecuturi ce nu aveau nimic în comun cu finețea și bunele

maniere. Peștii, târfele independente, traficanții și contrabandiștii erau în mediul lor natural – acesta era principalul motiv pentru care preferam să-mi pun echipajul la treabă, chiar dacă adesea nu erau sarcini ce necesitau o rezolvare imediată.

Am profitat de timpul liber și am căutat o stație de comunicare. Am verificat ofertele în curs de așteptare și pe cele nou disponibile pe piață. Din cauza întârzierii m-am văzut nevoit să abandonez cinci licitații cu termen apropiat. Apoi am făcut câteva calcule mentale la foc automat, mi-am luat o marjă de siguranță de trei zile, după care am plasat oferte de preț pentru trei curse pe ruta Sculptor 5 – Fornax 7. Aș fi putut să fac asta și de la bordul navei, dar ofertele de preț erau mai sigure dacă erau plasate de pe o rețea de comunicație fixă. Costurile erau pe măsură, însă faptul că aparatura stației stătea în legătură permanentă cu sateliții cu transmisie binară ai Confederației oferea un plus de garanție că informația avea să fie transmisă în timp util. Am trimis o copie a activității către Moby și după asta am mers la un restaurant din apropiere, de unde am cumpărat trei meniuri rehidratate – friptură de curcan – plus alte o sută de meniuri variate, deshidratate, care aveau să completeze stocul de rezervă de pe navă, vizibil diminuat în ultima perioadă. M-am întors la Moby după aproximativ trei ore și amândoi mă așteptau cu expresii încordate, rezemați de ușa sasului de îmbarcare. Am coborât din taximetru și le-am făcut semn să vină să mă ajute să descarc rezervele de hrană. Pe măsură ce s-au apropiat și aburii fripturilor rehidratate au început să le gâdile nările, expresiile dure li s-au mai diluat.

☆ ☆ ☆

Ne-au anunțat cu trei ore mai devreme decât fusesem programați și asta chiar a fost o surpriză de proporții. Agentul vamal care trebuia să verifice dacă încărcătura corespundea cu descrierea din documentație purta pe chip veșnica expresie a plictisului determinat de rutină. Era mic și îndesat ca un buldog.

— Aici zice că transportați o structură antică de formă piramidală, a spus el cu glas răgușit. Piramida lui Keops, a mai adăugat, urmărind cu vârful degetului descrierea din caseta informativă. Eu nu văd nicio piramidă.

În mod normal, Moby ne asista pe durata tranzacțiilor. Însă folosirea IA-urilor sau a ISD-urilor în timpul procedurilor care implicau agenți ai Confederației era strict interzisă. Camalia a făcut un pas mai în față. Eu și Donovan am rămas locului.

— Asta pentru că e destructurată, i-a explicat fata învelită din gât până-n călcâie în combinezonul ei negru și perfect mulat pe trupul minion, dar musculos, într-o manieră de-a dreptul erotică. A fost desfăcută bloc cu bloc pe Terra I și reorganizată, din economie de spațiu, sub forma acestui dreptunghi uriaș. Blocurile sunt atent etichetate. La destinație va fi reconstruită. Va fi din nou ce a fost odată – o piramidă.

Agentul și-a mai aruncat privirea de vreo câteva ori peste documentație, apoi i-a înmânat padul Camaliei.

— Milionari excentrici. Alții trudesc de pe o zi pe alta pe te miri ce și chiar pe degeaba, iar ei aruncă milioane pe bolovani.

Camalia a luat padul, și-a înclinat privirea discret, după care mi l-a întins fără să mai spună nimic.

— Ați rămâne surprins să constatați că piața de vestigii este într-o continuă ascensiune, am intervenit. Vorbim de miliarde, nu de milioane.

I-am zâmbit. El a scuturat din cap și și-a trecut palma peste inscripția de pe cască. N-am înțeles utilitatea gestului. Probabil doar un tic.

— Ați coborât pe Terra I?

— Ah, nu, i-am zis. Am preluat marfa de pe orbită. Dar am cunoștințe care au făcut-o de vreo câteva ori.

— Tot mai sunt lucruri de adunat? Nu s-au prăpădit toate cele, fiind abandonate de sute de ani?

Donovan, vizibil neafectat de cursul discuției, dar conștient că avea să mai dureze, s-a așezat pe scările ce precedau intrarea în cală. Camalia și-a împreunat brațele peste sânii rotunzi, presați de pielea neagră a combinezonului. A spus:

— În ultimii doi ani, după ce nivelul de radiații a scăzut sub limita maximă admisă, vizitele s-au dublat. Și, credeți-mă, mai sunt multe de luat. Statuia Libertății, Coloseumul, jumătatea din Marele Zid Chinezesc care a supraviețuit atacului nuclear și multe alte obiective care nu și-au atins încă prețurile de rezervă la licitații. Cum bine spunea domnul căpitan, este o piață într-o continuă ascensiune.

— O fi, a mârâit agentul. Dar mie tot mi se par bani aruncați în vidul cosmic.

— Într-un fel, așa este, i-am spus cu un aer detașat, în timp ce am fixat padul la locul lui, pe panoul magnetic. Dar din asta ne câștigăm pâinea și părerea noastră, ca intermediari între vânzător și client vreau să zic, n-are nicio valoare empirică. Oricum, observ cu surprindere că, mai nou, colecțiile de artefacte sunt foarte apreciate. A devenit o modă printre lorzii sau baronii interstelari să deții una.

— Politruci îngâmfați, a bombănit vameșul.

Donovan s-a ridicat de pe scări și și-a scuturat în mod simbolic praful de pe turul salopetei. Spun simbolic pentru că Moby se îngrijește cu sfințenie ca totul să fie curat. Și deși

face parte din categoria transportoarelor industriale, rare sunt dățile în care ai să găsești un firicel de praf, chiar și în cala-marfar.

Pășind înspre noi, Donovan a spus cu vocea lui calmă:

— Cel ce este dispus să planteze un pom, chiar dacă știe că nu se va fi bucurat niciodată de umbra lui, acela este un om care a atins înțelepciunea.

Buldogul i-a aruncat o privire piezișă, în timp ce s-a îndreptat înspre ieșirea din transportor cu un mers grăbit, dominat de un legănat caraghios. Camalia a râs înfundat.

☆ ☆ ☆

Am introdus codurile de accelerare. Panoul holografic anunța că mai erau câteva nave la rând înaintea noastră și că puteam să-i dăm bice peste aproximativ o jumătate de oră. Am mai așteptat cuminte timp de câteva minute și turnul de control mi-a dat undă verde. Am confirmat primirea autorizației de decolare și, conform protocolului, din momentul acela puteam să repornesc ISD-ul.

— Trebuie neapărat să vorbim, Kayro, mi-a spus ISD-ul pe un ton grav, lipsit de introducerile plicticoase servite de obicei după pauzele de pe durata staționărilor.

— Ce-i?

— Avem o mică problemă.

N-am spus nimic, așa că a continuat:

— Odată cu marfa am luat la bord un clandestin.

Scanerele portului nu detectaseră nimic, ceea ce însemna că nu era ceva organic. Din punctul ăsta de vedere nu aveam dubii, pentru că nu primisem niciun avertisment la intrarea în port. Ceea ce însemna că era vorba despre un alt fel de clandestin. Un spirit rătăcit, cu o aură slabă, care datorită circumstanțelor trecute neobservat.

— Rahat! am zis bosumflat.

Procedura era de toată isprava. Spiritele banale sunt protejate prin lege și trebuie să fie declarate, chiar dacă, în marea lor majoritate, după ce sunt evaluate de Autoritatea Colonială, sunt neutralizate și stocate, deci mare lucru nu se alege de ele. Asta însemna, în linii mari, o altă întârziere de cel puțin câteva zile, pentru că trebuia să dăm tot soiul de declarații prin care să ne justificăm nevinovăția. Fiind destul de des întâlnite, prețul lor pe piața neagră nu era cine știe ce câștig. Pleava era folosită îndeosebi pentru sistemele de operare ale unor aparaturi banale. Mamuți hamali, anemo-stivuitoare, paznici sau alte tipuri de utilaje specifice porturilor spațiale. Chiar dacă erau inofensive, tot se mai găsea câte unul care se pricepea să le dea peste cap sinapsele și să le pună să facă cine știe ce fărădelegi sau, mult mai grav, acte de terorism. Motiv pentru care înregistrarea și declararea lor era literă de lege, pentru ca după autorizarea punerii în funcțiune cineva să plătească taxele aferente existenței lor, așa cum făceam eu pentru Moby. Și, desigur, să fie tras la răspundere în cazul unor belele.

ISD este acronimul de la Inteligență Spirituală Digitalizată și este, de fapt, un suflet captat după moarte cu ajutorul unui dispozitiv de tip EEC. Unele sunt digitalizate imediat, altele peste sute sau chiar mii de ani, dacă sunt descoperite accidental. Apoi sunt scoase la vânzare prin licitație publică. Desigur, pentru personalități protocolul este altul.

Diferența dintre Inteligența Artificială și ISD constă în unicitatea celei de-a doua categorii, fiind, în cazul nostru de exemplu, un IA cu un plus de fler și intuiție date de cei patruzeci de ani de vechime ca pilot în regimul privat. Deși IA-urile pot beneficia la fel de bine de o mulțime de interfețe personalizate la prețuri mult mai accesibile, utile în special pentru

compania din timpul călătoriilor care nu necesită criogenizare, achiziția unui ISD poate fi înțeleasă la adevărata ei valoare doar de cineva care a petrecut cel puțin câteva săptămâni în singurătate spațială.

— Neutralizează-l și, imediat ce ai posibilitatea, descotorosește-te de el, am spus cu privirea lipită de contorul holografic al spațioportului.

— Am luat în calcul posibilitatea asta, dar...

Umbra de îndoială din vocea lui Moby a fost evidentă.

— Dar... Ce!? am spus.

— Trebuie să vezi cu ochii tăi.

☆ ☆ ☆

Eram toți trei în cală când Moby-Luna a pornit senzorii. Spiritul era încadrat de cușca Williamson, un soi de cușcă Faraday special concepută pentru stabilirea contactului și imobilizarea fantomelor. În mod normal, grafic vorbind, spiritele sunt proiecții ale anomaliilor detectate de senzorii de tip tri-axiali ai câmpului electromagnetic – figuri schematice de genul omului-băț sau siluete vagi, vaporoase. Însă Moby folosise cele câteva ore libere și, după o cercetare asiduă în baza de date, lucrase la o interfață holografică ce se mula pe harta punctelor de perturbație EMF.

Femeia cu pielea glazurată de un bronz dus până spre perfecțiune purta rochie și o mulțime de accesorii. Rochia era din modelul celor de gală, pe care le mai văzusem prin filmele vechi, ce îți făceau suflarea să ajungă la vestita pauză de o secundă și îți tăiau aerul. Era de culoarea dunelor și lungă până-n podea. Nu puteam să-i văd picioarele. Nici măcar vârfurile degetelor. Nu avea decolteu și mătasea aia vălurea ca și cum ar fi fost vie, ca și cum ar fi fost o cascadă de nisip.

Se mula perfect pe trupul ei, îmbrățișându-i sânii, șoldurile și coapsele. Părul era totuna cu vidul cosmic, de un negru profund, buze cărnoase și nasul ușor acvilin. Nu exagerat, doar atât cât să-i confere un aer de unicitate. Accesoriile erau toate din aur și încrustate cu pietre prețioase.

— Bine, bine, am spus zâmbind. Ca reprezentantă a sexului frumos, presupun că la vremea ei și-a făcut datoria cu brio.

Camalia a ridicat o sprânceană și a expus o teorie succintă despre viziunea de-a dreptul retardă a bărbaților conduși de hormoni. Donovan a râs înfundat, Moby a chicotit, eu m-am mulțumit să mă apăr cu o simplă ridicare din umeri.

— Mda! a fost concluzia monosilabică a Camaliei.

Deși nu văzusem niciodată ceva care să-mi lase impresia asta în comportamentul minionei, uneori aveam senzația că exista ceva, acolo, în sufletul ei; ceva care era cu o idee mai mult decât o simplă relație de colaborare.

— Poate să ne audă? am întrebat-o pe Moby.

— Nu, mi-a zis. Am restricționat accesul audio-video. Dar i-am făcut totuși o scurtă introducere. Reacția de adaptare a fost admirabilă.

Uneori au tendința ca, atunci când sunt rupte de mediul lor, să dea dovadă de reacții de tip paranoic.

— Bine, bine, am întrerupt-o. Cu toate astea nu văd ce-i atât de inedit în prezența ei.

Moby-Luna ne-a spus pe un ton afectat:

— Cleopatra! Vă spune ceva?

Deși anii neîntrerupți de rătăcire spațială mă ținuseră departe de mediile academice, nu eram totuși un ageamiu. Am spus, la fel de afectat:

— Oh! Vrei să spui...?

Moby-Luna mi-a luat-o pe dinainte:

— Da! Exact asta vreau să spun.

— Stai puțin, i-am spus. Cleopatra și Keops au trăit la ani buni distanță, în dinastii diferite. Cum îți explici faptul c-am dat de ea și nu de el?

— Probabil că e o simplă chestiune de migrare. În timpul raidurilor de capturare spiritele fug.

Asta explica, într-un fel, descoperirea noastră inedită.

— Cum de ai detectat-o? a întrebat cu interes vizibil crescut Camalia. Și cum de a scăpat radarelor din port?

— De obicei, fără programe speciale de recunoaștere, în spațiu deschis, n-aș fi avut nicio șansă. Însă datorită condițiilor actuale am izbutit să-mi pun un semn de întrebare. La început au fost doar banale perturbări ale câmpului electromagnetic al transportorului. Interferențe cu EMF-ul portului, am presupus. Însă, la o analiză mai atentă totul a ieșit la iveală și pe urmă am găsit-o. Pot să spun că m-am distrat un pic, în tot timpul în care a încercat să mă evite și să se ascundă.

— Pot să facă asta? m-am mirat.

— Se pare că da. E cam totuna cu abilitatea celor vii care se pricep să-și modifice ritmul cardiac sau pulsul și influențează înregistrările aparatelor de detecție de tip medical. Probabil din cauza asta a trecut nevăzută la intrarea în port.

☆ ☆ ☆

În mod normal, pe distanțe mai lungi de jumătate de lună-lumină, intram în crio. Fiind presați de termenul de decolare și de situația neașteptată, ne-am văzut nevoiți să amânăm congelarea timp de câteva zile. Opțiunea cea mai convenabilă era o nouă escală pe cel mai apropiat spațioport – Oaza VIII. O călătorie suplimentară și câteva zile de întârziere, fără niciun dubiu. Călătoria avea să dureze o

săptămână și în tot timpul acela era imperios să punem la cale un plan. Riscant, fără îndoială. Însă, dacă piesele se aranjau simetric, recompensa era pe măsură.

Ca de obicei, când trebuia să luăm decizii, eram adunați dimprejurul mesei din ecluza care ținea locul camerei de zi. Tustrei, dar și Moby-Luna, care era o proiecție holografică timpurie, de pe vremea când trăia și avea în jur de treizeci de ani, după spusele ei. O femeie cu trăsături aspre și privire ca de stâncă. Emana, fără doar și poate, răceala unui monolit. Lucru care, probabil, îi adusese și celibatul din timpul vieții.

— Cât credeți c-am putea obține pe piața neagră?

Donovan, ca întotdeauna, era preocupat eminamente de câștigurile financiare imediate. Nu că eu și Camalia n-am fi fost. Diferența stătea în faptul că el nu se sfia s-o arate. Eu și miniona încă mizam pe aparențe, care, fie vorba între noi, erau inutile într-un cerc de prieteni atât de restrâns. Însă obișnuințele, bată-le-ar vina, ți se prind de carnea sufletului ca niște cângi și te fac să te ții cu dinții de tot soiul de virtuți de modă veche.

— Nu știu, am spus cu un sentiment de vină insuficient sedimentat. Poate câteva sute de mii? Moby? Un studiu rapid de piață, te rog!

Deasupra blatului mesei a apărut o listă cu cele câteva sute de licitații notabile încheiate în ultimii zece ani. Plus o listă suplimentară a compensațiilor financiare oferite prospectorilor civili de către Autoritatea Colonială pentru personalitățile importante din punct de vedere istoric. Descoperite în mod accidental, exact în maniera în care o făcusem noi, sau nu. Cum era de așteptat, diferențele erau vizibile. Prețurile licitațiilor erau de-a dreptul colosale, de ordinul milioanelor, pe când compensațiile abia dacă depășeau suta de mii, în câteva cazuri. Ideea era ca noi să obținem o medie a celor

două, plasând o ofertă pe piața neagră. Doritori s-ar fi găsit. Singura problemă erau implicațiile legale în cazul unui eșec, dacă manevra ar fi fost interceptată de autorități.

— Implicațiile legale sunt terifiante, ne-a avertizat Moby. Însă succesul... Se vehiculează că ducele Norului Magelan a plătit zece milioane pentru Elvis și Michael Jackson. Desigur, sunt doar zvonuri. Investigațiile ofițerilor Autorității Coloniale n-au adus probe concludente. Totuși, nu iese niciodată fum fără foc.

— Putem să-i facem o ofertă actualului client, a spus Donovan.

— E o variantă, l-a aprobat Camalia și s-a întins după cana ei de ceai.

— Rămâne o singură problemă, a observat Moby, imediat după ce a făcut listele holografice să dispară. Felul în care clientul va primi oferta.

Știam cu toții. Clientul avea s-o considere pe Cleopatra ca fiind bunul lui de drept, din moment ce noi eram doar simpli intermediari. Nu plătisem pentru nimic. Fiecare bloc de piatră era, prin lege, al lui. Desigur că se găsea în condiții identice de obligativitate. Trebuia să raporteze descoperirea și, în cazul în care i-am fi predat marfa fără pretenții, cu siguranță că n-ar fi făcut-o. În situația în care aveam să-i cerem o compensație financiară, negocierile aveau să fie făcute până la sânge, pentru că era la rândul lui conștient de riscurile pe care ni le asumam toți nesocotind legislația.

Singura opțiune era s-o ascundem și, ulterior livrării piramidei, să încercăm o tentativă de abordare pe piața neagră. Riscurile rămâneau prezente, dar la polul opus, mirajul câștigului era destul de îmbietor.

☆ ☆ ☆

I-am cerut lui Moby să stabilească, pentru început, în ceea ce o privea pe Cleopatra, doar o conexiune de tip audio. Desigur, noi o puteam și vedea.

— Te rog să traduci, i-am spus ISD-ului.

— Înțelege engleza veche și o vorbește la un nivel de începător.

— Da!? Cum așa?

— Cu siguranță că anii petrecuți prin preajma turiștilor și-au lăsat amprenta. Ai legătura.

A urmat un moment de tăcere absurdă, timp în care am simțit o emoție pe care nu o anticipasem. Nu-mi fusese dat să vorbesc de-a lungul vieții cu regi sau regine. Am tras aer adânc în piept.

— Bună ziua, am spus pe un ton grav, prefăcut. Vă vorbește Lupo Stanza, căpitanul transportorului industrial de tip ISD, Star-Beta.

Desigur, dialogul era filtrat și cenzurat în timp real de Moby. Identitățile false aveau utilitatea lor, pentru cazul în care lucrurile nu mergeau chiar conform planului. Cleopatra a tresărit și și-a ridicat privirea spre ceea ce reprezenta tavanul cuștii Williamson.

— Bună ziua, căpitane, mi-a răspuns într-o engleză veche, stângace și cu accente sesizabile de masri.

— Am înțeles că subalternii mei v-au pus la curent cu situația în care vă aflați.

Aerul de seriozitate se dorea o unealtă de intimidare psihologică. Dacă ea ar putea fi luată în discuție atunci când vine vorba despre spirite. Nu mă așteptam să înțeleagă denumirile stranii din prezent, dar fusese o regină și presupun că o idee despre trepte ierarhice putea să-și facă.

— Într-o oarecare măsură, da. Înțeleg că acum suntem printre stele.

— Exact! am aprobat sec.

Cleopatra a continuat să fixeze tavanul.

— Care este calitatea mea, căpitane, în momentul de față? Prizonieră? Sclavă?

Întrebarea m-a luat prin surprindere.

— Moby?

ISD-ul a întrerupt legătura audio.

— Ce părere aveți? le-am spus.

Donovan și Camalia au ridicat din umeri. Moby a sugerat:

— Oaspete. Ar fi bine să-i spunem că e oaspetele nostru.

— Pe care urmează să-l vindem, am completat în virtutea cinstei care mi s-a umflat în suflet aidoma unui balon.

— Apreciez verticalitatea, mi-a zis Moby pe un ton afectat de microbul ironiei. Însă profitul nu este întotdeuna deontologic.

Pentru o ISD, avea un simț al umorului destul de fin. Desigur, S-ul era cel care făcea diferența și acolo nu era vorba doar despre cinism. Ca mai toate ISD-urile, Moby exista pentru și datorită interesului nostru. În momentul acela nevoile financiare chiar erau o prioritate, fapt pentru care era oricând dispusă să încalce câteva norme sociale, în pofida cerințelor clare din *Ghidul complet al ISD-ului exemplar*.

Mi-am înclinat capul pe o parte. A restabilit legătura și am informat-o pe Cleopatra despre statutul de oaspete. Apoi am încheiat discuția în mod abrupt, cu promisiunea că aveam să revin cu informații ulterioare, odată ce aveam să luăm o decizie.

— Căpitane..., a mai spus egipteanca, chiar înainte ca Moby să întrerupă din nou legătura și să fie abandonată în liniște.

A fost un moment absurd de tăcere, după care am zis:

— Da, spuneți, vă rog!

Cleopatra și-a coborât privirea dinspre tavanul cuștii Williamson și s-a uitat spre unul din pereții laterali – stângul. I-am admirat profilul inedit, în timp ce ea a spus, cu glas scăzut, abia sesizabil:

— Nu mă interesează în mod deosebit încotro o să mă duceți. Am petrecut suficient timp în singurătate ca să nu mai conteze. Tot ce vă cer este să mai pot schimba o vorbă cu cineva, din când în când, până ajungem la destinație.

Cererea ei avea încărcătură emoțională și i-aș fi răspuns într-un mod mai elaborat. M-am gândit că merita un efort din partea noastră, după atâta singurătate. Asta dacă m-aș fi priceput s-o fac. În schimb, i-am spus doar:

— Bine. Urmează să luăm în considerare cererea.

Pe chipul egiptencei a răsărit un strop de lumină, care avea legătură mai curând cu starea ei de spirit, decât cu spectrul cromatic al luminii vizibile.

— Îți mulțumesc, a mai apucat să spună înainte ca Moby să întrerupă legătura.

☆ ☆ ☆

Încă din prima noapte, când Donovan și Camalia dormeau duși în cușetele lor, cufundați într-un somn ca la carte, am fost întors pe dos de gânduri și frământări. Am abandonat speranța odihnei și am coborât în cală. Cleopatra era așezată, cu genunchii strânși la piept și fruntea lipită de vârful lor, într-un colț al cuștii. M-am sprijinit de brațul macaralei mobile.

— Ce crezi că simte în momentul ăsta?

— N-aș putea să-ți spun cu exactitate, dar e admirabil cum rezistă unui episod psihotic după mii de ani de izolare, mi-a răspuns Moby și holograma ei s-a materializat undeva în dreapta mea.

— Tu ce ai simțit?

Dintre noi toți, Moby-Luna era cea mai în măsură să aprecieze starea de spirit a Cleopatrei. Fusese, la rândul ei, într-o situație similară. Nu chiar identică, așteptarea fusese infinit mai mică – o sută de ani. Perioada ei de inactivitate, dacă putea să fie vorba despre așa ceva, se găsea într-o legătură strânsă cu calificativul profesional primit imediat după moarte – pilot, patruzeci de ani vechime, clasa D. Notă care reflecta nicidecum abilitățile de pilot, ci mai curând personalitatea rebelă. Nesocotise suficiente ordine încât să fie declasată în mod barbar, de la prima categorie, adică A, la ultima. Fapt pentru care așteptase mult și bine pe listele Aviației Coloniale, până când prețul de achiziție scăzuse suficient ca să atragă interesul micilor întreprinzători. O cumpărasem pentru o sumă frumușică, respectând posibilitățile mele financiare modeste. Și, în același timp, senzațional de convenabil, respectând priceperea ei ca pilot.

— Un coctail de mâhnire, răzvrătire și incapacitate, mi-a spus Moby râzând. Dacă exiști suficient de mult timp sub auspiciul singurătății, te poți transforma într-un animal de companie sau într-un monstru.

— Și? am râs, la rândul meu. Ce s-a ales de tine?

— Un hibrid, aș zice.

— Bine, bine, am spus. Cum rămâne cu oaspetele nostru? Ce crezi că simte?

Tăcere.

— Nicio idee?

Din nou, tăcere.

— Poate că ar fi mai simplu s-o întrebi direct, a observat Moby după un timp.

☆ ☆ ☆

Începutul a fost timid. Niciunul dintre noi nu prea știa cum să stabilizeze ritmul discuțiilor, dar apoi el a evoluat în mod natural. Genul specific unui dialog în care ambele părți au ceva de câștigat. Ea era curioasă despre lumea dintre stele; eu eram intrigat de capacitatea omului din trecut de a accepta limitarea geografică, deși stelele vorbeau în fiecare noapte despre o libertate nemărginită. Moby ne asista și intervenea rareori în discuție, cu informații precise, pliate pe dialog – o dată, un nume sau o denumire pe care Cleopatra sau eu le uitasem. Minutele treceau ca vântul.

— Întotdeauna m-am întrebat dacă omul va izbuti să cucerească stelele, a spus ea. Mi-a părut și, din anumite puncte de vedere, încă-mi mai pare imposibil.

De fiecare dată când vorbea despre stele, pe chip i se zărea o umbră de dorință. M-am gândit cum ar fi fost să fiu proiectat în trecut, în vremea ei, și să ajung într-o cușcă. Să mă găsesc la un pas să descopăr o parte din secretele istoriei ascunse de trecerea mileniilor și totuși să zac în neputința prizonieratului.

— Moby, am spus cu glas nesigur.

ISD-ul a rupt legătura audio cu cușca. S-a lăsat o tăcere stânjenitoare. M-am întrebat cum vedea Cleopatra întreruperile repetate, neanunțate.

— Crezi că am putea... M-am gândit un timp, în tăcere, la detalii nu chiar atât de banale, pe urmă am adăugat: am putea s-o lăsăm să ne vadă și, poate, să vadă ce înseamnă să călătorești printre stele?

Pe un ton calculat, echilibrat, pe care Moby obișnuia să-l folosească de fiecare dată când se cerea prudență în luarea deciziilor, mi-a spus:

— Asta ar însemna să luăm o hotărâre în lipsa celorlalți. Chiar dacă ești proprietarul navei, în cazul unor probleme legale, și siguranța lor este în joc.

— Ai dreptate, am spus resemnat, dar nu pe deplin convins.

☆ ☆ ☆

— Asta ce-i? Compasiune? Dragoste platonică? m-a mustrat Camalia, dar era prezent și un dram de ironie, în afara prudenței specifice în fața necunoscutului.

Donovan a rânjit pe sub mustăți. Eu am bătut un pic în retragere, străduindu-mă să nu par afectat.

— Urmează să o vindem. Mă gândeam că măcar atât am putea face drept consolare.

Donovan și-a trecut palma peste părul tuns periuță, în genul durilor din comandourile spațiale. A spus:

— Nu știm cum o să reacționeze.

— Nu e ca și cum s-ar fi comportat ca un poltergeist până acum, a observat Moby, amuzată.

— Poate să fugă?

Întrebarea Camaliei mi-a părut pertinentă, chiar și cu toată pica pe care i-o purtam în umbra primei remarci. După câteva secunde de tăcere, Moby ne-a explicat:

— Nu cred, dar aș putea să transform toată nava într-o cușcă Williamson. N-ar fi o problemă. Nu-mi afectează instrumentele de zbor și navigație.

— Rămâne problema contactului vizual, a spus Camalia. Dacă tranzacția nu reușește și ajunge în custodia Autorității Coloniale, în cazul unei anchete ne va putea identifica.

— Principalul risc, a punctat Moby. Pe care, desigur, vi-l asumați. În ceea ce mă privește, eu sunt doar un program de zbor care va fi resetat.

Am identificat umbra de regret în afirmația lui Moby-Luna. Oricum, nu cred c-a vrut s-o ascundă. În fond, dincolo de fap-

tul că era o conștiință încărcată în procesorul central al navei, era ceea ce mai supraviețuise dintr-o femeie-pilot. Purta pe umeri amintiri despre victorii și reușite, dar și povara unor înfrângeri și a multor lupte pe care, poate, nu mai apucase să le ducă la bun sfârșit. Veșnica senzație a unui destin neîmplinit din pragul ultimei clipe de viață, amplificată de-a lungul anilor de existență digitalizată.

— Tu ce ai face, Moby? am întrebat din spatele cortinei de tăcere proaspăt coborâtă peste scena discuției noastre.

— Întrebi tigrul dacă adoră senzația vânătorii?

☆ ☆ ☆

În tonul transportoarelor industriale, structura Moby-Lunei era lucrată la fel de brutal. Schelet dur și butucănos, la vedere, nitiuit și sudat de învelișul metalic blindat fără cine știe ce finețe. N-avea prestanță nici când venea vorba despre confort. Dormitoarele noastre erau niște cutii de conserve ceva mai încăpătoare. Și, desigur, nici vorbă de aerul exotic specific ventrilarelor de croazieră, cu piscine și vegetație la tot pasul, cu zeci de pereți din sticlă ce ofereau priveliști cosmice în timp real și-ți făceau respirația să se oprească. Cu alte cuvinte, un leviatan artificial făcut să reziste atât șocurilor externe, cât și celor interne, specifice șantierelor sau porturilor spațiale.

Dar asta nu însemna că Moby nu avea un as, poate chiar doi, în mânecă. Pe toată suprafața cupolei din cală a proiectat holografic imaginea unui cosmos curat. Detaliile erau impresionante, și deși știam că Moby prelucrase și amplificase totul, nu puteam să-mi dezlipesc privirea de la infinitatea ce mi se derula cu o lentoare hipnotică dinaintea ochilor. Genul de peisaj panoramic pe care ai putea să-l privești fără

încetare o noapte întreagă, în compania iubitei și a unui pahar de vin. Totul era presărat cu stele mărunte și scânteitoare, diamante aruncate la întâmplare pe o bucată uriașă de catifea neagră. O dâră de praf cosmic se târa dintr-o parte în cealaltă a cupolei, spintecând-o în două bucăți inegale. Amestecul amorf sclipea în culori exotice, halucinante, preponderente fiind tonurile de violet și ocru, cu un miez arzând mocnit cu limbi de foc magenta. O planetă pe care nu o recunoșteam stătea într-un colț, înțepenită pe jumătate în umbră, cu cealaltă jumătate scăldată într-o baie de lumină sublimă emisă de un soare distant. Câte o stea căzătoare felia când și când decorul, cu cozi de lumină în urma lor precum sclipirile unor lame de cuțit expuse în raze rebele. Pe urmă Moby a schimbat unghiul de observare, mișcând holograma ca și cum ar fi fost fixată într-un ax central. Cu toate că eram conștient că era doar o simulare, am simțit o amețeală și m-am prins cu mâna de brațul macaralei mobile.

— Cutremurător de frumos, am spus. Nu-i așa?

Cleopatra s-a întors către mine cu o mișcare bruscă. Pe chipul ei, unde în mod normal m-aș fi așteptat să descopăr expresia perfectă a mirării, am întâlnit o încordare profundă, dusă până aproape de ură.

Emoția eliberării? am gândit. Frica de necunoscut? O senzație de amețeală din cauza impactului perspectivei impresionante? Agresivitate reflexă? Toate semnele erau acolo și, totuși, mi-a părut imposibil să cred ceva mai mult.

— Drept cine mă luați? Mă credeți o idioată? Intenționați să mă vindeți ca pe o scalvă.

— Lasă-mă să-ți...

Am mai apucat să văd cum și-a strâns degetele, făcându-le pumn. Lovitura a fost atât de neașteptată și violentă, încât am avut senzația imediată că halucinez. Eram altundeva, însă

nu puteam să-mi dau seama exact unde. Când am deschis ochii, traversele de fier brut ale calei se curbau la câteva zeci de metri înălțime deasupra mea, precum coastele descărnate ale unui schelet gigantic, învelit cu o piele perfect întinsă, blindată. Nu știam cât timp zăcusem pe podea, inconștient, și nu-mi plăcea deloc scenariul care mi se închega treptat în minte.

Cu greu, m-am ridicat într-o rână.

— Moby?

Niciun răspuns. O tăcere ca într-o criptă. Apoi a fost o chemare rostită de o voce abia perceptibilă, ca într-un vis:

— Hei, Kayro, aici!

Camalia stătea ghemuită după un colț al mormanului de blocuri de piată. Frica își înfipsese adânc ghearele de oțel în carnea ei și-i făcea chipul să arate ca al unui zombi. Avea ochii injectați din cauza plânsului. Mai mult m-am târât decât am mers până la ea.

— Ce se întâmplă? am spus cu glas tare și ea mi-a făcut semne disperate să tac.

O idee aveam despre cât de rău merseseră lucrurile, însă nimic nu cred că m-ar fi pregătit pentru ceea ce urma. Cu o mână tremurândă, a arătat înspre un loc din dreapta, peste umărul meu. M-am întors și în lumina slabă am văzut cadavrul. Donovan zăcea pe podea, rupt în două, chiar de deasupra bazinului. O parte din intestine erau întinse pe jos, restul erau agățate de brațul macaralei, ca niște cabluri rupte ieșind din corpuri de aparatură electronică veche. Sângele se prelinsese în dâre lungi pe stâlpul central al macaralei, până spre podea, unde se adunase într-o pată mare și uscată de forma unei frunze de nufăr supradimensionată. Mi-ar reprimat cu greu instinctul de a vomita, lipindu-mi ambele palme de maxilar și presând cu putere.

— Imediat după ce te-a lovit, a spus Camalia în șoaptă, l-a izbit cu brațul macaralei. Aș fi avut aceeași soartă dacă nu ar fi intervenit Moby.

— A prins-o?

Întrebarea a fost o expresie directă de furie și nerăbdare, rostită pe același ton forțat șoptit, deși știam că gestul era inutil. În cazul în care Cleopatra ar fi pus stăpânire complet pe navă, ar fi avut la dispoziție toți senzorii ca să ne caute. Orice tentativă de a ne ascunde ar fi fost inutilă.

Camalia a ridicat neputincioasă din umeri și a șoptit:

— Nu știu. Un timp s-au luptat. Puteam să le aud. Voia să preia controlul navei. Apoi s-a făcut liniște.

— Cât am stat acolo, inconștient?

— O oră, mi-a spus cu glas tremurând. Poate mai mult. Nu știu. De când s-a lăsat tăcerea nu am îndrăznit să mă mișc din loc.

— Bine, dar nu putem să stăm așa la infinit. Trebuie să facem ceva.

N-a spus nimic, doar m-a fixat cu aceeași privire înspăimântată. Am stat un timp să mă gândesc. Exista o singură posibilitate prin care puteam să ne apărăm. Toate navele, indiferent că sunt pilotate de IA-uri sau ISD-uri, sunt echipate cu un modul de resetare manuală. Proiectat special pentru cazuri de rebeliune. Odată activat, scurtcircuitează în mod controlat panoul de comandă, cu avarii minime, și anulează pilotul automat. Practic, curăță memoria calculatorului central, revenind la setările din fabrică.

I-am explicat Camaliei intenția mea și apoi i-am ordonat:

— Stai aici! Nu te miști, indiferent ce ar fi.

M-am ridicat în capul oaselor și am pornit cu pași ca de felină spre ușa calei, cu o idee nebună jucându-mi prin minte. Mi-am închipuit glasul furios al Cleopatrei tunând în difu-

zoare și, imediat după asta, tot felul de obiecte cu potențial distructiv zburând către mine. Doar un gând, dar deloc lipsit de credibilitate. Am urcat treptele, am deschis ușa și, chiar înainte să trec în sasul care făcea legătura între cală și ecluza vecină, i-am aruncat o ultimă privire Camaliei. La fel de îngrozită, aștepta nemișcată acolo unde o lăsasem. Nu se uita la mine, ci fixa semiîntunericul din dreapta ei. Și, deși nu puteam să văd prea bine, forma macaralei era imposibil de trecut cu vederea. La fel, cele două mormane de carne moartă căzute la baza ei.

☆ ☆ ☆

Am trecut prin camera de zi, apoi prin spațiul auxiliar îngust și incomod din cauza faptului că-l transformasem într-un soi de debara. Era ticsit cu tot felul de lucruri și lucrușoare, nu neapărat inutile, doar folosite destul de rar încât să nu fie nevoie să le avem la vedere și să ne împiedicăm de ele la tot pasul. După care am intrat în bucătărie și frica a început să devină tot mai vie. Tacâmurile erau la locul lor, curate și strălucitoare. Dintre toate, evident, cele mai înspăimântătoare scenarii mi le făceam privind vârfurile ascuțite ale cuțitelor sau furculițelor. Aruncate în același timp înspre mine de un poltergeist. Imaginea era terifiantă. Dar am traversat ecluza, gândindu-mă că era ciudat să raționez atât de limitat. Pe Donovan îl spintecase în două folosindu-se de brațul macaralei. Ar fi putut la fel de bine să folosească orice altceva. Un cablu, o tijă, un capac dintr-un plastic dur. Nu eram deloc creativ. Însă mă mai liniștea ideea că toată inactivitatea sistemelor navei era un semn bun. Tentativa de sabotaj a computerului central era contacarată de Moby.

Mai aveam nevoie doar de câteva minute de rezistență.

La un anumit nivel, puteam să înțeleg reacția Cleopatrei. Doar la un anumit nivel, care era o picătură obiectivă într-un ocean de subiectivitate. Poate că făcuse totul ca să se răzbune. Poate că era un episod psihotic, specific spiritelor care nu sunt captate și așteaptă prea mult timp în singurătatea eterului de dincolo de viață. Sau poate că era doar o trăsătură a personalității, care nu o lăsa să accepte ideea că avea să fie, din nou, o perdantă.

Am deschis ușa cabinei de control și senzația de ușurare și mulțumire m-a cutremurat cu fiorul dulce al izbânzii. La doar câțiva pași depărtare aștepta salvarea. Ceața și durerea de cap au fost doar prima parte din valul de senzații ciudate. Imediat după asta a venit greutatea, cu o creștere progresivă. Mai întâi mi-au tremurat genunchii, apoi m-am aplecat de spate ca un moșneag și prăbușirea în genunchi a venit ca un gest firesc. M-am agățat în ultimul moment de bara de ghidaj fixată în peretele navei. Mi-au trebuit câteva secunde ca să pricep ce se întâmplă. Dar când am înțeles, eram deja culcat la pământ, cu falca lipită de podea. M-am luptat un timp cu durerea din încheieturi, dar în cele din urmă am fost nevoit să dau drumul barei. Altfel aveam să mă aleg cu un umăr dislocat. Cleopatra modificase parametrii senzorilor de gravitație. Făceam eforturi inumane ca să respir și vedeam cabina ca printr-o perdea de plastic. Globii oculari stăteau să-mi explodeze în orbite.

Cumva, intuise ce aveam să fac și hipergravitația era defensiva ei pe frontul secund. Primul fiind, desigur, Moby. Deși eram speriat de senzația de moarte iminentă, pentru o clipă m-am gândit la Camalia. Mi-am închipuit-o trântită pe jos, la baza mormanului de blocuri de piatră. Urlând doar în sinea ei, ca un copil îngrozit, pentru că era imposibil să mai poți să-ți miști maxilarul sau limba. Simțeam asta pe

propria piele. Atunci când mă prăbușisem, încercasem să strig ceva. Habar n-am ce. A fost doar un gest involuntar de apărare. Cu maxilarul întredeschis, limba mi se lipise de peretele interior al obrazului și simțeam saliva cum mi se prelingea prin colțul gurii. Se aduna într-un lac minuscul dimprejurul obrazului strivit de podea. Durerea de cap s-a intensificat, ca și cum cineva îmi presa craniul cu o piatră. Nu în mod violent, doar atât cât să simt durerea și gustul amar al neputinței. În urechi percepeam vibrația timpanelor ca urletul unui vânt puternic. Mi s-a părut un miracol că nu pocniseră încă. Mi-am imaginat felul în care organele interne aveau să cedeze unul câte unul. Coastele, curbate absurd din cauza presiunii hipergravitației, pocnind ca niște vreascuri. La fel, craniul, explodând într-un târziu și împroșcând pereții cu bucăți mărunte de creier, sânge și lichid organic. Apoi maxilarul, alunecând într-o parte, dislocat și fracturat. Moartea urma să fie un spectacol al durerii. Partea bună era că nu aveam să apuc să simt chiar tot. Imediat ce organele interne cedau, era o chestiune de secunde până la colaps.

E ciudat cum cu ultima scânteie de viață găsești puterea de a te resemna. Pare imposibil să gândești ca un miel dinaintea cuțitului măcelarului, când valoarea amenințării pare doar o probabilitate. Dar, în fața pericolului iminent, nu mai e. Cumva, am găsit puterea să accept ideea că acela era finalul.

Îmi așteptam moartea cu seninătate, când am resimțit șocul straniu al trecerii de la hipergravitație la imponderabilitate. Durerea a devenit o amintire, înlocuită imediat de vertij și greață. Nu știam dacă mai trăiam sau dacă senzația de plutire era expresia descătușării sufletului de trup. Prin amestecul de conștiență și inconștiență dat de modificarea

bruscă a gravitației mi s-a părut că aud glasul lui Moby, care îmi cerea să rezist și să fiu pe fază în clipa în care va izbuti să stabilizeze senzorii. Am aprobat cu o scuturătură din cap, nesigur dacă visam sau ISD-ul chiar îmi vorbise. Apoi am început să-mi vin în fire. Respiram, pluteam în centrul cabinei de comandă. M-am uitat neajutorat spre maneta de resetare. Avea forma unui mâner cu prindere dublă, de un roșu banal. Aștepta cuminte, la nici doi metri depărtare. Aveam nevoie doar de un impuls minim, nimic mai mult. M-am întins, înnotând inutil prin aer, dând din mâini și din picioare.

— Rezistă, Kayro! Încă un pic și îți ofer o fereastră.

Vocea n-a fost chiar cea pe care o știam de mai bine de șase ani, calmă și sigură. Era Moby, dar părea ca și cum ar fi fost supusă unui efort fizic intens, ce-i distorsiona timbrul vocal.

— Bine, am spus nu pe deplin convins și m-am oprit din înotul meu inutil.

Suspendat și neajutorat ca un bob de mazăre, pluteam în ecluză. Gândindu-mă în fel și chip cu ar fi arătat lupta digitală a celor două minți, am așteptat să am parte de momentul meu de glorie, care întârzia să apară. Apoi am început să fac tot soiul de conexiuni și planuri inutile, în așa fel încât așteptarea să pară mai ușor de suportat. Numai că ideile pesimiste străluceau precum supernovele. Enigmatic era felul în care Cleopatra găsise o poartă de acces prin firewall-ul lui Moby. O explicație trebuia să existe. Cea mai probabilă variantă era că atunci când Cleopatra mă lovise, Moby reacționase instinctual – redusese cușca Williamson. Încercarea produsese un șoc în câmpul electromagnetic al navei, culminând cu o breșă, care replicase, în mod accidental, o intrare de tip EEC.

— Acum!

Vocea a fost ca un tunet în miezul unei dimineți liniștite de vară. Tălpile bocancilor au izbit podeaua și eu am sărit din loc, cu setea unui prădător și cu palma larg desfăcută.

☆ ☆ ☆

Noua Moby-Luna venea cu setările de bază. Era la fel ca-n prima zi în care o activasem, după ce abia câștigasem licitația. A fost un moment ciudat faptul că am făcut din nou cunoștință și i-am povestit despre Donovan și Camalia, pe care nu fusesem în stare să-i salvăm de la moarte cu doar câteva ore mai înainte. A urmat un episod de liniște, exact ca atunci când participi la o înmormântare. Te chinui să închegi un discurs convingător pentru rudele îndurerate. Și, deși de cele mai multe ori tot ce-ți iese pe gură nu-s decât baliverne, ambele părți fac eforturi să ia lucrurile ca atare. Tu încerci să te convingi că ai spus cuvintele potrivite, familia decedatului acceptă ideea că, deși discursul tău a fost de tot râsul, în adâncul sufletului simți cu adevărat ceea ce simte un prieten devotat, dar care habar nu are cum s-o spună.

Atât doar că Moby n-a fost niciodată genul care să plângă în pumni în hohote. Atât pentru ea, cât și pentru alții. Mi-a spus cu un glas senin, pe care probabil l-aș fi condamnat dacă n-ar fi fost ideea ei de-a dreptul inedită.

— Nu sunt eu îmbunătățită cu softuri speciale de capturare sau detectare a spiritelor, dar am instalate câteva programe standard de recunoaștere. Am putea să încercăm să capturăm spiritele prietenilor tăi și să facem copii digitalizate până găsim gazde noi. Ce zici?

Ce-aș fi putut să-i spun legat de propunerea aceea, care era, de altfel, ilegală?

Ultima poveste

de Bogdan Mihăilescu

Era acolo, sus, un spectacol care îl fascina pe Galimut ori de câte ori îl privea. Punctele roşii, minuscule, dansau sprinţar printre punctele albastre, care rămâneau impasibile, fixate în locurile lor şi doar clipeau din când în când, tot acest balet fiind proiectat pe fundalul negru, de smoală. De fapt, în fiecare seară aprindeau focul să se încălzească, să rumenească bine carnea şi să ţină la distanţă sălbăticiunile pădurii. Şi după ce terminau de mâncat, rămâneau până târziu în noapte, aţâţând în continuare focul. Galimut privea cum limbile de foc se întindeau cât de sus puteau şi când nu mai puteau, scuipau spre stele particule incandescente de jăratic, care, purtate de vânt, îi aprindeau imaginaţia lui Galimut.

— Spune-mi, se întoarse Galimut către Almeea, tu chiar crezi că oamenii de dinainte de cataclism chiar puteau zbura printre stele, sau astea sunt doar poveşti?

— Nu ştiu dacă chiar printre stele, dar aveau nave cu care plecau de pe pământ în cer.

— Mare noroc ai avut tu că tatăl tău s-a născut înainte de cataclism.

— Tata avea treizeci de ani când s-a întâmplat.

— Până să te cunosc pe tine, zise Galimut, credeam că chestia asta cu cataclismul şi cu cei de dinainte e doar o poveste inventată.

Pe urmă, conversația lâncezi și în cele din urmă cei doi se cuibăriră și adormiră lângă focul devenit molcom de-acum. Galimut începu să viseze la vremurile de dinainte, la cum ar fi putut fi viața oamenilor. Visul lui se plăsmuia doar din ce auzise povestit de la Almeea, care nici ea, la rându-i, nu văzuse cu ochii ei, ci aflase de la tatăl ei. Pe negândite, visul alunecă într-un coșmar. Galimut începea să crească tot mai mare, simțindu-se strivit de propria greutate. Ajungea cu capul dincolo de nori și începea să se sufoce, nu mai avea aer. Iar pântecele i se spărgeau și dinăuntru ieșeau multe perechi de brațe păroase aidoma brațelor unei tarantule...

Se trezi în frisoane. Almeea îi tampona fruntea cu o cârpă udă.

— Iar ai avut fierbințeli, îi spuse ea. Spre ziuă ai început să dai din picioare.

— Cred că și eu am fost atins de maladie. Poate ar trebui să ne despărțim, să nu te contaminez și pe tine. De fapt, cred că noi, oamenii, suntem o specie pe cale de dispariție. Până la urmă, maladia asta o să ne răpună pe toți.

— Nu e așa! spuse ferm Almeea, cu pumnii strânși. Ți-am mai zis. Tata, înainte de a muri, mi-a explicat cum să ajung la înțeleptul Umma, care avea deja șaizeci de ani la cataclism. Precis că el are un remediu pentru maladie. Pe urmă îi vom vindeca pe toți oamenii pe care îi vom întâlni. Uite, aici trebuie să ajungem.

Almeea scoase un petic de piele pe care era mâzgălită un fel de hartă și erau scrise niște explicații. Galimut o privi atent.

— Ăsta e scris din ăla de dinainte. Să nu-mi spui că tu știi să citești, spuse el.

— Ba, dacă vrei să știi, eu știu să și scriu. M-a învățat tata. Uite, astea sunt numele noastre, spuse ea desenând semne ciudate cu un băț în cenușa din vatra fostului foc.

Galimut o privea fascinat. Era ca un fel de magie. În ochii lui, ea avea acum puteri extraordinare, era ca un fel de vrăjitoare, nu mai era o fată normală.

☆ ☆ ☆

Porniră în căutarea lui Umma. Treceau acum printr-o pădure deasă. Deodată, se auzi un zgomot de cracă ruptă călcată în picioare. Nu erau singuri. Galimut o trase pe Almeea într-un tufiş. La timp ca să nu fie văzuți. Văzură trecând printre copaci o namilă bipedă şi păroasă, de doi metri înălțime. Mergea clătinându-se de pe un picior pe altul.

— Un duh al pădurilor, exclamă în şoaptă Galimut.

— Nu te prosti! Ți-am mai spus că nu există duhuri.

— Atunci ăsta din fața noastră ce e?

— E un NK-2.

— Un ce?

— Un ciborg.

— Te-a atins maladia şi pe tine? Ai fierbințeli? Vorbeşte ca lumea, să te înțeleg şi eu.

— Înainte de cataclism, începu ea să explice, s-au purtat nişte războaie. Au vrut să creeze un fel de soldat invincibil. Prin inginerie genetică şi protezare, au creat monstruozitatea asta. Din câte mi-a povestit tata, ăştia au scăpat de sub control şi s-au răzvrătit. Ăsta e unul dintre ei. S-a sălbăticit între timp.

— Ar trebui să îl omorâm cumva, decretă Galimut.

— Nu te grăbi. Ne-ar putea fi mai de folos viu. O să trebuiască să trecem prin zona mutanților şi cine ştie...

Până să-şi dea ei seama, se treziră cu ciborgul în spatele lor. Din fericire pentru ei, nu era agresiv sau cel puțin nu în momentul acela. Îşi apropie botul de capul Almeei şi începu să îi adulmece părul.

— Stai nemişcată! îi şopti Galimut printre dinți.
Uşor de zis în teorie.

☆ ☆ ☆

Uimitor cât de multe pot realiza farmecele feminine. NK-2 se dovedi a fi ca o bucată de ceară moale în mâinile Almeei, care îl „modelă" după bunul plac. Astfel, în scurt timp, ciborgul deveni docil, începu să mănânce carne arsă la foc, îl şi îmbrăcară cu o pătură mare găsită în drum, dar cel mai remarcabil era că începuse chiar să și vorbească. În fine, nu era chiar limbaj dublu articulat, ca la oameni, dar oricum mârâia nişte cuvinte cu care se putea face înțeles, iar el înțelegea chiar şi mai multe cuvinte decât putea să rostească. Încet, încet, le deveni un fel de animal de companie, ba chiar mai mult. Ca un fel de *smart pet*.

Stăteau toți trei în jurul focului. De fapt, mutantul dormea dus înfofolit în pătura lui care ziua îi ținea de haină, iar noaptea de plapumă. Focul era înalt şi codrul adânc se pierdea în noapte. Galimut contempla, ca de obicei, scânteile minuscule care țâşneau în sus.

— Măi Almeea, ciborgul ăsta s-a cam îndrăgostit de tine. Cred că tare ar vrea să îți facă nişte ciborguți micuți. Și am impresia că eu îl cam încurc.

— Nu fi hârciog bătut în cap. Ştiu că e înnebunit după mine, dar el, săracul, nici nu ştie de ce.

— Vrei să spui că nu ştie care-i treaba cu sexul?

— Păi de unde să ştie? E ca un băiețel de patru ani care se simte atras de o fetiță şi atâta tot.

— De fapt, asta e foarte bine. Atracția asta e lesa noastră.

— Nu fi cinic. El te place şi pe tine. Te consideră un fel de frate mai mare.

— Asta pentru că ne vede împreună. Dar dacă, să zicem, ne-ar vedea bătându-ne, cred că m-ar juca în picioare ca să te apere.

— Aha! Deci pot să stau liniştită că niciodată tu nu o să mă...

— Ssst! Linişte.

— Ce-i?

— Ai auzit şi tu? Parcă spuneai că focul ţine la distanţă animalele.

— Animalele normale. Dar nu şi mutanţii. De fapt, pe ei chiar îi...

— Fugi!

Mutantul făcea parte din linia genetică taurină, dar era mare cât un mamut. Fugea cu gâtul înainte, încercând să-i ia în coarne pe cei doi. Practic, în goana lui defrişa pădurea, lăsând un culoar liber. Galimut se întoarse brusc şi trase trei jeturi cu blasterul. Jeturile răniră mutantul şi mai rău îl înfuriară. Galimut apăsă din nou pe trăgaci, dar blasterul se descărcase. Almeea alunecă şi căzu. Mutantul se aplecă atunci să o ia în coarne, dar dintr-un copac sări o ghiulea drept la gâtul hipertaurului. Era NK-2. Din cauza impulsului şi a noroiului lunecos de sub copite, bestia se prăvăli. Ciborgul se luptă din răsputeri să ţină mutantul la pământ, dar era evident că nu mai putea dura mult.

Galimut apucă repede un băţ lung şi ascuţit şi îl înfipse cu putere în unicul ochi al taurinului. Vârful ascuţit pătrunse pe calea nervului optic, perforă cele trei învelitoare protectoare şi se opri în mijlocul creierului. Fiara mugi, prăbuşită în sânge. NK-2 ieşi de sub gâtul inert, strigând bucuros.

— Răpus bestie! Tu şi eu răpus la bestie!

Ciborgul îl strânse în braţe pe Galimut, mai mai să-l frângă în două.

☆ ☆ ☆

Ieşiseră din pădurea mutanţilor şi se adăpostiră într-o peşteră. În depărtare se zărea lacul cel mare. Galimut îşi privea blasterul descărcat. Asta era problema cu toate lucrurile şi aparatele de dinainte de cataclism. Când se stricau, nu mai avea cine să le repare, când se descărcau, nu mai avea cine să le încarce. Almeea privea spre apă.

— Aproape am ajuns. În mijlocul lacului e o insulă unde o să-l găsim pe Umma. El are răspunsuri la toate problemele.

— Crezi că poate să facă şi blasterul să funcţioneze din nou?

Cei doi îşi continuară conversaţia, dar NK-2 îi auzea din ce în ce mai întunecat, căci aluneca în somn. Acum visa că Almeea se apropie de el şi îi mângâie blana. El o mângâie pe părul lung şi mătăsos, simţind o atracţie inexplicabilă. O apucă brusc şi o strânse la piept. Dar o strânse cu atâta putere că ea se prefăcu în pulbere, în timp ce din el ieşeau braţe noi, tot mai multe. Şi el creştea mare cât mutantul răpus cu o zi în urmă. Ba şi mai mare. Toată pădurea abia de îi ajungea până la glezne. Se făcu noapte, iar el se lovi cu capul de sfera de sticlă de care erau aninate stelele. Plămânii îl ardeau şi aerul se terminase. Nu mai avea ce să respire. Gâfâia puternic...

Gâfâia puternic şi se mişca spasmodic. Almeea îi ştergea fruntea cu o cârpă udă.

— Să nu-mi spui că l-a atins şi pe el maladia, spuse Galimut în timp ce ţinea mâinile ciborgului, ca să n-o lovească din greşeală pe Almeea.

— Ba bine că nu. Şi încă mult mai rău ca pe tine. Dacă nu ajungem cât mai repede la Umma...

— Dar el e ciborg. Ce, şi pe ei îi atinge maladia?

— El e, cum să-ți explic eu mai bine... e un fel de om cu... cu piese de schimb.

— Uf, maladia asta blestemată! O să murim cu toții din cauza ei!

— Nu şi dacă ajungem la Umma. El precis are un leac. Totul e să nu ajungem prea târziu.

— Pentru el e prea târziu!

☆ ☆ ☆

NK-2 nu se mai sufoca. De fapt, acum simțea că nici nu mai are nevoie să respire. Simțea că nu mai are nevoie de nimic şi că pluteşte lin spre stele. Apoi simți cum se destramă uşor, ca aburul dimineții.

☆ ☆ ☆

Almeea îi acoperi fața cu pătura. Hotărârâ că e mai bine să îl incinereze decât să îl îngroape. Era clar că maladia se răspândea prin virusuri şi poate astfel ar fi ars şi virusurile din cadavru. De fapt, ei nici nu ştiau prea bine ce sunt alea virusuri, dar Almeea îl auzise pe tatăl ei vorbind despre ele.

Rugul arse până dimineața. Tot ce era organic sau inflamabil era acum cenuşă. Din NK-2 mai rămase doar craniul şi cutia toracică, făcute dintr-un aliaj de titan. Prin mormanul de cenuşă mai fumega o bucată de placă de bază, topită ca o meduză muribundă pe o plajă uitată.

Spre seară ieşiră din pădure şi ajunseră la marginea lacului. Aici găsiră un ponton şi o şalupă legată la țărm. Lângă ponton, o căsuță mică, unde găsiră un cuplu tânăr. Amândoi erau morți. Atinşi tot de maladie, mai mult ca sigur. Dădură foc căsuței.

— În mijlocul lacului, spuse Almeea uitându-se pe harta de pe peticul de piele, e insula unde îl găsim pe Umma.

— Foarte bine. Hai să luăm barca.

— Aia nu e barcă, e o şalupă. Merge singură pe apă, cu viteză.

Almeea mai văzuse şalupe mergând, când era foarte mică, dar îşi amintea foarte bine. Numai că nici unul dintre ei nu ştia să o pornească. Nici nu ştiau dacă mai are în ea combustibil şi nici măcar cu ce fel de combustibil mergea. Galimut presupuse că s-ar putea să meargă cu electricitate, că el ştia că multe lucruri de dinainte mergeau cu aşa ceva. Dar nici despre electricitate şi baterii nu ştiau mai multe. Aşa că îşi confecţionară nişte vâsle din nişte lemne, se urcară în şalupă şi porniră în larg vâslind.

— Până la urmă tot un fel de barcă e, zise Galimut vâslind din greu.

— Păcat că nu am reuşit să o pornim. Habar n-ai ce-ai pierdut.

— Poate ştiau să o pornească ăia doi din casă.

În multe locuri, tractoare şi maşini agricole rugineau pe câmpuri şi se descompuneau în şuruburi aşteptând în zadar pe cineva care să le mai pornească. Oceanele erau pline de epave care pluteau în derivă şi rugineau în linişte. Chiar şi nave cosmice zăceau gata de decolare şi se acopereau cu iederă şi mătreaţa broaştei. Undeva, în jurul Pământului, plutea chiar o staţie orbitală. Erau şi cosmonauţi pe care cataclismul îi surprinsese acolo, sus, pe staţie şi care nu mai avuseseră cum să se întoarcă acasă, pentru că nu mai avea cine să îi ghideze de la sol. Dar pe ei nu îi atinsese maladia. Muriseră mult mai devreme, când li se consumase aerul. Iar staţia orbitală, necontrolată, orbita din ce în ce mai larg, până când avea să se piardă pe o curbă deschisă. Lemnul

putrezeşte, fierul ruginește, iar plasticul e fotodegradabil şi se descompune în pulbere, în timp, sub razele soarelui. Doar piatra rămâne.

☆ ☆ ☆

Ajunseră, în cele din urmă, pe insulă. Fură mirați să constate că Umma locuia într-o casă în formă de cub, cu pereții absolut netezi. Ei nu mai văzuseră niciodată suprafețe plane, iar cele mai dichisite locuințe pe care le ştiau erau din lemne sau din chirpici.

Stăteau acum toți trei în jurul focului din curte şi Umma le povestea poveşti din alte vremuri. Focul îl aprinseseră doar aşa, de plăcere, fără nicio nevoie de data asta. Căci locuința lui Umma avea maşini speciale de gătit, iar înăuntru era cald şi bine. Căldura venea cumva chiar din podea. Şi astfel, în jurul focului, aflară ei despre lumea de altădată, în care oamenii stăpâneau toată planeta şi toată natura şi zburau în cosmos cu nave fantastice. Că existau chiar şi oameni pe alte planete, foarte îndepărtate, dar cu care comunicarea fusese întreruptă la cataclism. Şi, în cele din urmă, aflară şi despre războiul ultim.

— Acum războiul nu se mai purta pentru resurse sau terenuri, căci toți aveau de toate. Era doar o luptă abstractă pentru putere. Erau două mari alianțe. Îmi amintesc cum ei au invadat Pământul cu o armată de ciborgi, soldați perfecți făcuți la comandă, pe bandă rulantă.

— Ca NK-2? Am întâlnit şi noi unul.

— Noi aveam un laborator uriaş secret, undeva chiar lângă centrul Pământului. Se ajungea acolo cu un lift subteran. Acolo încercam noi unificarea celor patru câmpuri.

— Atunci erau doar patru câmpii? Şi erau întinse? În jurul lor era doar ocean?

— Nu, măi. Nu câmpii, câmpuri. Energetice. Cum să vă spun eu? Sunt patru tipuri de interacțiuni: gravitațională, electromagnetică, nucleară tare și nucleară slabă.

— Ăăă?

— În fine, trecem peste asta. Noi calculasem că unificând câmpurile, vom avea acces la Câmpul Realității. Modificând Câmpul Realității, poți modifica realitatea însăși.

— Și ați reușit?

— Și da și nu. La început am reușit să anihilăm toate bazele lor militare și să măturăm mare parte din armatele lor de ciborgi. Dar pe urmă experimentul ne-a scăpat de sub control. Au început erupții vulcanice în sere, cutremure, tsunami și în final o ploaie care nu s-a mai terminat decât după multă vreme și care a inundat toate orașele porturi. Pe urmă au apărut mutațiile genetice, maladia, și alte rele de care nici nu vă mai spun. Într-un cuvânt, Cataclismul. Civilizația noastră s-a dus. Poate voi, ăștia de după, o să reușiți să faceți o lume mai bună.

— Nu prea cred, spuse Galimut trist. Au mai rămas foarte puțini oameni răspândiți pe tot Pământul.

— Nu e chiar așa, le răspunse Umma. Poate voi nu ați întâlnit mulți în drumul vostru, dar să știți că oamenii au început să se adune. Există, în anumite locuri, pe albiile râurilor, adunări mari de oameni care trăiesc laolaltă. Printre ei mai sunt și bătrâni de dinainte de cataclism, care mai știu și ei câte ceva. Cu timpul, toate aceste aglomerări vor redeveni orașe...

— Tot degeaba. Maladia ne va termina în cele din urmă. Iar mutanții îi vor vâna pe cei care au mai rămas.

— Mutanții sunt instabili și sterili. Vor dispărea cu toții după o generație, iar pentru maladie, am să vă arăt eu un leac.

☆ ☆ ☆

Umma le explică despre o plantă medicinală care creştea pe fundul lacurilor. Aceasta trebuia macerată şi amestecată cu venin de şarpe, pentru a produce un medicament care vindeca maladia complet. Le spuse să ducă medicamentul în lume. La plecare, le porni chiar şi şalupa.

— Înțeleptule Umma, vino cu noi. Dacă rămâi aici, eşti în pericol. Vulcanul poate erupe oricând şi va scufunda toată insula.

— Poate nu erupe prea curând. Într-o zi, totuşi, o va face.

— Păi atunci, hai, vino cu noi!

— Aici e casa mea. În spatele casei sunt îngropați nevasta şi copiii mei. Aici e lumea mea. Aici o să-mi trăiesc restul zilelor. Poate vulcanul o să-mi dea răgazul să-mi sfârşesc capătul de viață care mi-a mai rămas. După aia, n-are decât să-mi acopere casa cu lavă, să facă ce vrea. Dar voi duceți-vă, duceți leacul oamenilor, construiți o lume mai bună.

Umma trase cu putere de sfoară şi şalupa porni în viteză, despicând apele lacului cum sfâşie un pumnal o piele.

☆ ☆ ☆

Galimut şi Almeea vindecară mulți oameni şi îi învățară să prepare leacul, ca să vindece şi mai mulți. Pentru asta, fură priviți ca binefăcători providențiali care salvau omenirea de la extincție.

Spre bătrânețe, Almeea se hotărî să scrie povestea lor, ca să rămână urmaşilor. Dar, din modestie, ea nu se incluse în carte. Iar povestea fu rescrisă şi recopiată de nenumărate ori, iar şi iar. Şi cu fiecare transcriere suferea alte şi alte modificări.

În cele din urmă, a fost înscrisă pe tăblițe de lut, arse mai apoi, pentru ca și generațiile viitoare să poată citi aventurile lui Galimut și ale lui NK-2, despre cum au răpus ei taurul ceresc și cum Galimut a găsit planta nemuririi, care a fost mâncată de un șarpe.

Dar acum, pe tăblițe, NK-2 ajunsese Enkidu, iar Galimut Ghilgameș:

„Enuma eliș..."

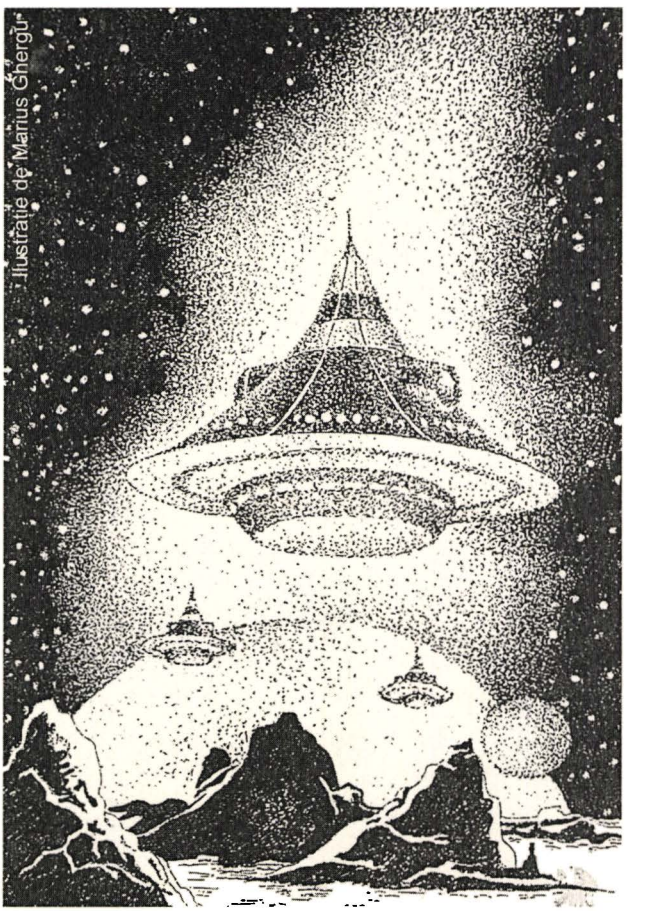

Metavers

de Victor Martin

Andrei se apropie cu pași leneși de colțul străzii pe care se găsea casa unde locuia cu familia.

Nu se grăbea niciodată, dar acum simțea un imbold neobișnuit de a ajunge cât mai repede. La o vreme supărător de mohorâtă, parcă și noaptea venise prea devreme. Prea multe lumini stinse, prea puține mașini pe stradă. Ceva nu era în regulă.

Nici la Bardan, vecinul lui de pahar, nu era vreo lumină aprinsă.

Își continuă drumul, intră în curte, împinse poarta care se închise cu un scârțâit prelung, urmat de un pocnet sec.

O luă agale pe alee, spre intrarea principală, care se făcea printr-o bucătărie folosită pe post de sufragerie, mirat să vadă că, de la mijlocul aleii, în fața casei și peste toată grădina se așternuse un stat gros de zăpadă.

„Azi n-a nins, se miră. Deși iarnă, au fost zile însorite și s-a topit aproape toată zăpada, aproape peste tot. Poate a nins și n-am observat sau a nins doar în anumite părți ale orașului. Dacă zăpada nu se topește singură, mâine o să am de lucru", își spuse.

Intră în bucătăria-sufragerie, închise ușa, iar când vru să pună trusa cu scule pe măsuța de lângă ușă, văzu că acolo era o trusă identică.

— Văd dublu?

— Nu cred, spuse Ana, soția lui, punând deoparte cratița de pe aragaz. Poate ți-ai cumpărat o trusă nouă.

— Ce să fac cu ea? Nu-mi ajunge una?

— Cu timpul, intervine scleroza. Poate ai uitat?

— Orice pot uita; trusa cu scule, nu. Cu ea câștig, spuse Andrei.

— Nu pot spune că nu câștigi, dar mare parte din câștig îl lași la crâșmă. Dacă n-ai bea, am pune un ban deoparte, am mai face unele îmbunătățiri la casă, poate o extindere, ceva. Nu am sta cu toții, grămadă, în bucătăria asta. Mai vine o rudă pe la noi. Nu poți primi omul în mirosul ăsta de mâncare.

— Da, dar trebuie să vezi și partea plină a paharului. Mai puțin spațiu, mai puțini musafiri. Musafirii trebuie tratați cu ceva, un fursec, o clătită, o țuică, un vin. Nu se face miros de băutură aici? Așa, mirosul de băutură rămâne acolo unde e, la crâșmă.

— Toate relele pornesc de la băutură, spuse Ana.

— N-am băut nimic.

— Dacă nu la crâșmă, unde ai întârziat atâta timp?

— Am avut ședință de sindicat, spuse Andrei.

— Mi se pare mie sau ai avut ședință din asta și ieri?

— Sunt obosit și mort de foame, iar tu vrei să mă înfunzi cu lucruri stupide.

— Poate că n-ai băut, dar mai ai un obicei prost, spuse soția. Ești risipitor. Când ți-ai pierdut trusa cu scule, mi s-a părut normal să-ți iei alta. Acum, deși aveai una, ți-ai mai luat una. Nu e o trusă tocmai ieftină. Te-am trimis să faci cumpărături, iar tu te întorci după o jumătate de zi cu trusa în mână. Nu numai că uiți pe unde te duci, dar uiți și să te mai întorci. Bine că nu ai plecat cu tot salariul.

— Ce salariu?!

— Salariul tău. L-ai luat ieri, ca de obicei?

— Nu am luat niciun salariu. Nu ți-am spus?! Se aude că n-au bani în bancă, spuse Andrei.

— Sunteți o societate profitabilă. De când te-ai angajat, salariul a fost sfânt. L-ai primit la fix, în fiecare a doua sâmbătă din lună.

— Vezi? Am și eu o calitate. Muncesc de-mi sar capacele.

— Da, dar atât. Nici zăpada nu o dai din fața casei. Muncești mult pentru că te lăcomești la bacșișuri, care, însumate, fac cât două salarii. Știu eu pe unde umbli și ce faci pe unde umbli?! întrebă Ana.

— Dacă aș sta toată ziua pe telefonul mobil, când aș mai munci?

— Dacă ai fi fost inteligent și ți-ai fi făcut firmă, nu ar mai fi fost nevoie să umbli creanga să repari țevi sparte și să înlocuiești garnituri. Ar fi făcut alții lucrul ăsta, iar tu n-ai mai fi făcut altceva decât să stai cu telefonul în mână și să dai indicații. Așa, bei, și când bei nu se mai înțelege nimeni cu tine. Umbli aiurea și dai banii pe lucruri inutile.

Ana întinse masa în liniște, apoi se așeză, așteptând ca soțul ei să izbucnească.

Nervos, Andrei vru să se lanseze într-o tiradă despre datorie, muncă, organizare, eficiență, dar nu mai apucă. Se auzi scârțâitul porții, cu pocnetul ei sec și, după un timp, intră fiica lor, Maria.

— Bună seara! spuse ea. Dar de ce sunteți așa abătuți? V-ați certat?!

— Nu ne-am certat, zise Andrei. Știi bine că nu ne putem certa. Când vorbește Ana, nu mai vorbește nimeni. Doar ea are dreptate.

— Lăsați prostiile și uitați-vă pe fereastră! Ninge așa frumos... Parcă ar fi Anul Nou.

Se așează și ea la masă și începu să mănânce, cu mișcări repezi.

Fără nicio vorbă, Andrei se ridică, deschise ușa bucătăriei și urcă la etaj, unde aveau dormitorul, iar Ana îl urmă.

Rămasă singură, Maria continuă să mănânce. Își aruncă ochii pe ziarul din ziua respectivă, îl răsfoi și tresări. Telefonul fix sună violent.

Neștiind cine putea fi, nu se grăbi să răspundă. Rar se întâmpla să mai sune cineva pe fix.

Când ridică receptorul, auzi vocea tatălui său.

„Auzi, spune-i Anei că m-am îmbătat și nu pot să ajung acasă – îl auzi. Nu pot nici să mă ridic de pe scaun."

„Credeam că e Bardan, colegul tău de pahar."

„Lasă-l pe Bardan. Ăla e și mai rău. Zi-i să ia un taxi și să vină după mine! Sunt la restaurantul de pe strada Crinilor, la numărul 7. Pe aici, toate autobuzele s-au retras. Afară e prăpăd. Bate vântul și ninge îngrozitor."

Maria văzu că ninsoarea încetase și închise telefonul.

— Cine era?! strigă mama ei din celălalt capăt al coridorului.

— Vreun bețiv. Zicea să iei un taxi și să te duci după el. Cred că pe tata îl aștepta.

Ana râse și se înapoie în dormitor.

— Cine era? se interesă și Andrei, ridicându-se într-un cot.

— Nimeni. O greșeală.

Andrei se întoarse cu fața la perete și adormi sforăind ușor. Ana stinse lumina și se strecură sub plapumă.

Maria se așezase din nou la masă, continuând lectura ziarului și ronțăind fursecuri.

Auzi tropăituri în curte, ca și cum cineva și-ar fi scuturat încălțămintea de zăpadă, apoi scârțâitul obișnuit al porții, obișnuitul pocnet sec al închiderii acesteia și tresări.

„Cine poate fi? se întrebă. În afară de mine și părinți, nu mai are nimeni cheia de la poartă."

— Nu ți-am spus să trimiteți un taxi?! strigă din cadrul ușii un al doilea Andrei.

Își agăță paltonul lângă un alt palton, identic cu al său, apoi izbucni în râs când văzu două truse de instalator identice.

— Am făcut-o lată rău de tot. Văd dublu.

— Unde ai fost? băigui Maria.

— Nu ți-am spus la telefon? La restaurantul de pe strada Crinilor. V-am spus să trimiteți un taxi. Brrr!... Ce frig am tras! O să fac un tărăboi de-o să vă meargă fulgii! Unde e Ana? întrebă, așezându-se și bătând cu pumnii în masă.

— S-a dus la culcare. Știi foarte bine.

— Atunci, pune-mi tu să mănânc! Sunt mort de foame. Am băut cam mult. Să-l fi văzut pe Bardan... L-am lăsat acolo.

— Ai mai mâncat o dată.

— Am mâncat pe dracu! Ce-mi dai aici? Azi a gătit friptură cu sos de roșii, dar unde e vinul? Adu vinul! L-am cumpărat chiar eu azi dimineață. Ce, nici duminica nu am voie să mă simt bine?!

— Nu știu ce ai cumpărat și ce nu, dar știi foarte bine că mama gătește doar pentru trei persoane, să nu facem risipă. A mai rămas niște supă de pui.

— Bună și aia. Mă mai încălzesc.

Maria încălzi supa și îi puse în farfurie.

— E fierbinte, spuse cel de-al doilea Andrei plimbând lingura prin farfuria cu supă.

— Ce căutai pe-afară? Pot să jur că după ce-ai mâncat te-ai dus la culcare. Păreai destul de treaz.

— Mi-am mai revenit. Ziarul de azi n-a sosit?

— Ăsta e ziarul de azi, spuse fata tresărind la auzul scârțâitului porții.

— V-am spus de o mie de ori să ungeți balamaua de la poartă, răzbătu până în bucătărie o voce puternică.

— Ce-am zis? se sperie cel din bucătărie.

— Doamne, nu ești tu, tată! Nu vorbești tu! spuse fata, aproape țipând.

— Cum nu sunt eu?! se miră acesta, plimbând lingura prin supa răcită.

Maria nu mai avu timp să răspundă deoarece un al treilea Andrei apăruse deja în cadrul ușii.

— Ce se întâmplă aici? întrebă acesta.

Maria vru să spună ceva, dar i se puse un nod în gât și nu reuși să scoată decât niște cuvinte nearticulate. Se uita și nu putea să înțeleagă.

La rândul lor, în tăcerea care se așternuse, cei doi se priveau, speriați, unul pe altul.

Trezit din somn de gălăgia de la parter, primul venit se ridică din pat și își luă papucii în picioare.

— Unde te duci? îl întrebă soția.

— Se aud voci din bucătărie. O fi venit cineva pe la noi.

— La ora asta?

— Culcă-te! Mă duc să văd.

Ieși din cameră, coborî scara, păși pe culoar și se îndreptă cu pași târșiți spre bucătărie.

Deschise ușa, se frecă la ochi, încercând să se acomodeze la lumina puternică, și îi văzu pe cei doi.

Așezat la masă, cel de-al doilea Andrei se uita în jur, mirat, plimbând mecanic lingura prin farfuria cu supă. Cel de-al treilea, care tocmai mușcase dintr-un sandviș luat din frigider, rămăsese și el perplex.

Lipită cu spatele de perete, fiica celor trei Andrei sau, poate, doar a unuia dintre ei, aștepta, încremenită, să vadă ce se întâmplă.

În aerul stătut al bucătăriei plutea, amenințătoare, ideea apariției unui al patrulea Andrei, iar așteptarea apăsătoare se prelungea la nesfârșit. Fiecare dintre cei prezenți avea impresia că numai lui îi încolțise un astfel de gând.

Într-un târziu, când niciunul nu mai credea că o să se întâmple ceva, inevitabilul se produse. Se auziră pași, ușa se deschise și în prag apăru un al patrulea.

— Ăsta nu e ca noi, spuse cel de-al treilea Andrei.

— De ce n-ar fi ca noi?! se miră cel de-al doilea, privind tâmp în jur și învârtind în continuare lingura prin ciorbă.

— Așa, tras la costum, cămașă albă și cravată, n-am fost niciodată, spuse cel de-al treilea Andrei.

— Sunt scriitorul, spuse ultimul venit într-o lume la care nu se gândise. Am venit să văd dacă scenariul metaversului conceput de mine se desfășoară conform programului.

Primul Andrei începu să creadă că e într-un vis, părăsi bucătăria, urcă la etaj, intră în dormitor, se băgă sub plapumă și adormi pe loc.

Trezită, între timp, soția îl privi cum se frământă, încercând să deslușească ce spune în somn.

„Nimeni nu e treaz până la capăt", i se păru că îl aude spunând, în timp ce se întorcea pe partea cealaltă.

— Asta cam așa e. Până la urmă, tot gândindu-te, te ia somnul, spuse femeia și adormi.

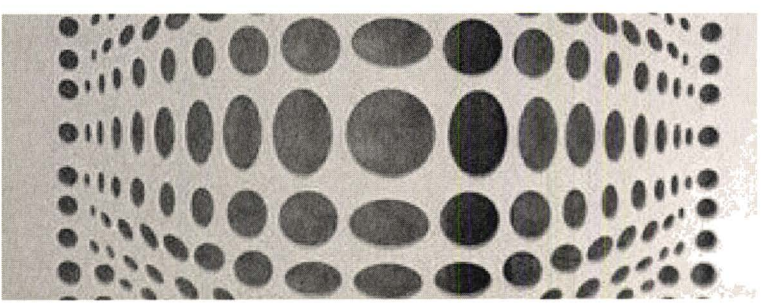

Inspectorul

de Cornel Bălan

Terminasem patru clase primare, cunoșteam slovele binișor. Dintre toți frații și surorile, numai de mine se lipise olecuță de învățătură. Tătâne-meu, fie-i țărâna ușoară, împărțise pământul ca zestre surorilor mele, Lenuța, Ileana și Agripina. Gheorghe, frate-meu mai mic, cum e datina, primise casa bătrânească, așa că lui îi rămăsese grădina, viișoara de lângă casă și toate acareturile. Ei ziseseră că, de bună seamă, fiind singurul din familie „mai învățat", voi ști a mă hrăni și înveli fără a avea trebuință de sapă, că destul sunt dânșii spoiți cu glod.

Ușor e să zvârli asupra altuia închipuieli de prea-mărire prin care să-ți justifici lăcomia, dar făptuiala e că am rămas fără nimic și a trebuit să mă descurc în viață, cum s-ar spune, să mă uit la cerul înorat și să-mi imaginez că se ivește soarele. Chiar dacă el nu iese, în minte tot se creează puțintică lumină și, din moment ce sursa ei e în spatele ochilor, ceva se răsfrânge și dincoace: cineva care te privește o să aibă ce vedea, iar tu nu ai decât de câștigat.

Datorită științei mele de a ceti, învățasem să atrag oamenii spunându-le despre lucrurile aflate, la care adăugam înflorindu-le după plac, iar simțământul de putere asupra celor care se zgâiau în gura mea la ce aveam de spus, m-a preschimbat, făcându-mă să mă crez mai breaz decât cei cu

care copilărisem, că deși se spune că vorba lungă e sărăcia omului, eu nu povesteam despre vite și cum se ascute coasa, dimpotrivă, stând pe lângă boieri, învățasem știința cuvintelor alese și întâmplări cu oameni de pe alte meleaguri, pe care le citeam pe furiș din cărțile lăsate vraiște de conu' Aureliu, mezinul boierului.

Nu-mi știam însă lungul nasului; de exemplu, la un bal dat de boierul Clucernicu, când obrazele subțiri se retrăseseră în salonul de prizat tabac și am venit cu cafelele, ei discutau despre descăpățânarea capului de trup, cu o invenție de pus capăt vieții a franțujilor – asta se numește ghilotină și ca să ți-o descriu, că nu e greu, trebuie să te gândești la o gaură prin care îți bagi gâtul, nu din curiozitate, ca să vezi de partea aialaltă gloata așteptând să fii sacrificat precum o găină, ci pentru că ești silit să lași în urmă lumea asta având o ultimă șansă de a-ți vedea trupul – și încă de la distanță! –, în eventualitatea în care capul ți se va rostogoli favorabil, cu fața spre tine.

Boierii s-au bucurat să vadă tava pe care ceștile aranjate frumos de Catrina, ajutoarea bucătăresei, abureau mirosuri greu de descris, pentru că nu seamănă cu niciun ceai, nici cu leușteanul, nici cu fiertura de mei. Sunt un fel de alune mici, prăjite până se fac aproape scrum, fierte apoi bine-bine în apă, până iese negreala din ele. Am luat și eu odată, pe furiș, o sorbitură din ibric, și doar mi-a venit să o scuip de-ndată din gură. Nu s-a pomenit ceva mai amar care să ardă mai tare bolta gurii, dar boierii sunt obișnuiți, că beau așa ceva de copilandri.

Boierul îmi ceruse să mă grăbesc, speriat că începuse să-i ia somnul pe oaspeți, fiind mare ocară să se zică a doua zi că de la balul lui au plecat oamenii înainte să se crape de ziuă, așa că nu m-am mirat când, de cum am deschis ușa, a început să mă ia la rost, cu ocara lui de căpătâi.

„Cristelnița mă-tiii de melc!"

De parcă melcii ar fi și ei vreodată botezați. Dar vorba aia, boierul are întotdeauna dreptate, și mi-am plecat capul ca și cum cuvintele de ocară își atinseseră ținta. De obicei, asta îl face să se oprească, însă atunci nu s-a întâmplat așa, noroc că alt boier i-a cerut să revină la ce povestea mai înainte să-i întrerup eu cu zdrăngănitul linguriței și al cești-lor, ca un „pui de neisprăvit" ce eram. Așa că boier Clucernicu a continuat să le istorisească pricina pentru care ajunsese el la Paris chiar când avea loc o ghilotinare în fața gloatelor.

— Diferit, boieri dumneavoastră, era aspectul științific și asta m-a făcut să-mi doresc să fiu de față. Că cine a mers la război, e sătul să vază oameni uciși, numai că aici mortul avea șansa să intre glorios în istorie, nenorocitul dându-și acordul să participe benevol la un experiment medical ce se ține de orizonturile cunoașterii – totuși, ca o recompensă, familia lui primea după aceea câțiva napoleoni. Doctorul Lignieres susținea că după ce lama separă capul de corp, acesta continuă, pentru câteva clipite, să gândească și să mai vadă lumina lui Dumnezeu. Atunci execuția a fost anunțată pentru miezul nopții și lângă eșafod se aduseseră două cruci de lemn, cu numele celui care răposa. Pe una din ele era cum ar veni data de azi, iar pe cealaltă, data zilei următoare, în ideea că doctorul Lignieres avea dreptate și capul avea să

ABONEAZĂ-TE
la Revista CSF!
și primești cadou* volumul
„Cetiți-le noaptea",
de Ion Minulescu!
pe www.pavcon.ro
* ofertă valabilă pentru un abonament pe 12 numere, făcut până la 1 ianuarie 2023!

clipească o dată, cum i se ceruse să o facă imediat ce avea să se simtă desprins de corp. Iar dacă clipea, așa cum convenise (altminteri familia lui nu primea recompensa), se înțelege că ar mai fi trăit câteva secunde, iar ele i-ar fi purtat vieţișoara în ziua nouă care se năștea: carevasăzică, data de mâine. Oamenii erau curioși și aduseseră pentru asta făclii care luminau eșafodul de credeai că ești în plină zi. Erau acolo femei care așteptaseră așa de mult să prindă un loc mai în față că își luaseră andrele și ațe de tricotat, iar una deja terminase un ciorap, dar și bătrâni, copchii ceva mai mari, ca Andruță al meu. Oamenii erau veseli, pentru că cinstiseră un rachiu de-al lor special, numit anason, în cârciuma de lângă piața de execuții, Cabaret de la Ghilotine. Vânzători ambulanți încercau să te tragă de mânecă să cumperi imitații mici ale uneltei de retezat capete.

Boierul prinsese viață, așa cum se însuflețește el când vorbește despre morți și datinile îngropăciunii.

Cică și copilandrii mici se jucau cu drăcovenia de tăiat capete, doar că ale lor erau cât palma și cu ele nu puteau tăia decât capete de șoareci sau șerpi, pe care îi vârau forțat în gaură. Asta dacă e să crezi tot ce spune boierul, dar de bună seamă căpitanul în retragere Stoenescu îl contrazicea, mai întâi din priviri (își rotea ochii de parcă voia să zică „hait așa, că-mi ies ochii din cap de la bazaconiile pe care mi le îndeasă mincinosul ăsta prin urechi...") după care și prin vorbe, când i-a zis: „Dacă omul ăla a fost încrucișat cu un păianjen, atunci da, te-aș crede că mai clipea. Zic asta pentru că-mi amintesc, când eram mic și am rupt un păianjen în bucăți, să văz dacă mișcă până apune soarele, cum se zicea. Dar cu un om, ce s-o mai lungim, nu se poate."

Aici s-au contrazis ei ce s-au contrazis, cu boierul zicând că, într-adevăr, capul nu a clipit, și prin urmare nu are cum să mintă.

— Dacă voiam să spun, nu știam eu ce să zic? Că i-a pompat sânge prin arterele din gât și de-abia atunci capul a început să trăiască și să vorbească? Și pe un furtun cu niște foale la capăt, conectat la vene, băgau sânge și un mecanism cu arcuri, cum îs la ceasuri, l-a ținut viu vreo trei ceasuri. Dar de ce să mint, păcatele mele?

— Așa că familia decapitatului nu a primit nimic? s-a interesat spițerul Costescu.

— Ba le-a dat ceva și așa, pentru că doctorul a gândit că altfel altădată nu o să mai ia nimeni parte la experimentele lui.

Atunci boierii au tăcut, încurcați. Se vede treaba că nu știau povestea generalului care încăleca pe ghiuleaua tocmai trasă, să inspecteze linia inamică, dar la jumate îl lua frica așa de tare că sărea pe o ghiulea inamică, astfel că revenea cu bine să spună prin ce-a trecut. I-am întrebat dacă totul e pe pofta lor și mă pregăteam să mă retrag cu plecăciune, așa cum am fost învățat, când l-am auzit pe Firipide, vătaful, întrebându-mă, se vede treaba în batjocură, doar-doar făcea obrazele curate să-și râdă de un nesprăvit:

— Ție ce-ți trece prin sfecla aia ce-ți ține loc de cap, Ducule, flăcăul tatii? Poate capul tău să mai zică ceva dacă ți l-oi tăia când te prind că înstrăinezi ceva de pe moșia boierului?

Am înghițit în sec, cum se cuvenea, și am răspuns rugându-mă la Dumnezeu să-mi dezlege nodul din gâtlej.

— Coane Firipide, eu cred că una e să jupoi pielea de pe om, pentru că omu', ca și animalul, poate să trăiască oleacă fără piele, cum și vulpea poate să trăiască fără picior, și și omul e la fel. Dar toate simțirile se duc la creier, și dacă el e despărțit de trup și simțirea s-a dus. De pildă găina, când îi retezi gâtul, se mai zbate cât mai are sânge mișcându-se prin dânsa: se scurge șuvoi spre arterele retezate și așa îi trage

oasele și zgârciurile după el, ca o beșică de porc scăpând aer – se tot mișcă, dar nu ea se mișcă, ci aerul o însuflețește.

Aici ei s-au cam mirat și de data asta chiar am înghițit cu adevărat în sec, că nu i-a picat bine lui Firipide răspunsul meu îndrăzneț. Rămăsese ca o muscă înghețată la geam. Că la noi în sat oamenii nu știu a răspunde boierilor decât prin da sau nu, iar cei mai mulți nici măcar prin da sau nu, ci doar își frământă cușma. Dar chiar atunci când nu știam ce să fac, dacă să ies cu așa multe priviri ațintite pe mine sau să mai aștept, l-am auzit din jilțul unde zăcea înfundat până la piept pe micuțul doctor Eugeniades, bătrânul grec care se trăgea, zice-se, din vlăstar nobil, din Fanar:

— Apăi eu am învățat a doftorici în veacul celălalt și multe s-or fi schimbat, dar ce nu trebuie să se schimbe e credința în Dumnezeu. Nu există păcat mai mare decât să iei făcătura lui Dumnezeu ca să îți bați joc de dânsa într-o piață publică. Un om! Viață divină, suflată în el de la Tatăl Ceresc. Eu nu omor nici animal, nici pasăre, și uite că așa tot într-un post trăiesc de douăzeci de ani și sper să mai fac umbră Pământului încă pe atâta.

Într-adevăr, grecul nu punea gura pe carne, ferite-ar sfântul și nici nu părea să-i pice scuipat din gură după vreun păstrăv usturoiat sau la vreo pulpă de fazan rumenită la cuptor în zeamă de praz, când le vânturasem prin farfurii aurite pe la tovarășii lui de ospeție.

Așa că norocul meu a fost că se afla și spițerul invitat acolo, că cu Eugeniades discuția nu s-ar fi mutat la credință și biserică. Boierului nu-i plăcea de Costescu, i se părea că îi miros hainele a doftorii și chemicale, dar cum el se însurase de curând cu o cucoană tânără de la București și boieroaica voia musai să o cunoască, a trebuit poftit. Spițerul era cel mai informat om din oraș, nu știu dacă toți spițerii din toate

orașele sunt la fel, vreau să spun, poate că ține de meseria lor, când comandă doftoricalele lor una de aici, alta de colea, mai află de câte unele.

— Ei, pentru cineva care și-a găsit sfârșitul în lama ghilotinei, noua îndeletnicire creată, după cum scrie în Monitorul Oficial, pe 27 iunie, nu își are rostul.

Toți și-au îndreptat atenția spre el, care la lumina sfeșnicului, și cu un monoclu înfipt în orbita ochiului, începuse să citească dintr-un ziar.

— E aici un articol unde e vorba despre inspecțiunea de morți. „Potrivit documentului din 27 iunie 1858, fiecare regiune are trebuință numaidecât de a-și tocmi cu bani de la prefectură bărbați de încredere care să inspecteze persoa-

nele decedate și să stabilească dacă moartea a fost firească sau silnică. Aceste persoane se vor numi inspectori și vor scuti doctorii de a străbate țara dintr-o parte în alta, căci nu prin asta ne sunt folositori ei. Consiliul național de sănătate a primit două sute șaptezeci și trei de semnalări de oameni îngropați cu viață în dânșii. E prea mult. Nimeni nu merită să se trezească din leșin sau stare letargică în bezna cea mai cumplită, împresurat din toate părțile de pământ. E o grozăvie barbară, și vinovată de această situațiune e numai nepăsarea rudelor. Sunt cazuri când din cauza sărăciei se așteaptă ca pe ghimpi moartea cuiva, o moștenire, și atunci de bucurie că respectivul nu mișcă și nu răspunde la vorbe, prea repede se grăbesc să-l declare fără de viață. Trebuie să împiedicăm înmormântarea oamenilor aparent morți. Inspectorii de răposați vor avea această misiune. Să identifice folosirea leacurilor băbești în detrimentul consultului medical, să recunoască bolile epidemice, cum e ciuma, să dea garanție familiei că mortul e chiar de-a binelea mort. După inspectarea cadavrului, dacă moartea a survenit din cauze naturale, inspectorul de morți are datoria să elibereze o ți-dulă de inspecțiune, în două exemplare. Una pentru autoritățile locale și alta pentru oficiul parohial de care aparține decedatul, în care să fie consemnate: numele și prenumele persoanei, vârsta, ziua, ora și cauza decesului și, în fine, ziua și ora când se poate înmormânta. Nu e voie a se îngropa trupul înainte de a trece două zile, cu excepția cazului când e arșiță mare sau există suspiciune că decesul ar putea fi cauzat de boli contagioase, dar nici atuncea înhumarea nu trebuie grăbită la mai puțin de o zi de la trecerea în neființă."

Așa am aflat un lucru care mi-a adus foloase. Vorba aia, stai pe-aproape de boier și dacă casti bine ochii, câte-o firimitură când și când tot prinzi.

Nu m-am lăsat până n-am aflat cum se ajunge inspector și spre norocul meu era ceva ce nu putea interesa un om cu cât de mică stare, iar mocofani ca de-alde mine nu aveau de unde să afle o informație aflată în ziar, și cine să aibă ziar în Cumpănița? Iar dintre cei care ar fi aflat, oare cine în afară de mine nu se tulbură să înțepe mortul cu acul în talpă, după ce s-a asigurat că oglinda vârâtă sub nări nu se aburește? Eu de mic nu am avut două fire două paie în privința asta, odată când mi-a zis o mătușă, pupă-l pe unchi-to Alecu, că tare mult se juca cu tine, să-ți dea un ultim bănuț cadou, eu l-am pupat și chiar l-am strâns în brațe, că tare om bun era, și un om bun nu-mi face frică, pentru că nu cred că moartea te poate schimba prea mult.

Cursurile s-au întins de-a lungul a doua săptămâni și fiind singurul candidat, am luat examenul. Știam să scriu, să citesc și tocmai împlinisem optsprezece ani, iar sexul îl am bărbătesc, că și asta se cerea – cum ziceam, norocul meu. Așa am devenit inspector regional și cum la noi satele sunt dese, nici nu aveam mult de străbătut, că la noi lumea e bună și te mai ia unul în căruță peste saci sau iarna, la vale, mă puneam pe o placă de lemn, ca o sanie și pe urmă la deal o puneam în spate, ca pe-o raniță. Și de mers, cică semăn cu tata, deschid picioarele cât o poștă și din o sută de pași te-am lăsat în urmă de zici că stai pe loc. E prost plătit doi bani de mort, dar partea bună e că nimeni nu trăiește veșnic și satele noastre sunt pline ciorchine. Oamenii mor, că așa e viața, se oprește când nu te aștepți. Unii că mănâncă prea mult, alții prea puțin, alții că se înează cu mâncarea în gât, alții că bea, alții că nu știe să înoate și se duc la gârlă, altul că lucrează pe acoperiș și cade, dar am avut și o femeie care a murit de inimă, în pod, când s-a speriat de un prosop alb, tot de ea atârnat mai demult, de care uitase. Unii au început să zică

că am intrat în simbrie la moarte, alții mă strigă în derâdere, ce mai face domnul inspector?, dar pe mine nu mă supără adevărul, chiar sunt inspector, și unul, aș zice, foarte bun.

Eu, Ducu Constantin, jur înaintea lui Dumnezeu cel a tot putincios, cum că datoriințele și lucrările mele ca inspector de morți, după învățământul ce mi s-a predat, pe care l-am înțeles deslușit, le voi împlini cu silință și în frica lui Dumnezeu și că nu voi să întrelas nimic ce poate contribui spre înconjurarea înmormântării oamenilor morți păruți, spre reînsuflețirea acelora unde va fi cu putință, spre darea întâiei mâini de ajutor la nepregugetatele periclitări de viață, precum și la descoperirea soiurilor de morți silnice, după instrucțiunile ce s-au publicat pentru cei ce nu-s doftori. Așa să-mi ajute Dumnezeu.

☆ ☆ ☆

Mă apropiam de Ciulnița, după ce mă adăpostisem într-o troiță de cel mai mare potop pomenit de mine vreodată. Cât am stat acolo, m-am lipit una cu crucea și stropi grei de ploaie amestecați cu grindină îmi biciuiau opincile și picioarele. M-am rugat la Dumnezeu să nu mă trăznească, pe motiv că îndrăznisem să mă apropii așa de tare de Fiul lui, pe care aproape îl luasem în brațe. În plus, troița era din lemn de brad, ridicată pe un deal pleșuv, la o încrucișare de drumuri. Mă rugam și pentru recoltele oamenilor, că dacă e sărăcie, e rău pentru toți. Norii s-au abătut repede și fulgerele au rămas ca niște șerpi albaștri cuibăriți în cerul vinețiu din care tot își scoteau limbile lungi, lingând dealurile. În vale se vedea un sat cu case din chirpici. În șanțurile de pe marginea ulițelor apa se aduna învolburată. Deasupra unui pâlc de nuci, o hoardă de ciori hrăpărețe croncăneau, unele planau, altele veneau să-și facă loc, altele își luau zborul șontâc,

nehotărâte dacă să lase leșul câinelui sau ce animal își găsise sfârșitul acolo. Nu mai văzusem așa de mulți nuci ca-n zona asta, și așa cum spunea bunică-meu, dintre toți copacii, nucii atrag cel mai tare trăznetele. Auzeam vorbele lui în cap când văzusem primul fulger și de-asta mi se făcuse așa de frică. Să-mi fi continuat drumul spre sat, pe lângă valea plină de ei, mi se păruse un mod sigur de a-mi căuta moartea. Totuși, în cei trei ani de când practic meseria asta, nu am văzut decât o singură dată un mort fulgerat. E o moarte rară. Era un copil, cioban, păzea oile pe un deal. Când furtuna a trecut, oamenii au fost alarmați întâi și întâi de urletele câinilor ciobănești. Jeleau ca un cor de bocitoare, cu gurile larg deschise către cer. Oile se împrăștiaseră peste tot, câinilor nu le mai păsa de ele. Iar omulețul care le strunise și pe ele și pe câini, murise. Cum zic, nu mai văzusem niciodată om trăznit de fulger. Parcă îl revăd acum. Cu ce frică venisem, că se știa cale de vreo trei sate de copilul omorât de fulger, neprihănit, Dumnezeu știe de ce voise să-l cheme la el. Ce păcate putea să aibă un biet ciobănaș de paișpe ani? Eu credeam că trăznitul de fulger e negru tot, ca un cărbune. Ars. Îmi închipuiam că fulgerul intră prin cel mai înalt punct al corpului, prin cap, și că iese prin tălpi, și totul, de la cap începând, până la tălpi, e negru scrum. Ce frică mi-era că urma să văd o față carbonizată, cu obrajii negri, buzele negre și urechile arse, cum ai arde un porc la groapă în ajunul Crăciunului. Dar nu era așa. Arăta normal la față. La fel și pe gât, umeri. Fulgerul parcă îi lăsase semnătura lui pe spate, așa părea. Avea tot felul de ramificații roșiatice care începeau de sub umeri și se întindeau până la fese, îi ocoleau anusul și continuau pe picioare. Mă uitam consternat, în timp ce două femei bătrâne îl spălau, cum e datina. Îl spălau, îl jeleau și, nu mai pomenisem așa ritual păgân, îl

sărutau peste tot de-a lungul arsurilor, pe pielea fină, pe șira spinării, și mai în jos, pe buci și pe picioare, bolborosind descântece.

Așa că la asta mă gândeam, cum stăteam acolo, în troiță. Dă, Doamne, să nu mor fulgerat și să ajung sărutat de niște babe ca alea. Pentru că altfel atingerea altor buze până acum corpul meu nu cunoscuse. În zona noastră, oamenii își țin fetele din scurt, nu iese una seara pe la poartă, că atâta i-ar trebui. De însurat, nu mă pot însura, că nu am niciun cheag. Și de când sunt inspector, fetele mă ocolesc mai ceva ca pe bețivanii ăia de gropari, care-și beau mințile să nu viseze cum morții îi vizitează în somn, din gropile pe care nu le-au săpat destul de adânc și nu le-au bătătorit destul de bine.

Nu mai ploua decât stropi răzleți, de parcă sfântul Ilie își scutura mădularul cu ultimele zvâcniri, și așa era și ploaia de caldă, ca urina când ți-o abate vântul pe picior și o simți, dar nu te deranjează, că e a ta.

Am început să cobor, atent să nu alunec pe vreun bolovan umed. Bălăriile, ciulinii, iarba, toate erau plecate înspre vale, pentru că apa trecuse șuvoi peste ele, și încă curgea săpând sănțulețe. Departe, am văzut niște copii care luau bolovani și crengi și pământ, încercând să construiască un dig, iar apa chiar se bălțise în șanțul acela. Așa am auzit că fac niște animale care se numesc nurci și care seamănă cu niște veverițe mari. Frumos se mai jucau copiii aceștia, și doar uitându-mă la ei mi s-a făcut dor să fiu și eu iar ca ei. Să nu știu ce e moartea, să nu trebuiască să îmi umplu eu singur blidul gol cu mâncare, ci să am niște părinți care să facă asta pentru mine, amintindu-mi zi de zi că dacă nu sunt vrednic și cu glagorie la cap o să ajung să mor de foame.

Mai fusesem o dată și aici, dar cu toate astea locurile nu îmi erau deloc familiare și pe dată mi-am amintit și de ce –

îmi răsunau în cap vorbele văduvei al cărui bărbat îl îngropaseră atunci. Nu știa ce folosință mai aveau pământurile care îi rămăseseră în grijă, fără el, fără „soțiorul" ei drag. În timp, ajungi să-ți dai seama cui i se simte cu adevărat lipsa, după cum e plâns de cei rămași în urmă, și văduva bărbatului secerat de tetanus avea vizibilă pe față și în ochi acea jale de nedescris pe care toți cei care știu cum e să pierzi pe cineva drag o cunosc. Mergeam alături de ea, spre cimitir și ascultam ce-i spunea maică-sa, ce păcat că pământurile s-au mișcat iar și loteria i-a adus în locul pășunii o baltă împuțită, plină de stufăriș și de țânțari. Așa era aici, după ploi mari, unele case o luau la vale; dacă aveau noroc, oamenii se trezeau mutați de însuși Dumnezeu cu treizeci de metri mai la vale decât fuseseră de cu seară, când se duseseră la culcare, închinându-se să nu moară în somn. Dar se putea întâmpla și să nu se mai trezească pe astă lume, deoarece când vine vorba de alunecări, nimic nu-i știut dinainte, pământul poate să vină peste tine, sau poți să mergi cu fâșia de țarină la vale, ca pe o banchiză de gheață care te ține deasupra, nevătămat. Eram curios dacă femeia aia își găsise alt bărbat, că tare frumoasă mai era, dar știam că mare păcat e curiozitatea, așa cum spune și părintele Doicescu la predici. Să vrei să știi lucruri care nu îți aduc niciun rezultat înseamnă să fii curios, și curiozitatea, când sapi în a afla amănunte despre necazul sau durerea altuia, e mare păcat. Dar și mai mare păcat e să vrei să afli motivul durerii altuia, ca să te bucuri de el sau ca să încerci să tragi foloase de pe urma lui. Așa că știam bine cine îmi împingea curiozitatea. Diavolul, el însuși, îmi șoptea în ureche că o femeie așa frumoasă și așa de tânără ca ea, dacă rămăsese nemăritată după doi ani, ar fi putut simți acum chemarea cărnii doar prin simpla legătură pe care urma să o fac: că ne știam de doi ani, că întru-

câtva o ajutasem la mare greu, dându-i imediat semnătură să îngroape răposatul degrabă pe canicula care fusese pe atunci.

Mi-am strâns mai tare șnurul în carne, așa cum mă învățase un călugăr. De câte ori simt imboldul de a păși în greșeală, strâng șnurul pe care îl port ca pe o cingătoare pe dedesubt cu încă un nod, până îmi oprește sângele de adânc ce-mi sapă în carne. Și durerea te face să dai înapoi, să nu mai fii curios. Să nu mai cauți să cazi în ispită sau să atragi pe cineva în ispita pe care diavolul, prin tot felul de imagini pe care ți le aruncă în cap, te îndeamnă să le făptuiești. Frumoasă mai era totuși vădana, Maria o chema. Tare bine-i stătea în negru, pentru că pielea-i era albă și fără zbârcituri, cum au pe la noi femeile de la prea multă muncă în pârjolul soarelui. Pasăminte, bărbată-su o ținuse în puf, o iubise mult se vede treaba. Și acum fără de păcat ar fi să vreau să o iubesc și eu, un pribeag prin locurile astea: azi eram, mâine plecam?

Am trecut pe lângă copii și i-am întrebat dacă sunt câini răi slobozi în satul lor.

— De ce, nene, ți-e frică? au râs de mine.

Nu mi-e frică de câini cât mi-e de stăpânii care îi învață să fie răi, de parcă ar fi munți de aur de păzit în spatele bordeielor astea, nu grămezi de bălegar și lemne ude de aprins focul. Atunci le-am răspuns că am în raniță un pui de pisică sălbatică pe care l-am găsit în mijlocul pădurii, părăsit de maică-sa, sau poate fusese omorâtă de vreun animal. Câinii simt imediat sălbăticiunea și n-aș vrea să sară pe mine.

Au râs și mai tare.

— Ți-e rușine să spui că ți-e frică, nene.

— Cum să-mi fie frică de niște câini, când eu vin aici, în satul vostru și în toate satele din jur, să verific dacă moartea s-a instalat de-a binelea în câte unul? Ați auzit ieri clopotul

bătând? De ce-ar bate clopotul într-o zi de luni, când ieri nu a fost nici un sfânt? Bate a moarte. Și la femeia aia mă duc eu acum și dacă chiar a murit, nu o să-mi dea niciun semn că mai trăiește.

Am crezut că le-am închis gura cu asta, dar nu era așa. Cel mai mărișor dintre ei, un băiat blond cu ochi verzi, să tot fi avut vreo doisprezece ani, mi-a cerut să scot mâțul din raniță, să-l vadă.

— Păi poate vi-l arătam dacă v-ați fi văzut de lungul nasului și răspundeați frumos unui străin care v-a făcut cinstea să calce prin noroaiele satului vostru.

Mi-am scuturat demonstrativ opincile care se înglodaseră în cleiul pământului.

— Da' lu' femeia aia ce-o să-i faci?

M-am răsucit pe calcâie și i-am lăsat să se uite după mine cum mă fac din ce în ce mai mic.

— O să o dezbrace și o să o înțepe cu acul peste tot, a zis unul dintre ei, hlizindu-se.

Oamenii nu sunt confortabili în prezența morții, pe mulți durerea îi înnebunește. O pierdere prea grea le prinde mințile într-o menghină și le curbează pentru totdeauna, ca izbite continuu de ciocanul fierarului. Am fost martorul unor astfel de cazuri. O mamă zdruncinată rău de pierderea pruncului ei rămăsese convinsă că sufletelul copilului rămas neîmpărtășit și stins fără lumânare la creștet putea fi acum Dumnezeu știe pe unde: în râme, în libelule, în plante, în mușcata ei de la pervaz. Ce mare e totuși corpul unui pui de om în comparație cu o râmă neisprăvită, deci cum poate un suflet așa evoluat să încapă acolo? O părticică în râmă, o altă părticică în floare și o alta în libelulă, ea așa credea.

Dar copiilor nu le e frică de moarte, pentru că lor li se pare că sunt nemuritori. Când suntem mici, toți simțim astfel. Iar

pezevenchilor din spatele meu chiar că li se urâse cu binele, pentru că începuseră să strige tot felul de măscări, probabil că se auzise și aici de cazul din Baia de Aramă, unde omologul meu din acel județ... Mai bine, totuși, să nu vorbesc despre astfel de grozăvii. Pare-se nu numai că a făptuit fapta fără de rușine, dar a izbutit în felul ăsta să o trezească din somnul de pe urmă, iar părinții, ca o răsplată, i-au dat-o de nevastă. Varianta cumplită a basmului, altfel ce pot să zic?

Înțeap-o acolo, înțeap-o acolo! – țipau în cor afurisiții de copii, să fi fost la vreo sută de pași în spatele meu, când m-am aplecat, am lăsat ranița jos și am strigat: *Vreți să vedeți că nu mint, da?* Apoi m-am făcut că scot un animal imaginar afară, după ce am slăbit baierele raniței. L-am ținut între palme, l-am lăsat jos, ca și cum îi dădeam drumul și am scos un horcăit animalic din gâtlej, cum credeam că hisăie o pisică sălbatică foarte înfuriată. Vorba guvernantei conului Alecu, *fă-mi un r foarte parizian.* Și când el nu putea, ea repeta și la furie scotea un sunet care semăna cu cel al unei mâțe înfuriate. M-am prefăcut ca și cum am fost zgâriat pe mâini și mi-am schimonosit fața a durere. Am țipat, apoi am mimat că închid animalul imaginar la loc.

— Uite ce-am pățit din cauza voastră, neisprăviților!

I-am spionat cu coada ochiului. Din atitudinea lor am înțeles că *văzuseră* un pisoi în brațele mele, așa cum vedeau sângele care-mi ieșea din zgârietură. Am aruncat bățul cu care singur mă zgâriasem și mi-am continuat drumul. De la boier am învățat că înțelepciunea e sora mai izmenită a cunoașterii și că există înțelepți care, fără să fi citit prea multe și fără experiență de viață, știu să dea răspunsuri ca și cum au trăit o sută de vieți. Dar și invers, oameni cu experiență mare și cu vrafuri de cărți citite nu știu să-ți dea un sfat simplu sau să iasă dintr-o încurcătură banală, ca mine cu copiii dintr-odată tăcuți rămași în spate.

Ciorile se adunaseră și mai multe, atrase de zarva primelor. Erau ude după ploaie și parcă nemulțumite, așa mi se părea de departe. Cu cât mă îndepărtam mai mult de ele, cu atât croncănitul lor aducea mai mult cu vuietul unei haite de câini. Cică pe vremuri, doctorii care se ocupau de bolnavii de ciumă umblau cu un băț cu care împingeau lumea să nu se apropie prea mult de ei, iar pe cap purtau o mască neagră, care imita penajul ciorilor. În centru, masca era prevăzută cu un cioc lung de trei palme, iar în el îndesau plante frumos mirositoare și parfumuri, ca să nu simtă mirosul de mort, dar doctorul Eugeniades spunea că scopul era să nu le pătrundă ciuma prin nări. Eu cred că de la ciocul ăla a venit pe urmă denumirea de cioclu, cum le spune pe la noi oamenilor care vin să ia mortul și să-l îngroape. Uite ce urât că mă strigă copii ăia așa. Dar inspector e un cuvânt greu. Ca să-l scrii corect trebuie să te duci la școală, nu să păzești cirezile de dimineața până seara.

☆ ☆ ☆

— Dacă ne face săraci sau bogați, slabi sau puternici, tot ce putem spune e facă-se voia Lui. Îi mulțumim. Dacă El nu știe ce e bine pentru noi, atunci cine știe? Dacă hotărăște că e clipa cea din urmă a vieții noastre, ce putem face decât să-I mulțumim că ne-a dat și altele fericite de trăit, atâtea câte au fost. Dacă El nu știe ce trebuie făcut, atunci cine știe?

Preotul spunea toate astea rudelor. O femeie purta un ilic negru peste o ie și îi suflecase mânecile, cât să se vadă cât mai puțin alb și cât mai mult negru. Negrul e scump, pentru că pânza trebuie colorată, din alb cum vine inul de la natură. Negrul e cea mai scumpă culoare, și când moare cineva tocmai de asta nu-ți vine să arunci bani strânși cu

greu pe haine purtate doar la ocazii din astea. Înmormântări și pomeni. La mine, negrul e cum ar veni parte din uniformă, e ceea ce ar trebui să mă reprezinte. Și când mă uit în oglindă pot să spun că mă prinde, mă face să par mai înalt și mai îngândurat decât sunt.

M-am prezentat, ca să știe părintele că nu sunt vreun amărât care se strecoară neinvitat să prindă vreun colac sau, mai rău, să fure ceva, Doamne ferește. Se fură mult la înmormântări, pentru că oamenii se gândesc ca și cum lucrurile alea au rămas fără stăpân, iar rudele, în durerea lor, nu prea sunt atente la asta. I-am pupat mâna preotului și l-am asigurat că nu îmi va lua mult inspecția, dar doresc, dacă nu e cu supărare, să fiu plătit înainte. Că mi s-a întâmplat să am probleme cu plata.

— Frumos mai vorbești. Spune drept, nu care cumva ai fost răspopit, că parcă te cunosc de undeva?

— Nu, părinte, cum să mă cunoașteți? Iar de vorbit, vorbesc așa cum am învățat la curțile boierești unde am avut cinstea să servesc fețe luminate.

Pentru mine, o persoană decedată are personalitatea rudelor care o plâng. Dacă ele sunt liniștite și jelesc trist, îmi imaginez că și cel întins în coșciug era la fel, pentru că îmi zic că cine seamănă se adună. Dacă copiii lui mici par netulburați, ba am văzut cazuri când se jucau veseli, animați de bucuria c-au scăpat pentru totdeauna de cicăleală, îmi imaginez că era un om care obișnuia să bea și să aducă cearta după el în casă – ce începuse la birt cu bețivanii voia să continue cu nevastă-sa. Totuși, nu există mamă să nu fie plânsă de copil, pentru că nu există mamă rea. Vorbesc de județul nostru, doar ce cunosc: nu există mame rele la noi. Obosite da, triste da, bolnave da, însă toate astea le ascund de copii, pe când bărbații nu au darul să se transforme așa, pe negândite, în fața copiilor.

Femeia era întinsă pe catafalc și părea că respiră, într-atât de bine își păstrase aparența de persoană vie. Oricât mi-ar veni de greu, acestea sunt exact situațiile când trebuie să-mi reamitesc să fiu exigent. Nu îmi pot permite să las loc milei să-mi perturbe munca sau sensibilității să-mi afecteze justețea deciziei. M-am uitat spre fata curățică, îmbrăcată în haine cernite, care stătea pe scaun. Rămăsese orfană, nu avea nici frați, nici surori, îmi spusese preotul. Am încercat să nu mă gândesc la frumusețea gospodăriei care îi rămânea doar ei, pentru că era un gând nepotrivit.

— E mama ta? am întrebat-o.

Ochii ei plânși m-au privit de parcă vorbisem într-altă limbă. Mai mult ca sigur, nu mă văzuse, nu reținuse ce-i spusesem și nu o interesa cine sunt și de ce intrasem în casa ei.

Se cerea de la noi să ajungem lângă decedat la nu mai mult de două ceasuri după găsirea trupului fără de viață. În realitate, asta era aproape imposibil în cazul satelor mai îndepărtate, cum e și Ciulnița, aflat la zece kilometri de satul meu. Cu plata de doi creițari, cât primesc pe lună, socotesc că la finele anului voi putea avea calul meu, iar atunci, dacă voi învăța să călăresc, distanțele se vor micșora cu mult. Preferința mea numărul unu sunt cadavrele de bărbați, iar dintre bărbați, cei tineri, pentru că cei foarte bătrâni au trupul zbârcit, scârbos și urât mirositor. Unii bărbați au mult păr pe spate și cum lumea se îmbăiază rar, moartea îi găsește puțind și îi face să pută și mai rău. Dar cel puțin, să dezbrac și să inspectez un trup de bărbat e în firea lucrurilor. Corpul lui seamănă cu al meu, doar că e mai gras, mai slab, mai păros, mai zbârcit sau invers, mai tânăr și cu pielea mai întinsă. Rudele mortului sunt împăcate cu ideea că eu, un străin, îl voi vedea dezbrăcat la piele în vederea inspecției, în situațiunea în care am suspiciuni sau curiozități în ce privește

decesul. Pe când cu un corp de femeie totul e diferit. Rudele se uită la mine fară să-și ascunză deranjul, pentru că apariția mea e un lucru nou, inventat de stăpânire, e împotriva tradiției și a obiceiului. Ca un străin să inspecteze un trup de femeie. Cel mai rău e când moartea își alege o femeie tânără. Am avut un caz în care soțul a scos toporul din șopron hotărât să-mi despice țeasta și să meargă la ocnă, decât să mă lase să-i ating femeia răposată. Ce puteam să fac, i-am semnat certificatul fară să mă ating de ea. La cât de mult o iubise, nu văd cum i-ar fi putut face vreun rău. Se întâmplă să te duci să speli rufele la râu, să te ispitească apa și când intri oleacă mai mult, să te ia un vârtej. Era îmbrăcată în hainele alea ude în care se înecase, și cel puțin am văzut că nu avea zgârieturi pe brațe sau pe față, nici urme de strangulare. Oamenilor nu le place de mine, că sunt prea tânăr, iar în ce privește obiceiurile dimprejurul morții, dintotdeauna, din strâ- buni, doar cei în etate au avut acces, și și atunci, doar femeile. Bărbații, nu. Femeile au certificat de trecere acolo, înspre zona dintre moarte și viață. E normal – ele aduc viața pe pământ, viață care iese dintre picioarele lor și cine altcineva să se ocupe mai cu pricepere de trecerea spre dincolo decât tot ele? În general, femeile sunt mai pregătite să moară decât bărbații, pentru că majoritatea știu cum e să dai viață și asta le aduce o împăcare când vine vremea să părăsească lumea pământească, vorba preotului. Pe când noi suntem niște fricoși. Și la război bărbații merg, de fapt, să caute aventură și distracție, nicidecum moartea. Doar uite-te pe chipul morților de glonț, ce surpriză s-a întipărit pe fețele lor. Pentru că se credeau nemuritori. Femeile știu cum e să mori dinainte să moară, tocmai pentru că ele trăiesc prin copii, prin soți și se frământă în permanență pentru bunăstarea altora, adică a celor care sunt trup din trupul lor și sânge din sângele lor.

Spre bătrânețe, femeile conviețuiesc cu moartea, stau în jurul morților, vorbesc despre ce trebuie făcut întru mulțumirea morților, ca și cum ei ar fi încă vii. Ce le place, ce le alină drumul spre lumea de apoi. Du-te la orice priveghi și o să vezi. Bărbații vorbesc despre ce a făcut mortul cât a trăit. Femeile vorbesc despre ce trebuie făcut a doua zi, la înmormântare. Cine duce sicriul, cine face coliva, cine primește găina peste groapă.

Se înserase. Într-un colț, sub o icoană, era aprinsă o candelă. Feștila ei ieftină făcea lumina să pâlpâie, deși nu era curent în cameră. Uneori părea că se va stinge de tot. Sau poate seul era prost. Lumina tremura nesigură și nesiguranța asta era atât de clară pe fața femeii moarte din sicriul aflat în centru. *Azi ești, mâine nu ești.* Am văzut oameni care au murit de la o încurcătură de mațe. Ce o mai fi și asta nu știu, dar să aud în copilărie că nea cutare a murit că i s-au încurcat mațele, mă îngrozea, părea atât de simplu să mă trezesc cu ele așa – firesc, credeam că pot muri oricând, mai ales că bunica îmi spunea, mănâncă încet, că o să ți se încurce mațele! De afară se auzea iar vocea groasă a preotului, impunea prin experiență și siguranță. Că cel puțin acum ea se afla într-o lume în care nu există decât fericirea apropierii de Dumnezeu, că își putea vedea mama, tatăl, toate rudele de care îi era dor, că se uită la noi din ceruri, mulțumită să vadă cât de mult lăcrămăm pentru ea și că de acum încolo va veghea asupra Anei, așa cum va putea, adică precum un înger păzitor.

Și așa am aflat numele fetei de lângă mine. Ana. Ce nume frumos, pentru că poate lua atâtea nuanțe, Anica, Anișoara. Așa o cheamă pe mătușă-mea. Și până la vârsta de vreo cinci ani i-au spus Anica. Pe urmă, Anișoara. Apoi, când s-a măritat, soțul a promovat-o ca Ana, pentru că așa i se părea lui că sună varianta cea mai apropiată de „femeie la casa ei".

M-am ridicat de pe scaun și m-am postat în fața ei.

— Ana?

M-a privit cu mare mirare, ca și cum o trezisem dintr-un somn adânc. I-am spus că trebuie să iasă din cameră și că eu sunt cel trimis să viziteze mortul ca să-i pot da după aceea certificat că a murit cu adevărat. Se vedea din expresia chipului ei că era complet zăpăcită, ca și cum luase cuvintele mele complet pe dos, de parcă eu, semnând acel certificat aș fi putut (nesemnându-l) să o învii la loc. Era o speranță în ochii ei, o speranță care m-a făcut să vreau să o ajut, să fiu în stare să reînviu oameni. Chiar am simțit o putere nouă născând în mine când am întrebat-o cum murise, cine a găsit-o și cât timp a trecut de atunci. Ca să o scot de tot din camera mortuară, din care se vedea bine că singură era cu neputință să scape, am întrebat-o dacă își amintește că ne-am văzut o dată la târgul de la Plaiești. Mințeam, dar ea mi-a răspuns că parcă așa era, își amintea că mă văzuse, deși nu mai fusese acolo de ceva timp, de când fusese cu tatăl ei să vândă niște saci cu grâu. Am evitat să o întreb de tatună-su. Ce rost avea, când deja știam de la preot că-i orfană?

— Da, exact, acum vreun an și ceva te-am văzut sau mai mult, așa e, lângă niște saci de grâu. Ce rău îmi pare că nu am cumpărat chiar de la voi, poate aș fi vorbit cu tine de atunci, și nu acum, la necaz. Dar poate o să mai mergi într-acolo, iar eu mereu am treburi care mă cheamă la Plaiești, de exemplu, acum mă uit să-mi cumpăr un cal.

— Poate îți dau chiar eu unul. Acum, fără maică-mea și fără taică-meu, la ce-mi trebuie căruță și cal? Dar e învățat doar să tragă la căruță, e nărăvaș la călărie, dacă nu știi să-l strunești. Eu pot, de mine mai ascultă.

— Și de mine o să asculte, mă țin bine de tot în șa, am mințit.

— Hai să ți-l arăt. E în grajd. E în grajd de ieri și nu i-am dat nimic să mănânce, nici nu știu dacă i-a dat mama apă aseară, că acum, de dimineață, am găsit-o așa, nemișcată în pat.

— Ce moarte frumoasă. Uite așa îmi doresc să mor, în somn. Numai oamenii buni mor așa. Adică, ce spun eu buni? Oamenii care sunt aproape sfinți mor așa frumos. Străbunicu-meu a murit exact așa, când a împlinit optzeci și opt de ani, cu casa plină de copii, nepoți și strănepoți; la miezul nopții a spus: eu am mâncat și băut destul pentru anii mei, dar voi petreceți, că sunteți tineri. A tras ușa după el cu grijă, dacă au observat doi-trei să-i ureze noapte bună. A fost ultima lui noapte pe acest pământ. Da, așa îmi doresc și eu să mor, dar la optzeci și opt, ca el, am adăugat.

— Dar mama avea doar patruzeci și doi! a zis, izbucnind în plâns.

Îmi venea să-mi ard singur o palmă pentru prostia mea. Un om cu cap nu ar fi condus discuția pe teren alunecos. Aș fi vrut să o mângâi, dar ăsta e unul din neajunsurile vârstei mele. Dacă aș fi avut șaizeci de ani aș fi putut să o iau liniștit în brațe. Așa era imposibil să mă apropii de ea. Culmea e că simțeam brusc această dorință, de a mă transforma într-un bătrân doar ca să o pot liniști.

— Așa e, că bine zici... ce vină are calul din grajd să sufere de sete? E un biet animal. Hai, trimite pe cineva să verifice că are apă și ce mânca. Sau, mai bine, du-te chiar tu. O să rămân aici și dacă am trebuință de ceva, te chem. Un sfert de ceas. Poate nici un sfert de ceas.

— O să poți simți dacă mai are viață în ea? Poate că mai are...

— Da, o să pot. Asta mi-e misiunea, de-asta am bătut drumul până aici. Să mă asigur că nu pâlpâie oleacă de viață

întrânsa. Așa de puțină că tu sau unul fără pricepere nu o poate simți.

S-a ridicat de pe scaun și atunci mi-am dat seama ce tare mă înșelasem. Era cu un cap mai înaltă ca mine, nicidecum potrivirea perfectă, cum crezusem cât șezuse. Și tot atunci am realizat ce păcătos sunt, ce suflet josnic am, pentru că mare parte din afecțiunea mea și din căldura pe care i-o dădusem venea din altă direcție, și mare amăgitoare e inima, cum știe ea să păcălească simțirile și să te mintă că ești un om bun, când de fapt ești omul interesului, vrei să-ți apropii o ființă care ți-e dragă, pentru că e frumoasă și o crezi potrivirea ta. Frumoasă foc tot era, așa lungă tare. Negrul și tristețea o făceau și mai frumoasă. Dar potrivirea mea nu era. Că tare înaltă crescuse, ce le-o da să îmbuce copiilor din Ciulnița, că bine ar fi să le dea și alor noștri! Spune doctorul Eugeniades că băieții cresc până la etatea de douăzeci și unu de ani, deci eu aș mai avea de crescut un an. Dar cum pot eu să cred așa bazaconie când de la șaisprezece ani nu m-am clintit nici în înălțime, nici în greutate, cu un centimetru sau cu juma de kilogram – sunt neschimbat?

Ea a plecat și eu am rămas singur cu răposata în mijlocul camerei și cu gândurile mele în centrul frunții. Gândurile mele nu se opresc niciodată și ar fi mare minune să se oprească atunci când o să mi se oprească inima. Puterea pe care o simt că vine din afara mea, presimțirile, visele – cum? se pot opri toate, chiar așa, doar că se oprește inima ca să bată? *Oare de ce unii oameni nu înțeleg că religia nu este doar miros de tămâie, prohod și celebrarea morții?*, se plângea preotul, cu vocea lui dogită care ieșea parcă nu din gură, ci direct din barba stufoasă, căruntă, ca și cum ea, barba vorbea, prinzând viață, iar eu, în timp ce căutam pulsul femeii și constatam răceala totală a pielii, aspectul vinețiu, și mirosul dulceag de mort,

îi răspundeam lui tot cu o întrebare. Oare de ce suntem mai frumos îmbrăcați, mai curați și cu părul aranjat mai bine decât suntem în timpul vieții, așa, într-un moment când nici nu mai contează? *Sufletele noastre sunt legate prin credință, ca printr-un odgon de neretezat, morți și vii laolaltă comunicăm prin cuvântul lui Dumnezeu. Cum mori tu, viață, și cum stai în mormânt? Ca lumina-n sfeșnic, ascunsă, lumina-tu-vei din întunericul în care te vom astupa.*

Femeie, femeie, nimeni niciodată nu-ți va ști ultimele vise, te-ai dus odată cu ele, poate înspre locurile de unde ne vin, poate acum ai devenit tu însuți o formă dintr-un vis și vei vorbi cu noi, dacă ai plecat fară să apuci să spui tot ce aveai de zis. Așa că asta te-aș îndruma să faci, să vorbești cu fata ta, că e păcat de ea cum ați lasat-o singură, de parcă ar avea vreo vină că voi v-ați lăsat invitați în horă cu moartea, tu și bărbată-tu, pentru că știu bine fapta ta, te-ai lăsat purtată de gândurile cu el, fără să îți dai seama că cu cât petreci mai mult timp cu morții, cu atât inviți moartea mai repede în sufletul tău, și moartea nu se lasă invitată de două ori, nu are rușine, dimpotrivă, e impertinentă și dacă îi întinzi un deget te înghite cu totul, așa că e vina ta, nu trebuia să-i întinzi nostalgiile tale pe post de jertfă către dânsa.

Îmi plimbam palmele de-a lungul capului ei, gâtului și pieptului și mi le simțeam ca pe niște mari pâlnii de captat cele mai slabe pâlpâiri de viață, dar ele nu auzeau nimic-nimic. Cu toate astea, vorbind în gând cu ea simțeam ca și cum nu vorbeam în gol. Aveam senzația clară că mă aude și că vrea să-mi răspundă, dar o barieră de neoprit, ca un perete de plumb, îi blochează orice încercare, așa cum la ușă preotul bloca accesul primelor bocitoare venite devreme, odată cu apusul soarelui, atrase de plăcerea de a-și auzi propriile voci date la maximum, dar, nu-i așa, era pentru o cauză

bună, pentru sprijin într-ale suferinței – și cum să nu sprijini pe cineva care a suferit cea mai puternică durere a vieții, cea de a-și fi lăsat singurul copil de izbeliște? Da, era un motiv întemeiat de jelit, și ele prinseseră din zbor ideea, pentru că așa și începuseră, *cui i-ai lăsat tu, Marie, copilul singur pe lume, ce o să se întâmple cu ea, cine o să-i poarte de grijă, dacă tu, mamă, te-ai dus?, Marie, Marie, vino înapoi, Marie, să-ți crești fata, să o vezi măritată și la casa ei, și de-abia după aia să pleci!* Țipau ca și cum era o rușine să mori, când de fapt nu e nicio rușine, pentru că nu ține de noi. Sau poate că da, ține? Poate că într-adevăr gândurile noastre pot chema moartea mai devreme? Dar dacă o poți chema mai devreme, oare nu o poți și îndepărta, să sosească mai târziu decât este programată? Oare poate moartea să fie alungată odată ce a venit și a pus stăpânire pe un trup? Numai Dumnezeu știe, ar spune preotul, dar realitatea e că doctorii asta susțin, pentru că dacă nu ar fi așa, nu ar fi gândit meseria pentru care mă aflam acolo. Cu alte cuvinte, toate acestea pe care vouă acum vi le povestesc nu s-ar fi întâmplat.

☆ ☆ ☆

Nu mi-am făcut niciodată iluzii în privința viitorului meu. Nu obișnuiam să-mi fac planuri de lungă durată și prea puțin mă interesa ce gândesc oamenii despre mine, nici chiar la ce spuneau rudele nu plecam urechea. Știam că toți mă cred o țâră nebun, ceea ce coincidea cu părerea pe care chiar eu o am despre mine, că sunt într-adevăr puțin nebun. Când apăream printre cei care jeleau îmbrăcat normal, cu haine bune de duminică, oamenii se cruceau. Dar de ce aș purta doliu dacă morții nu sunt rude cu mine? Odată, la un praznic, când un dascăl spunea cum Iisus a hrănit o gloată de

oameni cu un coș de pește și altul de pâine, care nu se goleau niciodată, am spus ce auzisem odată, demult, la spițerul Costescu: repetă un basm de o mie de ori și devine religie. Când au vrut să mă scoată de acolo în furci, ațâțați de slujitorul bisericii, mi-am dat ochii peste cap recitând: *religia pe bună dreptate este cel mai frumos basm, pentru că nu se termină niciodată și are în Iisus Hristos cel mai convingător Făt-Frumos, singurul care reușește să învingă coborând de pe o cruce, înviind și câștigând nimic material cu asta, ci exact ce contează cel mai mult în orice basm, viață nesfârșită tuturor celor care cred în el.* Oamenii cred în puterile sfinților la care se închină de nenumărate ori și ale căror moaște le sărută cu smerenie, cu aceleași buze cu care rostesc cele mai spurcate cuvinte. Un consătean care a făcut un pelerinaj de o lună la o mănăstire, s-a mirat când la întoarcere și-a găsit casa năpădită de șoareci care roseseră tot, începând de la slana din cămară până la mălaiul din pod, dar cum bine i-a spus cineva, a fost greșeala lui că nu a vorbit cu șoarecii înainte, să le spună unde se duce, pentru că sigur l-ar fi ocolit.

Nimeni nu făcea delimitarea dintre meseria mea, care ține de practica științifică și regulile ce trebuie urmate ca cerință de la stăpânire, și treburile ce privesc aranjarea drumului de apoi, adică religie, ritualuri și obiceiuri. Dincolo de Alexandria, în niște sate de lângă Dunăre, încă se înfăptuiesc ritualuri păgâne pe care oamenii, neștiutori, le cred creștinești, cum ar fi să se cresteze pântecul mortului cu un cuțit ca să afle mortul că e mort, oglinda casei să se acopere cu o pânză, că altfel cine se uită întrânsa moare degrabă și el, iar dacă e femeie, nu trebuie îmbrăcată în haine negre, altfel sufletul ei nu va voi să plece de lângă casă. Dumnezeu să ne ajute, repetăm toți, ca niște papagali de iarmaroc, fără să ne gândim că el nici măcar pe fiul lui nu a vrut să-l ajute când

era schingiuit pe cruce, și atunci cum să te ajute pe tine să-ți vinzi sacii din căruță la un preț mai bun?

Dar toată judecata mi s-a schimbat cu totul după ce am vizitat-o pe mama Anei atunci, la început, când eram încă un tinerel neisprăvit și fără de minte. Pe drumul de întoarcere mă gândeam la ea, cât de tare îmi plăcuse și cum îmi lăsasem loc de bună ziua când îi spusesem că mă întorc în curând cu banii, să facă un bine și să nu vândă calul la nimeni, măcar timp de o lună. Dar acasă nu la cal îmi era mie gândul. Îmi părea rău că sunt așa mic de înălțime. Ce mă durea asta... Când fata de care îți place e înaltă, simți micimea ca pe o lipsă, ca și cum ai fi fără picioare, pentru că într-un fel chiar ești fără picioare, din moment ce sunt cu două palme mai scurte decât ți-ar trebui ca să fii fericit.

Mă gândeam la asta și oftam. Seara, când mă băgam în pat, îmi închipuiam cum m-aș simți înalt. Să trebuiască să mă aplec ca să nu dau cu capul în pragul ușii, să trebuiască să îmi cumpăr alte haine și alți pantofi.

Noaptea am început să visez că zburam sau că pluteam. Aveam același vis. Eram cu câte un prieten din copilărie și brusc realizam că sunt singurul om care știe cum să respire un pic mai diferit și cum să dea ușor din brațe ca să se salte în aer și să-și țină echilibrul acolo. Aproape că nu respiram, de frică să nu-mi întrerup concentrarea și să cad, deși nu mă înălțam niciodată prea sus, eram prudent, și îmi plăcea să îl uimesc pe acel prieten cu care mă nimeream să fiu în vis. Dar mi-era frică să-mi arăt priceperea la mai mulți deodată, pentru că era ca frica de a rosti cuvântări la mulți oameni, dai în bâlbe, la fel, intuiam că emoția m-ar prăbuși când aș fi vrut să le arăt mai multora cum se dă din mâini ca să te menții la nivelul crengilor de sus ale nucului meu din grădină. Și cum spun, creșteam. La început mi-au zis oamenii,

măi Ducule, dar tu nu te-ai oprit din crescut ca toți băieții de douăzeci de ani? Să nu ai boala aia... Da, există o boală, boala neopritului din crescut, și puteai vedea la bâlciuri giganți din ăia de păreau nu un om, ci doi oameni unul călare în spatele celuilalt.

Numai că la mine nu a fost așa, nu era nicio boală. Culmea, am crescut exact cât trebuia și exact în intervalul în care trebuia, pentru că știam că sorocul Anei nu era departe, așa o fată frumoasă nu putea sta nemăritată mult peste perioada de doliu. După câteva luni m-am dus la Ciulnița să cumpăr calul. Am bătut la poartă, a ieșit și părea că se bucură să mă vadă, dar cu toate astea calul deja îl vânduse, și-a cerut iertare că nu l-a mai ținut, negândindu-se că termenul de o lună fiind trecut, eu tot rămăsesem interesat – și cum putea ea ști dacă nu îi trimisesem vorbă prin cineva, că doar sunt oameni care au câteodată drum din satul meu spre al ei și invers. Atunci am vorbit cu ea puțin la poartă, că în curte nu se cădea să mă primească, fată singură, nemăritată, și atunci i-am spus cu mare obrăznicie (care îmi venea, cred, din curajul că deja crescusem aproape cât ea – deja o minune –, și convingerea că în curând aveam să o ajung), așa din senin: azi dai calul te miri cui, mâine-poimâine așa o să-ți dai și mâna, primului care ți-o cere.

— Mâna? Mai bine să-i intereseze cum să câștige ce e aici, a zis arătând spre piept, și nu o să ai cu cine lupta.

— Pe mine sigur m-ar interesa.

— Da? Credeam că voiai calul.

— Calul? Nici nu știu a mă ține bine în șa.

☆ ☆ ☆

Anul următor ne-am luat și m-am mutat în satul ei, pentru că nu voia să se mute de lângă mormintele părinților. Mă

înțelegeam cu ea ca și cu o soră, dar nopțile erau toate diferite, pentru că ardea într-un fel la începutul lunii și în altfel la sfârșit, dar nu tare multe au trecut până când a apărut primul nostru copil, un băiețel, care ne-a fost lumina ochilor până ce soarta a făcut să rămânem fără el, doborât de un pojar. Azi a fost, mâine n-a mai fost. Pe urmă ea s-a schimbat de parcă un pic din ea murise odată cu copilul. Un pic murisem poate și eu, dar incomparabil mai puțin. Vizitam în continuare morți, eram, cum s-ar zice, tăbăcit. Știam că viața e o loterie la care ba pierzi, ba câștigi, dar de tot nu pierzi atâta timp cât nu ești chiar tu cel așezat frumos pe catafalc. Știam că te poate lovi uneori chiar pe tine, drept în plin, știam că nimeni nu e invulnerabil. Dar ea nu știa, sau poate rămăsese mai sensibilă ca mine după pierderea părinților, și își imagina că plătise o mare poliță durerii și că asta ar fi trebuit să o scutească pe viitor.

În timp și-a revenit, și viața noastră s-a stabilizat pe făgașul normal. Și eu, și ea, amândoi eram convinși că nu exista nimeni pe pământ cu care am prefera să fim. Ne iubeam. Casa noastră arăta din plin asta, că ne iubeam. Mușcatele pe care ea le punea la ferestre și cărora le mergea atât de bine. Gutuile pe care, la fel, le aranja toamna pe pervaz și nu se stricau până în februarie. Armonia pe care până și orătăniile din ogradă o întorceau înapoi. Ea știa fiecare găină după nume, iar văcuța noastră singură ridica piciorul într-un fel anume, să o mulgi, nu cum auzeam la alții că unele vaci dau cu copita în găleată. Și aveam destul să trăim frumos și să avem familie numeroasă, doar că nu apăreau copiii. După încă trei ani, Ana a rămas iar grea. Mi-a cerut să nu mă mai duc în vizitele mele. Devenise superstițioasă și își imagina că poate eu încalc vreo regulă nescrisă, cum ar fi aia că dacă ieși din biserică înaintea sicriului o să ai un deces în familie. Superstițiile erau nenumărate, și dacă nenorocirea te lovea,

începeai să le dai crezare. E în firea lucrurilor. Am ascultat-o. Mi-am întrerupt activitatea. Oricum nu aveam nevoie de acei bani în plus, cum gospodăria noastră, zestrea ei, ne dădea tot ce aveam nevoie, și mai mult decât atât.

Viața e iubire și iubirea e viață, uite ceva ce niciun preot nu predică, sau dacă predică se referă strict la iubirea pentru mântuitorul nostru Iisus Hristos, pe care de o mie opt sute de ani nimeni nu-l mai văzuse. Eu spun de iubirea pentru ea, simțită prin toți porii, pentru cât era de bună, de frumoasă și de prezentă în viața mea. Și cu toate astea, al doilea copil, o fată, a murit la naștere. A ținut-o una și bună cu datinile. Să-i facem coșciug alb, și pomană, și înmormântare, ca și cum călcase vreodată pe acest pământ, pe care bineînțeles picioruşele ei fine nici nu îl atinseseră. „Adună femeile să gătească sarmale și pește, scoate cepul la butoiul de de-la-vară, tocmește țiganii de la Cârcei cu fanfare, și mai ales, să deschidem ușile și ferestrele ca sufletelul ei să iasă repede după alde frate-su." Așa e, m-am gândit, invită tot satul, ba chiar și pe străinii aflați în trecere, pune-i la masă și întreabă-i dacă mai vor ceva, ascultă-le toate întrebările puse din obligație, răspunde la fel, tot din obligație, uite-te la ei cum leagă prietenii, cum unii își găsesc ibovnică să-și petreacă noaptea, ațâțați de prezența morții care le ascute pofta de viață, lasă-i, când se lasă seara, să urineze pe tufele tale de Regina Nopții, și pe butucii artizanali de la colțul casei, umple-le farfuriile de câte ori poftesc, ascultă-i cum râgâiie și bat câmpii și noroiesc cu cizmele lor toate aleile, pentru că ăsta e cel mai bun mod să te liniștești după ce-ți pierzi un copil.

Viața mea ar fi fost un lung șir de bucurii și tristeți, dar arată-mi o viață care să nu fie așa, una cu care să-mi doresc să fi făcut schimb. Doar că așa ceva nu cred să existe. Atâta timp cât pot avea mai puține tristeți crestate acolo, dar alte

bucurii – chiar dacă mai multe, dar nu tot alea! –, adică să fie numai ale mele cu adevărat, acele bucurii pe care le iubesc știind că odată mi-au aparținut. Până la urmă, am avut și copii, chiar dacă cu altă femeie din sat, Maria, vădana, până la urmă Ana i-a acceptat și iubit ca și cum erau ai ei, dar asta după ce vreo doi ani nu m-a primit să dorm acasă, și ajunsesem slab de curgeau hainele de pe mine, până la urmă oamenii au ajuns să respecte ce făceam, chiar dacă nu am înviat pe nimeni, până la urmă am pierdut tot ce aveam când a venit puhoiul în '64, dar am și clădit totul înapoi cum fusese, numai că pe un alt lot, mai înalt – dă-i românului judecata de pe urmă. A venit o vară în care totul părea stabilizat ca drojdia de la fundul butoiului cu vin, când Ana mi-a zis să pun scara pe vișin. Nu am lăsat-o pe ea să urce, că oricum altă treabă nu aveam de făcut și era o plăcere pentru mine să umplu coșuri din care ea urma să facă dulceața care ne plăcea cel mai mult. Nu știu decât că din vârful scării am ajuns pe negândite jos; așa, ca printr-o minune.

Dintr-odată, mintea mi s-a umplut de scene foarte clare din copilărie, evenimente pe care le uitasem în mare parte și apoi momente din perioada de început a vieții de adult. Amintirile erau vii și clare. Oare le retrăiam așa, ca pe un ultim adio? Veneau cu mare viteză, aproape toate deodată, de-a valma. Și totuși, le puteam simți pe fiecare în parte. De fapt, eram capabil să percep totul în jur: vuietul cerului, ramurile vișinului foșnind deasupra, totul era strălucitor de distinct. Puteam să aud și să văd cum nu auzisem și nu văzusem niciodată înainte. Și, în ciuda faptului că nu puteam respira, m-am simțit cât se poate de calm și de liniștit. Înainte de acel moment simțurile mele trebuie să fi fost cumva amorțite, pentru că abia acum puteam înțelege pe deplin lumea, poate chiar adevăratul sens al universului. În cele din urmă, imaginile au dispărut și s-a făcut doar întuneric, un

întuneric însoțit de un sentiment de scurtă pauză, ca și cum ceva definitiv urma să se întâmple. Apoi m-am trezit pe o pajiște, cu mintea limpede și identitatea intactă. Pajiștea era luminată cu o lumină cu nuanțe aurii de sublim, cum n-am mai văzut niciodată, iar o strălucire interioară, blândă, radia din cel mai mic fir de iarbă. Vedeam, cu puterea minții, ca și cum Dumnezeu îmi azvârlise ochii în tavanul camerei al cărui centru îl ocupam și în care prietenii și rudele mă plângeau de parcă murisem, și așa am înțeles că pentru ei așa apăream: dus definitiv din astă lume. Până la urmă, doctorul Lignieres avusese dreptate cu teoria lui, capul ghilotinatului încă înregistrase tot ce se întâmplase, până și faptul că nu putuse clipi, cum nici eu nu puteam, dar asta nu însemna că nu mai eram deloc viu, pentru că sigur nu eram complet mort, cum nici acela nu fusese. M-am chinuit să-mi mișc pleoapele, ca să le arăt că sunt viu și nevătămat, să-i fac să se oprească din plâns și jelit, voiam să le cer o cană de vin și un blid cu mâncare, cum grozav mă simțeam de însetat și înfometat.

Pe urmă m-am gândit ce înțelepți au fost cei care au hotărât să înființeze posturile vizitatorilor de morți, pentru că altfel ar fi urmat să fiu îngropat de viu; și de-abia atunci am realizat că ăla eram chiar eu. Și cum eu nu puteam să mă inspectez chiar pe mine, în curând aveam să simt și mai ales să aud lopețile de pământ azvârlite peste sicriu, ca orice muritor sortit de datina străbună să fie odihnit la groapa lui. Poate că era adevărat ce se zicea, că de câte ori simți un fior puternic pe șira spinării, cineva trece pe lângă viitorul tău loc de veci, pentru că grozav mai simțeam asta, zeci de fiori și toți numai acolo, pesemne cineva lucra acum acolo unde îmi venise sorocul să fiu dus.

În minte îmi suna începutul cântecului *Foaie verde, mărăcine, Aș muri, moartea nu vine.*

Aș fi dat orice să știu continuarea.

Noua societate de consum

de Dodo Niță

„Bine c-ați venit, cumpărătorilor, în hipermagazinul nostru, exemplu interplanetar de ordine şi disciplină, 5000 de magazine într-unul singur, aici se găsesc mărfurile cele mai greu procurabile şi cele mai greu vandabile din tot sistemul solar, de la ciberbastonul pentru vârsta a treia, până la electrobiberonul pentru vârsta a-ntâia, aici găsiți butelii goale şi recipiente pline şi tot aici...", glăsuia melodios o voce sintetizată de femeie.

Johnny W. trecea cu capul între umeri, mic şi modest, printre rafturile ticsite cu mărfuri aruncate claie peste grămadă, urmat de un robotoportor ce bipăia rău prevestitor. Ici-colo înregistra frânturi de conversație, aproape inconştient, gândul fiindu-i la mărfurile pe care va fi silit să le cumpere.

☆ ☆ ☆

— Hello, Marciano, am venit să te înlocuiesc!

— Bine ai venit, frate, că eu trebuie să-mi schimb combinezonul.

— ...?

— L-am udat, nu puteam să pierd locul de ordine, nu?

— Eh... Ce zici, ajung să cumpăr eu livra de potate?

— Glumeşti? Abia peste două schimburi ajungem şi noi... Şi ce bine să nu fi stat degeaba...

☆ ☆ ☆

— Preacinstite vânzător, şi decada trecută mi-ați vândut tot o garnitură de bucătărie! Şi în urmă cu două decade şi... Acum, întreg habitaculum, inclusiv toaleta, e plin de astfel de mobilă: nevastă-mea îşi ține schimburile în refrigerator, copiii dorm în bufet, iar în loc de videozor, seara privim la cuptorul cu microunde...

— Mă, o cumperi sau...?

— O cumpăr, o cumpăr, dacă mă gândesc mai bine, chiar îmi trebuia o garnitură de bucătărie...

☆ ☆ ☆

— *(şuşotit)* Un robot intră într-o fierărie şi cere patru metri de tablă. «Da` să fie ondulată, precizează el, că vreau să-i fac o fustă plisată nevesti-mi...»

— Taci, bre, că-s microfoane peste tot!

— Şi ce dacă, crezi că ei nu le ştiu? Oricum, peste două zile împlinesc Sextenatul şi gata... Adio şi-un praz verde!

☆ ☆ ☆

— Tu!

— Cine? Eu?

— Tu, că doar nu eu! Te fofilezi, îți închipui că scapi fără să cumperi nimic? Ia să vedem, cam ce ți-ar trebui ție... Îm? Da! O cămaşă, te rog, comandă robotul vânzător într-un difuzor camuflat sub tejghea.

Un braț articulat răscoli preț de treizeci de secunde prin vraful de cămăşi. „Oare asta cum o fi?" se întreba îngrijorat Johnny W. „Fără guler sau capse, număr prea mic, purtată o dată sau de mai multe ori?" Brațul articulat aruncă o cămaşă pe tejghea.

— Aha, făcu robotul, asta-i numa' bună. Îi cam lipseşte o mânecă, dar nimic nu-i perfect, nu-i aşa?

— Preacinstite vânzător, eu am două mâini, ce să fac cu o astfel de cămaşă?

— N-am înțeles bine?!... Insinuezi că nu vrei să cumperi ceea ce îți oferim **noi**??

— N-aş îndrăzni niciodată... V-aş ruga numai să binevoiți a căuta alta, ruptă, murdară, oricum, dar cu două mâneci...

— Zău, îmi spui tu mie ce să fac! Ia du-l în spate! se adresă mânios robotoportorului.

După două minute, Johnny W. reveni. O mânecă a combinezonului îi atârna pe lângă corp, flască, goală.

— E perfect acum, jubilă robotul vânzător. Este că nici n-ai simțit incizia? Roboții noştri ştiu să mânuiască un laserobisturiu, nu glumă! Şi cum tot era nevoie de material proaspăt pentru banca de organe... Acum ai ce face cu o singură mânecă la cămaşă, nu-i aşa?

— Da, desigur.

Robotul mototoli cămaşa şi o aruncă într-un înveliş de plastic, înregistră cartea de credit a clientului şi îi dădu liber.

„He, he, râse amar în sinea lui Johnny W., după ce ieşi din magazin. I-am păcălit de data asta, cămaşa tot n-o s-o port. Că mi-au tăiat brațul drept, iar mâneca lipsă e cea stângă..."

ABONEAZĂ O CLASĂ!
Alege o clasă de elevi de liceu şi dăruieşte-i un abonament la revista CSF, pe un an, la doar 99 lei!

Cea mai bună carte

de Ionuț Corbea

Pentru a scrie cea mai bună carte din lume trebuie să îndepliniți doar două cerințe:

Prima (şi probabil cea mai importantă) este să ştiți să scrieți. Deşi populația e în creştere, numărul celor care îndeplinesc prima cerință este în scădere. Asta face ca în viitor să fie mai simplu să scrieți cea mai bună carte din lume.

A doua condiție este să aveți deosebit de mult talent. Nu am văzut statisticile referitoare la cantitatea de talent pe cap de locuitor, dar, dacă aveți suficientă răbdare, peste puțin timp vă veți afla în situația de a fi singurul care să ştie să scrie (vedeți primul punct) şi atunci veți putea scrie uşor cea mai bună carte. Sigur, există o mică problemă. Nu va mai fi nimeni capabil să o citească, dar, oricum, veți trăi cu satisfacția de a fi scris ceva memorabil.

Ar mai fi totuși o soluție, dar aceasta necesită o perioadă destul de îndelungată. Dictați cartea unui individ. O umpleți de parabole şi după vreo 2000 de ani poate ajunge cea mai vândută carte din lume. Deşi aceasta este o soluție verificată în practică, cel care a inventat-o avea un mic avantaj – era nemuritor şi atunci cei 2000 de ani nu au avut prea mare importanță. Pentru dumneavoastră, însă...

Dar să revenim la cele două soluții.

Presupunem că ştiţi să scrieţi şi că aveţi şi talentul necesar. Acest ghid vă ajută să vă puneţi în ordine ideile pe care, cu siguranţă, le aveţi.

Ce trebuie să faceţi este să vă propuneţi fie: unu – să scrieţi o carte ce va fi întâmpinată cu cele mai bune critici; fie: doi – să scrieţi un best-seller. Nu prea se poate să le aveţi pe amândouă. Gândiţi-vă – seria Harry Potter a luat vreun premiu Nobel? Sigur că nu. Pare hazlie până şi ideea, deşi d-na Rowling a reuşit să convingă o lume întreagă de talentul domniei sale.

Acum să începem cu începutul: dacă vă rog să numiţi un scriitor bun, ce veţi răspunde? Probabil Shakespeare. Posibil să aveţi dreptate. Dacă veţi da alt răspuns, asta nu schimbă cu aproape nimic datele problemei.

Se face o confuzie dată de dorinţa noastră de a ne ralia la „valorile" care ne conduc şi atunci nu avem curajul să răspundem sincer. Trebuie să răspundem aşa cum credem noi că epatăm, aşa cum credem că trebuie: „Mie-mi place ...escu, deoarece viziunea sa globală, de la înălţimea, culoarea vibrantei sale experienţe, mă face să mă cutremur gândindu-mă la nemărginitul care..." Nu e aşa?

Ajunge cu critica. Să trecem şi la ceva constructiv.

Atât Shakespeare cât şi fraţii Grimm cât şi Euripide sau alţii de aceeaşi categorie şi-au dat seama că tragediile sunt mai uşor de ţinut minte şi de povestit decât comediile, deci trebuie să scrieţi o tragedie. Vă daţi seama prin ce spaime trebuie că a trecut biata Scufiţă Roşie în stomacul lupului? Cu ce fobii o fi rămas? Ce imagine şi-a putut face despre lume? Să te trezeşti într-o mare de suc gastric? Groaznic. Asta zic şi eu tragedie.

Să trecem mai departe, vă rog. Nici nu mai pot să mă gândesc la biata fetiţă.

Shakespeare a creat cu uşurinţă personaje credibile, dar observăm un model la el (sau *pattern*, cum se spune corect pe românește, prin mediile academice). Toate personajele sale sunt orbite de felurite evenimente: ba că unul e gelos şi nu vede adevărul, ba că altul e orbit de dragoste şi nu mai vede că iubirea lui mai răsuflă. Ideea este că un personaj bun trebuie să aibă deficienţe de vedere. Ca să fie mai credibil, propun să creaţi din prima un personaj orb, ca să nu aveţi probleme – şi e şi mai simplu.

Deci – unu: *personajul principal trebuie să fie orb.*

Mergem mai departe.

Dacă vă întreb cine este Medeea, veţi şti? Puţin probabil, dar dacă vă întreb cine este Scufiţa Roşie, veţi şti? Sigur că da. Prima doamnă este un personaj dintr-o tragedie antică scrisă de Euripide. A doua domnişoară este un personaj dintr-un basm popular repovestit de fraţii Grimm. Dacă vă rog să povestiţi piesa Richard al III-lea probabil că nu veţi putea, deşi este scrisă de Shakespeare. Are o intrigă complicată, spre deosebire de Scufiţa Roşie.

Deci, tragem două concluzii: *Personajul principal trebuie să fie mic, uşor debil şi de preferat îmbrăcat în roşu, iar intriga povestirii trebuie să fie simplă.*

Până acum avem un pitic orb, îmbrăcat în roşu.

Dacă veţi utiliza diminutive în naraţiune nu puteţi pierde. Dau bine şi înduioşează. Cum sună mai duios: uriaşul a murit sau piticul a fost eviscerat de gheruţele neiertătoare ale strigoiaşului? Aşa e că a doua? Deci – diminutive şi personaje mici. Doar cele rele pot fi mari.

Reţeta asta a aplicat-o şi cel cu cartea cea mai bună de până acum, când cu povestea cu piticul David şi uriaşul Goliat.

Apoi trebuie să analizăm atenţi personajul nostru preferat. Nu are nume. Nu prea are minte şi nu e atent.

Deci, *avem un pitic orb, încet la minte, îmbrăcat în roşu şi care nu are nume.*

Trebuie acum să gândim la câte ceva legat de familia sa. Pentru o tragedie autentică cred că ar fi bine să provină dintr-o familie destrămată – tatăl beţiv, plecat pe mare când piticul nostru era puţin mai mic şi mama lui s-a chinuit mult cu el să-l crească deoarece nu avea bani să ţină singură casa, iar copilaşul se tot lovea de mese şi scaune. Aici puteţi scrie o scenă plină de suspans, când piticul nostru (propun să-i zicem Piticul Roşu – a nu se confunda cu Piticul Sovietic) păşea zilnic pe bârna care îl ducea în dormitor. Bârna era situată la vreo 10 metri de sol şi piticul, orb şi încet la minte se târa centimetru cu centimetru să ajungă la culcare. Mai apoi, pentru a întregi tragismul situaţiei, s-a îmbolnăvit şi avea nectarie, iar toaleta era jos. Trebuia ca în fiecare noapte să se trezească, să se târască pe bârnă, să coboare apoi scările ca să ajungă la WC. După aceea urma lungul drum înapoi spre pat. (scene înduioşătoare, chiar cumplite). Nu aveau bani pentru a construi o toaletă la etaj şi drumul lui spre şi dinspre WC era de fiecare dată o aventură.

Trebuie să gândim câte ceva legat de educaţia sa.

Niciun personaj normal nu este profesor universitar, cercetător sau inginer. El poate fi rege, dar asta ne spune acelaşi lucru şi anume că nu este nevoie să fie educat.

Doar e rege, nu? De obicei nu prea se face referire la educaţie într-o carte adevărată. Cea mai vândută carte a tuturor timpurilor este un exemplu în acest sens. Deci, piticul nostru trebuie să fie şi analfabet. Şi poate şi puţin tâlhar? Doar Sindbad Marinarul sau Ali Baba sunt personaje îndrăgite de noi toţi, nu-i aşa?

Deci, *avem un Pitic Roşu, provenind dintr-o familie destrămată, orb, analfabet şi şmecher.*

Acum să trecem la intrigă. Trebuie să fie ceva simplu, pentru că altfel ar fi greu de povestit şi de înțeles de către noi toți, exceptând-i pe cei puțini, aleşi, care din augustul lor lăcaş de cultură ne dictează ce avem voie să gândim.

Un exemplu bun de intrigă ar putea fi că Piticul Roşu trebuie să se ducă să cumpere pâine. Corect?

Corect, zic eu. Se pot face variații – să cumpere ouă, lapte, brânză ş.a.m.d, dar cred că trebuie neapărat să fie alimente. Cum ar fi dacă l-ar trimite mama lui să cumpere un televizor? Nu ar fi cam aiurea? A plecat Piticul Roşu spre magazinul de televizoare, aflat la kilometri distanță şi când a ajuns la jumătatea drumului şi-a dat seama că nu vede, deci nu poate aprecia claritatea imaginii. Nu se poate aşa ceva.

Să revenim: pleacă el după pâine. Avea de parcurs câțiva kilometri, deoarece la magazinul de departe aveau pâine mai ieftină, pe care apoi Piticul o putea vinde mai scump, câştigând astfel câțiva bănuți. Pe care îi lăsa unei bătrânici care stătea la colțul străzii. Bătrânica avea mare nevoie de bănuți, deoarece în ultima vreme se scumpiseră aberant de mult psihotropele.

Piticul nostru era mic, dar avea un suflet foarte mare.

Vorba aia: Pitic, Pitic, da' are-un suflet!!!

Bun. Am stabilit că Piticul se ducea zilnic la cumpărături, făcea puțină speculă şi banii caştigați îi dădea bătrânicii de la colț. Planul lui era, de fapt, altul: îşi spusese el că dacă o ajută pe bătrânică ea îl va ajuta să îşi recapete vederea pe care o pierduse în altă scenă catastrofală:

Într-o duminică dimineață, soarele zâmbea pe cerul primăverii, în ziua alegerilor. Piticul nostru, care pe atunci vedea 20/20 s-a dus la tatăl lui, şi i-a spus:

— Tăticule, te rog, nu-i vota p-ăia, că mi se par cam... proşti.

— Eşti un bou! a exclamat furios tatăl său şi l-a pălit în cap cu un vătrai care era pe-acolo.

Piticul şi-a pierdut pe loc vederea şi tăticul lui a plecat apoi pe mare, clătinându-se. (Adevărata tragedie – nu?)

Deci, Piticul nostru credea că aşa îşi va cumpăra vederea. La un moment dat s-a dus la bătrânică, cu bănuţii din ziua respectivă:

— Dragă bătrânico, nu crezi că ţi-aş putea fi de mai mult ajutor dacă mi-ai reda vederea, aşa cum mi-ai promis?

— Am impresia că eşti cam prost, a răspuns bătrânica. În primul rând eu am doar 20 de ani. În al doilea rând ţie-ţi trebuie un medic, nu o vrajă, pe care oricum nu ştiu să o fac. În al treilea rând eu m-am măritat cu un fiu de rege şi nu voi mai sta pe marginea drumului. Nu sunt sigură că e rege sau împărat sau ce dracu' o mai fi, da' oricum are o maşină de cazi pe spate.

— Dar mi-ai promis! a exclamat Piticul printre lacrimi. Mi-ai promis!

— Sigur tu eşti prost. Ţi-am spus clar că te voi ajuta să-ţi recapeţi vederea. Te-am ajutat. Ţi-am zis să te duci la medic. Aşa că, valea de-aici!

Piticul a plecat de acolo, îndurerat. Ploua, dar pe Pitic nu îl deranja nimic. Ningea, dar Piticul mergea înainte. Era vijelie, dar Piticul îşi căuta drumul spre casă. Spre camera lui de la etaj. Lumea i se năruise.

Tristeţe mare.

Acum am făcut introducerea şi am pregătit terenul pentru urmarea povestirii. Putem zice că Piticul se pune pe învăţat şi devine medic oftalmolog, se operează singur şi apoi vede. După ani de zile vine la cabinetul lui bătrânica oarbă, ştirbă, surdă şi-i spune cu o voce stinsă:

— Ajută-mă, te rog.

— Du-te la Interne, îi răspunde el, mărinimos.

Sau o internează şi apoi are grijă să-i „greşească" operația.

Sau pune câinii pe ea şi o goneşte.

Putem zice şi că Piticul s-a resemnat şi şi-a continuat viața ca până atunci. Se ducea la pâine şi revenea. În fiecare zi, pe ploaie, pe caniculă, pe vijelie. Vedeți, era vorba de o zonă unde niciodată nu era vreme normală. Doar extreme.

Sau putem spune că Piticul, cu ultimii bănuți, a jucat la loto numerele care reprezentau datele la care se întâmplaseră nişte evenimente importante şi a pierdut toți banii şi a înnebunit. Şi, deci, acum avem *un pitic orb, prost, needucat şi nebun*. Care nu are bani de tratament de specialitate. Sau că a caştigat, după cum se aşteaptă toată lumea şi când se ducea, îmbrăcat frumos, în nişte haine de împrumut, să ridice câştigul fabulos îl loveşte maşina şi-l lasă damblagiu de o mână şi de un picior.

Deci, *avem un pitic orb, prost, needucat şi damblagiu.*

Avem multe variante, una mai frumoasă decât alta. Trebuie, totuşi, să avem grijă să fie personaje puține, bine conturate, dar mai ales credibile. Vrăjitori, spirite, pitici, zâne. Personaje rupte din viața reală. Cu care să se poată identifica cititorii dumneavoastră. Buni, răi, tâlhari, mincinoşi, politicieni (protagoniştii, nu cititorii). Adică personaje vii, cu ambiții şi limite. Cu putere şi defecte. Multe defecte.

Trebuie, însă, să aveți grijă în mâna cui cade capodopera voastră. Dacă, Doamne fereşte, o citeşte vreun politician? Sigur, pornind de la premisa că ştie literele. Dar, totuşi, vă asumați riscul? Poate o şi înțelege? Ce vă faceți atunci?

Să continuăm însă cu aventurile Piticului nostru.

Bătrânica l-a păcălit şi el s-a pus pe bocit. A plâns el ce a plâns, dar apoi a luat o hotărâre: să devină cel mai bun țin-

taş din lume. Ştia deja să coasă şi să gătească, deci era pe drumul cel bun. (Vă veți întreba ce legătură au aceste minunate calități cu trasul la țintă. Deoarece vreau să vă ajut, vă răspund – niciuna, dar sună bine. La fel ca sunetul acului prin țesătură, care este mai suav decât un vin bun. Sigur!)

Acum, că hotărârea era luată, nu mai trebuia decât să învețe să tragă cu arcul. Primul pas era să-şi procure un arc. Cea mai simplă soluție era să cumpere unul, dar îi trebuiau bani. Aşa că, încrezător, s-a dus la magazin şi i-a spus vânzătorului:

— Dacă nimeresc musca aia de pe geam cu săgeata îmi vei face arcul cadou?

— Sigur! a răspuns uşor surprins vânzătorul.

Piticul a luat arcul pe bâjbâite şi cu mişcări şovăitoare a pus săgeata. A întins coarda şi a tras. Evident că geamul s-a spart, iar musca a zburat. Aşa că vânzătorul l-a bătut bine pe Pitic şi l-a dat pe uşă afară.

Planul diabolic al Piticului eşuase. Îi trebuia altă tactică.

S-a dus acasă, s-a culcat şi a aşteptat să vină noaptea, gândind că oamenii obişnuiți au probleme pe întuneric, dar el fiind orb va avea un avantaj. A dormit însă mai multe ore decât prevăzuse şi când a părăsit tiptil casa spre magazinul pe care plănuia să-l jefuiască, era zi. Şi încă una luminoasă bine. Nu ploua decât puțin.

Strecurând-se uşor pe lângă ziduri, având grijă să facă cât mai puțin zgomot, a ajuns la magazin. Vânzătorul l-a văzut de departe şi l-a privit uşor amuzat cum se apropia încetişor.

Chiar i-a deschis uşa pentru a-i facilita accesul. Piticului nu-i venea să creadă ce noroc are. A intrat şi a localizat raionul unde ştia că sunt aşezate arcurile. S-a apropiat ca o fantomă. Neauzit ca o nălucă. A întins mâna să ia arcul, dar vânzătorul l-a luat la bătaie şi l-a dat pe uşă afară.

Nu reuşise nici de data aceasta. Trebuia făcut ceva.

S-a gândit să se angajeze la magazinul de vis-a-vis. Zis şi făcut. S-a angajat şi apoi a intrat în politică şi s-a ales parlamentar. Nu uitase însă ce avea de făcut. Nu trecea nici o zi fără să se gândească ce bine va trage. Nu prea îi mai ajungea timpul. Era ocupat cu treburile țării, cu magazinul, cu mersul pe bârnă. Activitate bogată, ce mai.

Şi a trăit fericit până la adânci bătrânețe şi apoi a murit.

Veți întreba ce e cu intriga, ce e cu personajele, ce e cu deznodământul. Vă răspund: nimic. *The rest is silence,* cum s-ar spune.

Ultimul capitol

În ciuda celor mai bune eforturi pe care le-am depus, lucrarea științifică de mai sus a fost întâmpinată cu critici acerbe. Ba că ar fi haioasă, ba că nu e completă, ba că nu e suficient material pentru a învăța un om talentat să scrie cea mai bună carte din lume. Deci, ce mai, am dat-o în bară. Voi încerca să dreg busuiocul.

Voi continua cu sfaturile şi voi încerca să completez tragedia spre exemplificare. Capitolul va fi încă şi mai înduioşător, poate-poate reuşesc ce mi-am propus.

Să o luăm de unde am rămas.

Avem nevoie de următoarele:

1 – cel puțin de un personaj (X)

2 – intrigă (X)

3 – desfăşurarea acțiunii (nu prea)

4 – punct culminant (nu)

5 – deznodământ (nu chiar)

şi cel mai important avem nevoie de:

6 – rezumatul necesităților unui scriitor.

Pentru a scurta, începem cu punctul 6:

cafea

cafea
cafea

și cele necesare realizării cărții, iar apoi ne îndreptăm spre celelalte puncte.

Să continuăm cu desfăşurarea acțiunii, astfel încât să constituie un exemplu demn de urmat.

Piticul Roşu s-a angajat la magazinul de vis-a-vis.

El rumega în căpșorul lui felurite planuri de a pune mâna pe arc. Zilnic. Într-o zi, pe când piticul rumega în continuare, în magazin a intrat un marinar înalt şi frumos:

— Poftă bună, a spus el, politicos.

— Bine ați venit în magazinul nostru. Cu ce vă pot ajuta?

— Aş dori un arc şi un plic. Trebuie să scriu o scrisoare de scuze față de copilul meu, căruia i-am făcut ceva groaznic pe când era mai mic. Mi-e şi frică să mă întâlnesc cu el după atâta vreme. Nici nu mai țin minte cum arăta. Ştiu doar că îşi dorea un arc.

Inima piticului a început să bată. (De fapt, corect ar fi „a continuat să bată", dar am văzut că se foloseşte chestia cu începutul, aşa că vă rog să o folosiți şi dumneavoastră. Multe dintre capodoperele actuale parcă ar fi populate cu zombi.)

— Şi nu mai ştiți cum arăta? Nu aveți nici măcar o fotografie a lui? Dar ce ați făcut atât de groaznic?

— Nu mai ştiu cum arăta. Nu am nicio fotografie, iar ce i-am făcut este atât de groaznic, încât nu există cuvinte să descriu, aşa că voi mima. Şi marinarul a început să explice, cu nişte gesturi largi, dar clare și concise, ceea ce făcuse.

Explicația marinarului nu l-a ajutat prea mult pe Pitic, din motive evidente.

După ce a terminat ce avea de mimat, marinarul a întrebat din nou:

— Pot cumpăra de aici un arc şi un plic?

— Sigur că nu, a răspuns piticul. Arcuri se găsesc la magazinul de vis-a-vis. Dar vă rog să mai treceți pe aici după ce veți cumpăra produsele pe care le doriți? Vă rog, a insistat Piticul!

— Bine, voi veni, a promis el.

Şi a plecat cu pas semeț spre magazinul cu articole sportive.

Piticul era emoționat. Avea să poată trage cu arcul!

Marinarul a revenit la magazinul unde vindea piticul:

— Mulțumesc pentru sfat. Am găsit tot ce aveam nevoie și, mai mult, am aflat şi adresa fiului meu.

— Da? V-aş putea ajuta eu să găsiți adresa. Cunosc foarte bine oraşul.

— Mulțumesc. Dar magazinul? Îl laşi deschis?

— Da, oricum nu intră mai nimeni.

— Am aflat de la vânzătorul de vis-a-vis că tu eşti orb şi, deci, nu ai putut vedea explicația mea. Voi încerca să-ți zic în cuvinte.

Piticul aştepta ca o statuie imobilă (pleonasmul poate fi utilizat rar. Nu faceți abuz)

— Totul a început, dar s-a şi sfârșit într-o frumoasă zi de primăvară. Soarele zâmbea pe cer. Eu ştiam ce doreşte fiul meu, dar în loc să-i satisfac dorința, i-am cumpărat o maşină şi el voia un arc. A fost atât de dezamăgit, încât eu am plecat pe mare şi acum mă întorc să repar greşeala.

Piticului nu-i venea să creadă. Omul ăsta nu era cine spera el. Nu era tatăl lui. Era doar un simplu marinar. (a se nota întorsătura de condei – marinarul a devenit deodată un simplu marinar) Piticul fusese din nou înşelat de soarta nemiloasă. (iarăşi lacrimi, tragedie, dramă)

Vă dați seama? După atâția ani, o dezamăgire atât de mare? Oare ce era în sufletelul lui (a se nota utilizarea diminutivu-

lui)? Imediat, ca la un semn, soarele a intrat în nori, ploaia a început, un cutremur s-a declanşat. Ploaia s-a transformat într-o vijelie şi cutremurul a escaladat treptele scării Richter.

Blocurile se dărâmau, oamenii ieşeau ţipand din case cu umbrele, pisicuţe (diminutiv) şi căţeluşi (iarăşi diminutiv) şi urlau. Toată natura se răzvrătise, de parcă Universul participa la drama ce se desfăşurase.

Piticul s-a oprit din plâns. În acel moment s-a oprit şi cutremurul, norii s-au risipit şi soarele a început să mângâie faţa piticului. Printre ruine, dar cu o figură dârză, Piticul se apropia de casă. Bârna îl aştepta. Viaţa reintra în normal. Piticul se liniştise, dar lângă casă a auzit un ţipăt de sub dărâmături:

— Ajutor, sunt eu, bătrânica de 20 de ani, din primul capitol. Salvaţi-mă!

— Bine, a zis Piticul Altruist, deşi îmbrăcat în roşu.

Şi s-a avântat orbeşte (interesant, nu?) spre locul de unde se auzea glasul din ce în ce mai stins:

— Ajutor, ajutor...

— Sunt aici, nu te teme, îi insuflă el curaj. Mă strecor şi te salvez.

Cu mare greutate, piticul a ajuns la Ea. A simţit-o desfigurată de teamă şi durere. Îi auzea glasul din ce în ce mai stins.

— Suie-te pe umerii mei şi ridică-te din groapă, i-a spus el cu un glas hotărât.

— Cum zici matale, a spus ea, ridicând-se apoi uşor pe marginea gropii. Eşti drăguţ să te uiţi pe acolo, pe jos, că am impresia că mi-au căzut cerceii. Sau nu ai rezolvat încă problema vederii? Dacă nu vezi, pipăie, că doar acolo pot să fie. Te roooog!

— Bine, dar numai asta mai fac, că simt miros de gaze pe aici, a răspuns, galant, Piticul.

Când Bătrânica a auzit de gaze, a plecat în viteză de acolo, suficient de repede să n-o prindă din urmă flama exploziei.

Piticul a rămas acolo. L-au găsit după o săptămână, destul de supărat.

Dar la marginea gropii, îmbrăcată în straie cernite, stătea ea, Bătranica. Și îl aștepta. Ploua, dar ea nici nu băgase de seamă. Era caniculă, dar ea urmărea îngrijorată eforturile echipei de salvare, de pe terasa cafenelei. Venise noaptea de câteva ori, iar ea avusese grijă să lase numărul de telefon, ca să fie anunțată.

— Ce bine îmi pare că te-au găsit în viață. Am așteptat aici o săptămână întreagă. Mi-ai găsit cerceii?

Piticul, încă ușor amețit de deshidratare, spuse:

— Da, i-am găsit. Sunt niște cercei frumoși. Pot să-mi dau seama. Nu pot înțelege, însă, de ce mișcă. Dar, oricum, uite-i, spuse el, întinzând-i o mânuță (diminutiv din nou, utilizat într-un moment tensionat, pentru a augmenta enormitatea scenei). Ia-i repede, că vor fugi.

— Am știut din prima zi de când te-am văzut că ești cam prost. Nu m-am înșelat, spuse bătrânica, întorcându-se.

Acum, că avem intriga, avem un țel al personajului principal, singurul personaj bun și cel puțin multe personaje rele (bătrânica, tatăl copilului, vânzătorul și restul lumii), putem să mergem mai departe.

Ați observat, sper, cât de subtil am construit personajele:

Piticul – cam prostuț, Bătrânica – cam profitoare, Tatăl – cam bețiv, Vânzătorul – cam obișnuit.

Scenele povestite până acum au calitatea celor din cele mai bune povești – stupide și tragice, dar mai ales ploué. Abundent.

Piticul plecă acasă. Drumul trecea pe lângă un lac. Plouase mult în ultima vreme și nivelul apei era mai ridicat decât

de obicei. În zare, două ființe se înecau, a observat piticul (cum a făcut el asta, nu are nicio importanță). Una din ele era tatăl lui, cealaltă ființă era cățelușul care îi fusese totdeauna credincios și îl iubea necondiționat. Între cei doi era o distanță destul de mare și Piticul nu putea salva decât pe unul dintre ei.

Pe cine va salva? Ce va face Piticul? (dilemă morala, așa cum îi stă bine oricărei nuvele – fiecare poveste are nevoie de cel puțin una)

Piticul a luat atunci o hotărâre care avea să-i schimbe cursul vieții:

(Aici se află punctul culminant al povestirii și hotărârea poate fi să îl salveze pe tatăl lui, într-un moment de mărinimie, cum ar sta bine oricărei pățanii sau să îl salveze pe cățeluș – niciodată nu sunt suficiente diminutive –, ceea ce ar părea normal).

Dar Piticul nostru, deși prostuț, țineți-vă bine acum: s-a gândit. Exact așa cum citiți: s-a gândit. Și a concluzionat. A dat telefon la Primărie și a vorbit cu persoanele responsabile, care au lăsat toate treburile și s-au repezit să asaneze lacul și astfel au fost salvate ambele ființe.

Piticul era erou. Și acum se explică cum a intrat în politică.

Tatăl lui și-a dat seama că făcuse un gest urât, și-a făcut mea culpa și a plecat pe mare, clătinându-se.

Cățelușul cel credincios a plecat cu Bătranica. Ea devenise cel mai mare producător de mâncare de animale.

Vânzătorul a făcut avere vânzând povestea Piticului.

Piticul a profitat de statutul lui de erou și a intrat în politică și a devenit parlamentar, iar apoi prim-ministru.

Acum chiar că e gata.

Sper că aveți destulă cafea pentru a vă apuca să scrieți cea mai bună carte din lume. Succes.

de Constantin D. Pavel

Viziunea construiește viitorul, leadership-ul și banii construiesc viziunea. Și așa cum a demonstrat în ultimele decenii, se pare că Arabia Saudită le deține pe toate, din plin. Anticipând că era combustibililor fosili se apropie de sfârșit și că viitorul omenirii va fi unul sustenabil, în deplin acord cu natura, proiectanții și inginerii dau tonul realizării de orașe ecologice, autonome, prin demararea construirii megalopolisului Neom – Orașul-linie, în ținutul Tabuk.

Acesta se va întinde pe o lungime de nu mai puțin de 170 km, din Golful Aqaba, în vest, la Marea Roșie, până în est, la granița cu Iordania. Va avea o lățime de 200 m și se va ridica, pe alocuri, până la o înălțime de 500 m. Practic, va fi un oraș construit pe verticală, ocupând numai... 2% din cât ar avea amprenta la sol un oraș convențional de aceeași suprafață.

Inițiativa a fost anunțată de prințul moștenitor saudit Mohammed bin Salman, în cadrul conferinței Future Investment Initiative, care s-a desfășurat la Riad, în Arabia Saudită, la 24 octombrie 2017. Acesta a declarat că Neom va funcționa independent de „cadrul guvernamental existent", cu propriile legi fiscale și de muncă, precum și cu un „sistem judiciar autonom".

Orașul va fi alimentat exclusiv cu energie eoliană și solară, circulația automobilelor nu va fi permisă, iar funcțiile de securitate, logistică, livrare și chiar de îngrijire a pacienților vor fi îndeplinite de roboți. Fiind un oraș construit de la zero, se așteaptă ca proiectul să genereze o multitudine de inovații în materie de infrastructură și mobilitate. Se es-

timează un cost de realizare de 500 de miliarde de dolari, banii urmând a fi recuperați din turism și din producerea de hidrogen, compania americană Air Products & Chemicals Inc. anunțând acolo construirea celei mai mari fabrici de hidrogen din lume, în parteneriat cu Neom.

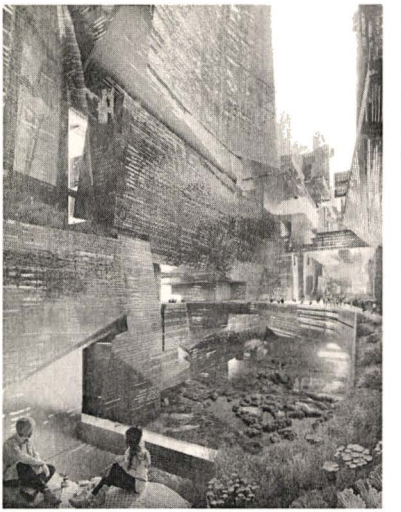

The Line (Linia), cum mai este denumit mega-orașul, va găzdui 9 milioane de locuitori și le promite acestora că toate serviciile de bază se vor găsi la numai 5 minute de mers pe jos. Orașul va fi deservit de două porți principale de intrare, care vor fi ridicate de la zero, un port în Golful Neom și un aeroport în Sharma.

Chiar lângă Neom, în golful Aqaba, va fi construit cel mai mare complex industrial plutitor din lume, denumit Oxagon, prezentat ca fiind un model radical schimbat al noilor centre de producție ale viitorului, bazat pe strategiile de redefinire a modului în care oamenii vor trăi și vor lucra în secolele care vin.

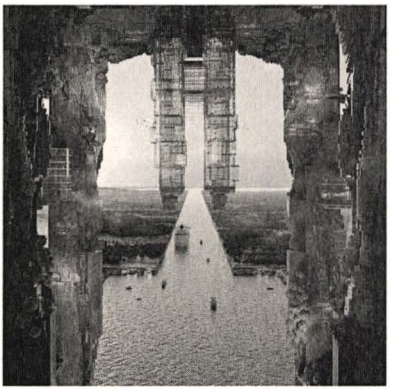

Neom va asigura hrana locuitorilor cultivând 6500 de hectare din terenul din jurul orașului cu culturi modificate genetic, pentru a face față condițiilor climate-

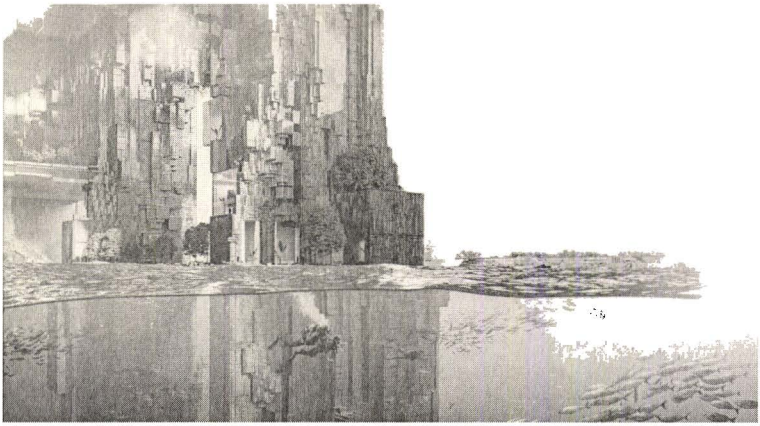

rice specifice și pentru a oferi, de asemenea, cantități îndestulătoare și de bună calitate de legume și fructe.

Un punct central de atracție al noului oraș va fi stațiunea de schi în aer liber – singura de o asemenea amploare din Peninsula Arabică – Trojena, situată la o altitudine cuprinsă între 1500 și 2600 m, unde temperaturile sunt considerabil mai scăzute decât în celelalte teritorii pe care Neom le va străbate. De altfel, Arabia Saudită chiar a primit organizarea Jocurilor Olimpice de Iarnă din 2029 în această stațiune,

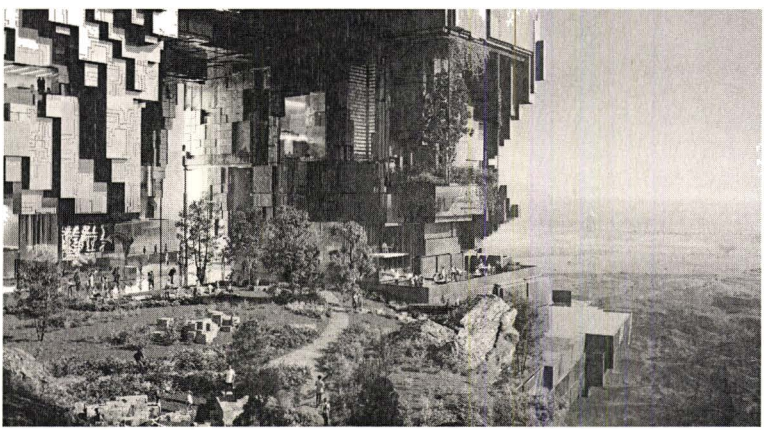

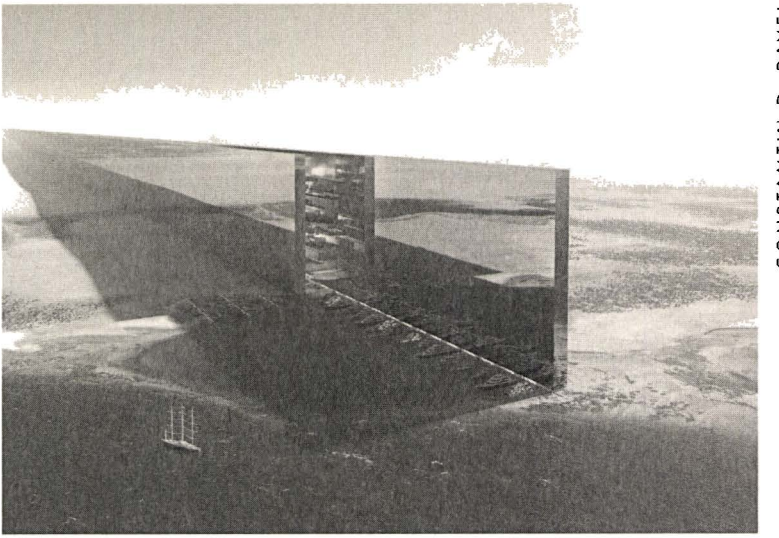

care va fi construită și ea tot de la zero, potrivit unor planuri futuriste.

Sistemul de administrare a orașului Neom și a nevoilor locuitorilor săi, precum energie, apă, asistență medicală, transport, securitate și eliminarea deșeurilor a fost proiectat cu ajutorul inteligenței artificiale. Senzorii de tot felul, camerele de luat vederi din locurile publice, smartphone-urile și device-urile electronice din casele cetățenilor, toate vor colecta permanent date care, prelucrate de IA-uri din ce în ce mai performante, vor conduce la prezicerea și personalizarea nevoilor specifice ale fiecărui utilizator care viețuiește în Neom sau merge acolo ca turist.

Deși în prezent există controverse legate de respectarea drepturilor omului și a intimității persoanelor în Arabia Saudită, proiectul megalopolisului Neom rămâne unul provocator pentru oamenii de știință care scriu viitorul în care, în cele din urmă, cu toții vom ajunge să trăim.

Ruinele megalitice din Shoria

de Mircea Liviu Goga

O descoperire incredibilă, făcută cu câțiva ani în urmă în Rusia, amenință să zguduie din temelii teoriile convenționale despre istoria planetei Pământ.

Pe muntele Shoria, în sudul Siberiei, cercetătorii au descoperit un... zid. Unele dintre pietrele de granit gigantice care îl formează sunt estimate a cântări mai mult de 3.000 de tone și, după cum puteți observa și în fotografiile care ilustrează acest material, multe dintre ele au fost tăiate „având suprafețe perfect plane, unghiuri drepte și colțuri ascuțite".

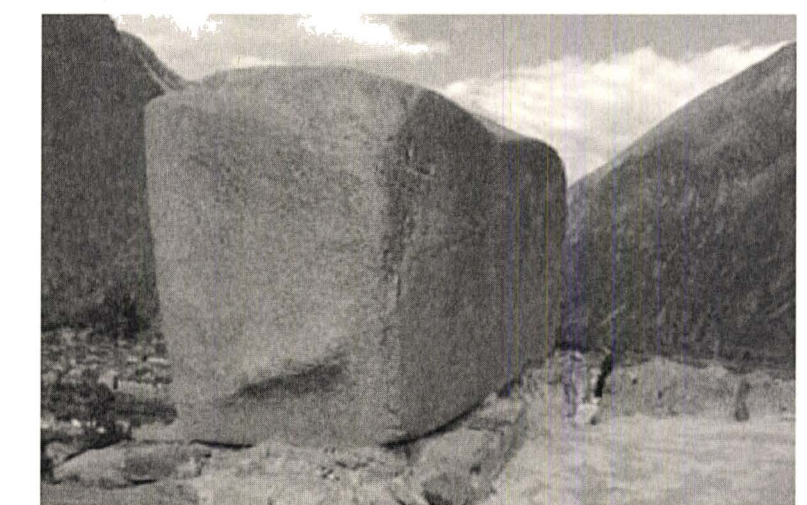

Nicio piatră prelucrată de om, de o asemenea amploare, nu a mai fost întâlnită până acum în lume; singurele, poate, la care ne mai putem gândi sunt ruinele megalitice denumite Terasa de la Baalbek, din Liban, dar acestea nu cântăresc mai mult de 1.500 de tone.

Întrebarea care se ivește de aici: cum a putut cineva de pe Terra, în epoca preistorică, să taie peste 3000 de pietre uriașe, să le transporte pe munte și să mai și aranjeze una peste alta cu o precizie milimetrică?

Conform versiunii acceptate de istorie, pentru oamenii preistorici, cu tehnologia lor foarte limitată, ar fi

fost imposibil să realizeze asemenea lucruri. Cu siguranță, însă, arheologia, o știință aflată într-o continuă expansiune și care, mai nou, beneficiază de toate descoperirile din tehnologia informației, având la bază ajutorul nemijlocit oferit de AI-uri, ne va oferi noi surprize și va începe să contrazică din ce în ce mai mult versiunea oficială a istoriei rasei umane...

Rusia nu este străină de situri antice megalitice, cum ar fi Arkaimenge sau Manpupuner, pentru a numi doar două. Descoperirea de la Shoria, însă, este unică deoarece, dacă aceste construcții au fost făcute de om, blocurile de piatră utilizate aici sunt, fără îndoială, cele mai mari prelucrate vreodată de mâna omului.

Un alt lucru neobișnuit observat la aceste pietre este că dereglează instrumentele electronice de măsurare ale arheologilor. Contructorii acestor ziduri, metodele lor, scopul și semnificația sunt pure speculații. Ce știm sigur este că „preistoria" este mult, mult mai bogată decât putem noi bănui.

Sirena

de Aurel Cărășel

Reprezintă, probabil, unul dintre cele mai frumoase mituri pe care le-a produs cultura umană, încă de la începuturile existenței sale. Poveşti despre sirene, creaturile pe jumătate om pe jumătate peşte, fac parte din moştenirea folclorică a oricărui popor care a avut legătură cu marea.

Denumirea sa nu prezintă o certificare etimologică clară. Este sigur însă că ea a influențat opiniile oamenilor de ştiință, când aceştia au denumit un întreg grup de mamifere acvatice cu numele ei – *sirienii*. Din acest grup fac parte lamantinul şi dugongul, despre care se presupune că, inițial, ar fi fost mamifere terestre ce au fost forțate să îşi părăsească habitatul şi să se adapteze unui mediu nou, cel acvatic.

Numele său e foarte diferit, în funcție de arealul geografic unde ar putea trăi, dar şi de populațiile locale cu care intră în contact. Cel mai cunoscut este cel de **sirenă**, el fiind utilizat încă din perioada antică (cel care a ajutat din plin la impunerea şi răspândirea sa pe scară largă în bazinul mediteranean a fost, fără îndoială, Homer).

Popoarele scandinave le-au numit **undine** sau **fecioarele mării**, femei-peşte ce trăiau în lacuri, dar mai ales în mări, şi-i ademeneau pe marinari în adâncuri. Popoarele est-europene le-au spus **ştimele**

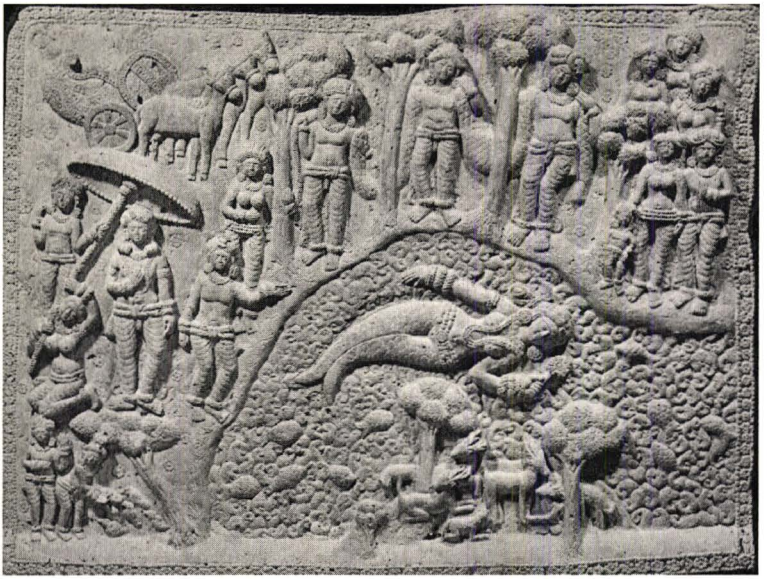

apelor, denumire sub care se întâlnesc în basme. Mai există însă şi **Ilkai** şi **Ri**, denumiri date de băştinaşii din **Papua Noua Guinee** (respectiv tribul Susurunga şi triburile Barok şi Nakela) unor fiinţe umanoide misterioase, pe care le cunosc de sute de ani şi pe care le consideră vietăţi obişnuite ale oceanului, asemenea peştilor, delfinilor sau broaştelor ţestoase.

Arealul său de viaţă este destul de întins, raportându-se la întinderea majorităţii mărilor şi oceanelor (excepţie fac apele foarte reci ale Oceanului Arctic).

Raportări despre existenţa sa vin în special din ţări antice, situate pe ţărmurile Mării Mediterane, precum Grecia, Roma, Sumer, Asiria, Egipt, dar şi din locuri mai îndepărtate, aparţinând unor timpuri moderne – apele nordului Europei, străbătute de drakkarele vikingilor, apele de coastă ale Ceylonului, cele din jurul Noilor Hebride, ale

insulei Papua Noua Guinee, ori cele din largul insulelor Shetland, în Scoția, plajele din statul indian Chennai etc.

Deşi majoritatea mărturiilor care atestă existența sa aparțin epocilor trecute şi destul de puține reprezintă consemnări din secolul XX sau chiar XXI (a se vedea imaginile de pe Internet care înfățişează o sirenă eşuată pe o plajă din statul indian Chennai, în urma devastatorului **tsunami** din 24 decembrie 2004), faptul că e vorba despre un mit care se încăpățânează să nu moară constituie un atù în plus în perceperea şi acceptarea sa ca un fapt concret al realității înconjurătoare.

Descrierea ființei antropomorfe jumătate-om-jumătate-peşte, cunoscută în mod general drept *sirenă*, constituie unul dintre motivele cele mai puternice în vederea acceptării existenței sale, deoarece portretele care i s-au făcut, de-a lungul secolelor, de către martori oculari foarte diverşi sunt foarte asemănătoare între ele.

În principiu, trebuie să discernem între două categorii de portrete: în mitologia greacă şi în cea romană, sirene erau denumite nişte creaturi pe jumătate femei, pe jumătate păsări, care trăiau pe insulele din Marea Mediterană şi îi ademeneau pe marinarii ghinionişti cu cântecele lor, asemănătoare unui drog auditiv; pe de altă parte, întreaga perioadă a ultimelor 18-20 de secole propune pentru această denumire pe „fiicele mării", creaturi pe jumătate femei, pe jumătate peşti (englezii le numesc *mermaid*, cuvânt format din substantivul francez *mer*, care înseamnă „mare" şi din termenul neglezesc *maid*, care are sensul de „fată sau femeie tânără").

Delimitările nu sunt însă foarte ferme, deoarece despre *femeile-peşte* se vorbeşte şi în perioada antică. Legendele Greciei vorbesc despre

sora lui Alexandru Macedon, transformată într-o astfel de sirenă, iar naturalistul roman Pliniu cel Bătrân face o descriere destul de amănunțită a acestor ființe care, la vremea respectivă împânzeau apele din jurul Siciliei.

Majoritatea descrierilor sunt de acord că sirenele au partea superioară a corpului asemănătoare trunchiului uman, adică prezintă două brațe, fiecare având o mână cu 5 degete, prinse între ele cu o pieliță subțire (membrane interdigitale), corpul are pielea netedă şi albă, cu sâni protuberanți de femeie, iar capul are părul lung, ne-

gru, doi ochi, nas şi gură aproape identice cu cele omeneşti. Partea inferioară are forma unei cozi de peşte sau de delfin şi este acoperită cu solzi. Uneori, din descrieri rezultă că faţa, gâtul şi fruntea sunt mai înguste decât cele umane, fiind asemănătoare ca dimensiuni cu cele ale unei maimuţe, dar aspectul gurii, precum şi buzele sunt tipic omeneşti.

Pliniu cel Bătrân însuşi pare a le da dreptate: „În ce priveşte sirenele, zvonurile despre ele nu sunt poveşti născocite, ci adevărul curat. Ele există, într-adevăr. Iată cum le înfăţişează pictorii: tot trupul le e zbârlit şi solzos, chiar şi în partea de sus, amintind de un corp de femeie. Sirenele locuiesc în mare, în preajma ţărmurilor. Vocile lor liniştite, tânguitoare, pot fi auzite şi ziua."

Nu numai aspectul fizic al acestor făpturi este asemănător cu cel al oamenilor, ci şi o parte a felului lor de a fi: sirenele par să trăiască în

grupuri, să comunice între ele prin limbaj articulat (care diferă însă de cel uman), iar când sunt capturate se comportă extrem de uman – uneori sunt triste şi nu se împotrivesc, alteori devin agresive şi se comportă aidoma unor animale sălbatice.

Comportamentul

Deoarece aparţin clasei mamiferelor, sirenele trăiesc în apropierea ţărmurilor, în zonele cu adâncime mică, intrând în mod inevitabil în

contact cu oamenii. Toate raportările privitoare la ele menționează timiditatea lor în momentul contactului: preferă să se scufunde sau să înoate spre larg, decât să se apropie de bărci sau de nave. Sirenele capturate au manifestat, în general, comportamentul unui animal sălbatic ierbivor băgat în cuşcă: au refuzat hrana, au arătat o atitudine tristă şi, uneori, s-au tânguit foarte uman. Foarte rar au fost agresive, zbătându-se sau luptându-se să scape din mâinile vânătorilor lor.

Acest comportament este destul de dificil de explicat, dacă ținem seama că, de regulă, omul le-a aplicat (cu câteva excepții) acelaşi tratament ca şi delfinilor. Adică le-a privit cu indulgență, ca pe o specie inteligentă, dar inferioară, şi nu a încercat să le captureze în scopuri comerciale sau să le extermine, ca pe o specie periculoasă pentru el, aşa cum a încercat cu rechinii. Poate că o explicație ar consta în faptul că sirenele sunt, totuşi, mai puțin sociale decât delfinii şi că, neavând arme de apărare asemenea prădătorilor marini, se feresc de tot ce li se pare amenințător. Şi, dacă luăm în considerare excepțiile, atunci este sigur că au dreptate. Este suficient să citim despre relația dintre membrii tribului Susurunga din Papua Noua Guinee şi aceste ființe marine, ca să realizăm pe deplin acest lucru – o relație de tip vânat-vânător, cei dintâi consumând carnea lor ca pe o delicatesă.

Evidențele materiale ale existenței sale nu sunt foarte diverse: urme lăsate prin literatura antică, prin câteva lucrări ştiințifice ale aceleiaşi perioade, prin jurnalele unor călători, prin descrierile unor martori oculari şi, în fine, prin chipurile şi trupurile lor surprinse în tablouri ale diferitelor epoci. Cu siguranță însă că niciun om de ştiință nu s-a aplecat asupra vreunui trup

de sirenă (sau asupra unui schelet), ca să poată certifica, fără drept de apel, drept reală existența acestei clase de mamifere.

Există însă unii oameni de știință care au intrat în contact indirect cu această misterioasă ființă acvatică: aflând despre existența unor animale necunoscute, care trăiesc în apele din jurul Noii Guinee, Roy Wagner, Richard Greenwell, Gale J. Raymond si Kurt Von Nieda au întreprins o expediție de cercetare în zonă, în 1983. Roy Wagner, antropolog la Universitatea din Virginia, a cules sute de mărturii ale localnicilor, care afirmau că i-au văzut pe așa-numiții *oameni ai mării*. Cele două triburi importante ale populației indigene, Barok și Nakela, îi consideră, de sute de ani, niște viețuitoare obișnuite ale oceanului. Botezate *oamenii Ri*, acestea le-au servit de multe ori drept cină, atunci când se încurcau în plasele de pescuit și erau trase la mal, ală-

turi de peşti, delfini şi broaşte ţestoase. Mai mult, ei s-au dovedit capabili să-i deosebească de dugongi şi de lamantini, ale căror fotografii le-au fost arătate de savanţii expediţiei. Aceştia din urmă au reuşit chiar să vadă de la distanţă o astfel de fiinţă, ba chiar să o şi fotografieze, însă distanţa fiiind foarte mare, imaginile obţinute au fost declarate neconcludente (una înfăţişand o înotătoare caudală, iar cealaltă un corp zvelt, arcuindu-se la suprafaţa apei).

O geneză neelucidată

Deşi lumea ştiinţei nu ia prea în serios ideea existenţei sirenelor, există totuşi unele ipoteze interesante, formulate de savanţi, cu privire la originea acestora.

Cea mai comună dintre ele presupune că sirenele sunt rezultatul unui experiment genetic făcut în vreun laborator modern şi scăpat de sub control. Supoziţia ar acoperi numai acele observaţii făcute asupra sirenelor în ultimele trei-patru decenii, când ştiinţa manipulării genelor a devenit cu adevărat serioasă, putând candida cu oarece succes la aşa ceva. Ea nu se poate aplica însă sutelor de observaţii anterioare acestei secvenţe temporale, aşa că rămâne ipoteza cu cel mai scăzut grad de veridicitate.

Cea de-a doua porneşte de la câteva realităţi prezente prin muzeele lumii – sirenele nu ar fi decât mistificări grosolane, menite să ironizeze credulitatea unora dintre semenii noştri. Exemplul clasic îl constituie celebra sirenă mumificată din Fiji (Feejee), prezentată vreme de peste un secol publicului, într-un muzeu australian. În realitate, falsul a fost realizat dintr-un corp de pui de maimuţă, îmbinat prin coasere cu jumătatea unui peşte mare şi acoperit cu mult clei de lipit.

Prezentate drept curiozităţi ale naturii, în special prin bâlciurile americane şi europene, sirenele prefabricate

au avut parte de succes în special în secolul al XIX-lea.

Cea de-a treia ipoteză pleacă de la ideea că evoluția omenirii ar fi apucat-o, simultan, pe două căi – una terestră şi alta acvatică. Ultima nu reprezintă, de fapt, o idee cu totul nouă: dacă aruncăm o privire asupra celor câteva mamifere ce populează mările şi oceanele, ob-

servăm că strămoşii balenelor şi ai delfinilor au fost nişte mamifere terestre, asemănătoare cu jderii, care, în urmă cu mai multe milioane de ani, au ales să trăiască în mediul marin, adaptându-şi trupurile şi devenind, treptat, **cetaceele** din zilele noastre. De aici şi până la ideea că o astfel de situaţie s-ar fi putut petrece şi în cazul strămoşilor lui **homo erectus** nu a mai fost decât un pas. Din această perspectivă, ar fi posibil ca sirenele să fie descendenţii îndepărtaţi ai acelor *homo erectus aquaticus*, fiinţe perfect adaptate la mediul marin, pe care şi l-au ales ca habitat. O altă supoziţie afirmă că, de fapt, întreaga specie umană ar fi ieşit, la începuturile sale, din apă, însă, în vreme ce o parte a membrilor ei s-a adaptat la mediul terestru, o altă parte, ceva mai mică, a rămas în mediul acvatic, evoluând separat de rudele lor care preferaseră un alt mediu de viaţă.

File din istoria unei creaturi misterioase

Este destul de posibil ca prima sirenă menţionată în cultura umanităţii să fi fost, de fapt, un „el", al cărui nume, culmea paradoxului, a fost **Ea**. De sorginte babiloniană, acesta a fost considerat, în urmă cu 5000 de ani, zeu al apelor, cel mai înţelept din religia acestora. Deoarece cuvântul *apsu* (apă) însemna în acelaşi timp şi „lăcaş al ştiinţelor", **Ea** era considerat zeu al ştiinţelor şi artelor, un zeu civilizator prin excelenţă, care l-a conceput pe om cu propriile sale mâini, modelându-l în lut, după care l-a învăţat scrisul, cititul şi arta înălţării construcţiilor. Acest **Ea** era reprezentat în sculpturile şi basoreliefurile vremii ca având corp de peşte.

Cea de-a doua menţionare are 3000 de ani vechime şi provine din Siria. Este vorba despre legenda Atargatei, mama de origine divină a reginei Semiramida, care, fiind îndrăgostită de un păstor,

l-a ucis din greşeală. Pentru a se pedepsi, s-a aruncat într-un lac, cu gândul să-şi ia viaţa. Dar apele au refuzat să-i îndeplinească dorinţa şi au transformat-o într-o fiinţă semiacvatică, un fel de peşte cu cap şi cu picioare de om.

Mitul sirenelor exista şi în perioada civilizaţiei mesopotamiene. Zeul Oannes, care trăia noaptea sub apă, venea adesea pe uscat, în timpul zilei, pentru a-şi propovădui învăţămintele oamenilor trăitori pe pământ. Soţia sa, Damkina, i-a născut şapte copii, care aveau cu toţii coadă de peşte.

Tot în antichitate, dar mai aproape de zilele noastre, sirenele sunt menţionate în „Odiseea" aedului orb Homer. Numai că aici, ele sunt fiinţe pe jumătate om, pe jumătate pasăre. Cu vocile lor minunate, acestea vrăjeau marinarii ale căror corăbii se găseau prin apropiere şi îi făceau să-şi zdrobească vasele de stânci. Celebrul Ulise ar fi pătit şi el acelaşi lucru dacă nu ar fi ascultat de sfatul vrăjitoarei Circe, el punând să fie legat de catarg, iar tovarăşii săi obligaţi să-i astupe urechile cu dopuri de ceară.

Prima descriere ştiinţifică a acestei făpturi este făcută în *Naturalis Historiæ* (77-70 d.IC) de istoricul şi naturalistul roman Pliniu cel Bătrân, care prezintă sirenele întâlnite în apele din apropierea Siciliei.

Prima relatare din Evul Mediu aparţine cronicarilor norvegieni, care în volumul *Speculum Regale*, apărută în 1250, prezintă povestea capturării de către nişte marinari vikingi a unei sirene, cu o plasă de pescuit, în zona fiordului Trondheim (Nidaros, după numele din vechime), aflat la 500 km nord de Oslo. Făptura acvatică s-a manifestat destul de agresiv faţă de prigonitorii ei, care au ţinut-o sechestrată timp de câteva zile, într-o cuşcă, în apele mării, hrănind-o cu peşte, până când căpetenia lor a dispus eliberarea ei, considerând-o un fel de divinitate a mării şi temându-se de repercusiuni.

Cristofor Columb (1451-1506), scria într-un raport din 4 ianuarie 1493 că el şi marinarii de pe nava „Santa Maria" au văzut trei sirene în apele oceanului din preajma insulei Haiti: „Nu atât de atrăgătoare precum cele pictate de oameni, cu toate că faţa lor semăna mult cu cea a omului, iar capetele le sunt împodobite cu plete lungi".

Iar învăţatul şi misticul grec Theodorus Gaza (1398-1467) scrie, la rândul său, că în cursul călătoriei pe care a făcut-o în Peloponez s-a intalnit cu sirene „al căror trup era acoperit cu solzi, până la brâu, în partea de sus având sâni feciorelnici".

Cronicarii regelui Sigismund I al Poloniei scriu că, în 1531, o mică sirenă ar fi fost capturată pe coasta Mării Baltice şi oferită în dar majestăţii sale.

În anul 1560, cronicile oficiale din colonia portugheză Goa (actualmente mic stat pe coasta de vest a Indiei) consemnează că Alfonso Bosquez, medicul personal al viceregelui, a făcut autopsia a

şapte sirene aduse din Ceylon.

Celebrul navigator şi explorator arctic englez Henri Hudson (1560-1611) a descris o astfel de făptură, care i-a fost raportată de către doi dintre membrii echipajului său, Thomas Hilles şi Robert Rayner. Angajat în 1607 de societatea comercială engleză „Compania Moscovită" pentru o călătorie ce viza descoperirea *Pasajului de Nord-Est*, Hudson a echipat un vas mic, cu numai 10 oameni la bord şi a pornit spre Groenlanda. Întâlnirea cu sirena s-a petrecut pe 15 iunie 1608, când nava se găsea în apropiere de insula Novaia Yemlia, o insulă aflată în nordul Rusiei, iar descrierea ei se găseşte în jurnalul de bord: „Spatele şi sânii ei erau asemănători cu ai unei femei. Era la fel de înaltă ca şi noi, avea pielea extrem de albă, iar părul lung, negru. Atunci când s-a scufundat înapoi în apă, i s-a văzut coada, care înota asemenea celei a unui peşte".

Chiar şi Karl Linnaeus (Carl Linné), considerat părintele taxonomiei şi tatăl ecologiei moderne, susţinea că s-a întâlnit, în călătoriile sale, cu două fiinţe ciudate. Prima dintre ele a fost o sirenă, prinsă pe coasta peninsulei Iutlanda; cea de-a doua – o sirenă prinsă în Brazilia, care a fost expusă ulterior, într-un muzeu din Olanda.

Unul dintre cele mai controversate incidente legate de această făptură s-a petrecut în anul 1830, când o ţărancă din insulele Noile Hebride surprinde o sirenă care se scălda în apele mici de lângă ţărm. Închipuindu-şi că o să primească o recompensă, aceasta ucide strania creatură cu un bolovan, izbind-o de mai multe ori în zona capului.

În 1833, şase marinari ce navigau într-o navă pescărească în largul insulelor Shetland au capturat cu plasa o sirenă – o fiinţă jumătate om, jumătate peşte, au tras-o la bord şi i-au observat mani-

festările timp de trei ore. În toată această perioadă, sirena a emis sunete triste, slabe ca putere sonoră, însă nu s-a zbătut şi, în general, nu a încercat să scape din mâinle pescarilor. Din declarațiile făcute în fața unui profesor de la departamentul de istorie naturală al Universității din Edinburg (Scoția), reiese că făptura acvatică măsura puțin peste un metru lungime, partea de sus a corpului fiind aceea a unei femei, cu piept proeminent, față, gât şi frunte scurte, asemănătoare celei unei maimuțe, în timp ce aspectul gurii şi buzele erau foarte umane. În cartea *History of Whales and Seals* (*Istoria Balenelor şi a Focilor* – 1839), în care prezintă acest incident, petrecut în largul insulelor Shetland, zoologul Robert Hamilton scrie: „De data aceasta nu putem recurge la scepticismul obişnuit, afirmând că este vorba despre foci sau alte animale marine ce au fost observate, şi că această viziune, acționând asupra unei imaginații înfierbântate, a provocat iluzii optice. Este imposibil să credem că, având în vedere circumstanțele, şase marinari din Shetland să fi comis această greşeală".

O întâlnire cu o sirenă a fost raportată în anul 1917, când marinarii de pe vasul „Leonidas" au navigat în apropierea unei astfel de ființe, cu păr lung şi negru, timp de aproape şase ore, în timp ce se îndreptau dinspre New York spre portul Le Havre, în Franța.

În anul 1930, lângă insula Benbecula, în arhipelagul Hebride, din vestul Scoției, o sirenă complet lipsită de solzi a fost văzută înotând spre țărm de mai mulți pescari, care tocmai îşi strângeau plasele. În mod accidental, ea a fost omorâtă de un copil care a aruncat cu o piatră mare în ea. Cadavrul aruncat de valuri pe plajă, a doua zi, a fost examinat de catre Duncan Shaw, şeriful

districtului. Acesta a apreciat că mica ființă avea suficiente caracteristici umane pentru a putea fi înmormântată asemenea unui om obişnuit şi a permis aşezarea ei într-un sicriu.

În anul 1967, pasagerii vaporului „BC Ferry" au declarat că au văzut o sirenă în pasajul marin Georgia. Ei au descris-o pe aceasta ca fiind o femeie matură, cu părul blond, care stătea liniştită pe o stâncă şi mânca dintr-un somon.

În loc de concluzie

Ştiința contemporană susține că existența unui obiect sau a unei ființe într-o anumită perioadă cronologică poate fi demosntrată numai cu probe materiale. Tot ceea ce nu poate fi susținut astfel rămâne de domeniul speculației sau a fictivului. Cum stau, deci, lucrurile, în cazul sirenelor?

Trebuie să acceptăm, mai întâi, faptul că observarea acestor ființe, precum şi contactul direct cu ele s-a făcut timp de mai multe mii de

ani, acest fapt continuând, cu intermitențe, până către sfârșitul secolului XX. Și, dacă pentru perioadele antice și chiar pentru cele datând din prima parte a erei noastre, lucrurile ar putea fi explicate prin intermediul nevoii de ficțiune a omului, pentru perioada modernă și contemporană acest tip de explicație nu-și mai găsește avizarea.

În altă ordine de idei, o parte a neacceptării existenței sirenelor are la bază presupunerea (corectă, până la un anumit punct) că astfel de observații au fost realizate în condiții meteorologice nefavorabile și cu instrumentar tehnic minim sau chiar fără acesta. Luneta a fost inventată, însă, în jurul anului 1600, de către meșteșugarii olandezi și marina a fost printre primele domenii care au beneficiat de folosirea ei. Și, în cazul multora dintre observațiile făcute publice, condițiile meteo s-au dovedit a fi dintre cele mai bune.

O altă opoziție vizează calitatea martorilor și a contactorilor: trebuie avut în vedere faptul că majoritatea observațiilor se datorează marinarilor și aceste persoane sunt printre cele mai calificate în a stabili diferența dintre un dugong sau un lamantin (mamifere acvatice din clasa *sirenienilor*) și o sirenă, având conformația bustului foarte asemănătoare unei femei. Asta, ca să nu mai implicăm în problemă și oamenii de știință care le-au văzut și descris (Pliniu cel Bătrân, Theodorus Gaza, Karl Linnaeus, Robert Hamilton), convinși de existența lor.

De acord, știința nu este capabilă să ofere, în acest moment o explicație plauzibilă a apariției acestei clase de mamifere acvatice semiumane, dar ne amintim că știința s-a confruntat dintotdeauna cu această problemă atunci când a fost pusă în fața unui fapt care nu se încadra în tiparele pe care le elaborase

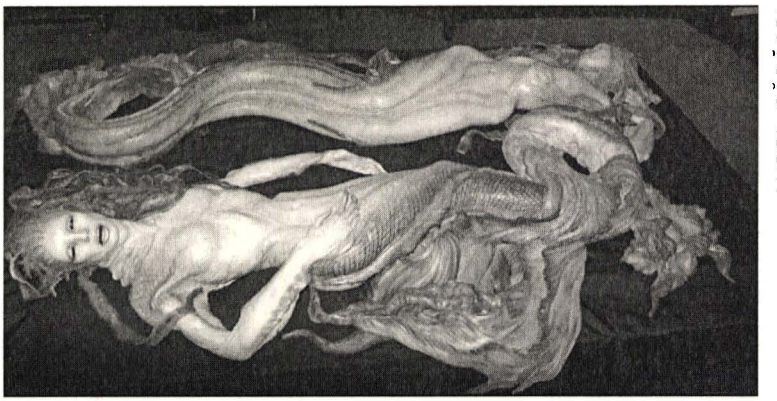

AUREL CĂRĂȘEL

până atunci. Iar teoria „maimuței acvatice", elaborată în 1960 de către Sir Alister Clavering Hardy, un biolog marin englez, expert în zooplancton şi în ecosisteme marine, conform căreia umanitatea din zilele noastre ar descinde nu din maimuțe, ci din nişte strămoşi acvatici care s-ar fi împărțit, la un moment dat, în două segmente, unul dintre ele părăsind apa pentru a se adapta uscatului, iar celălalt rămânând în continuare în mediul inițial şi evoluând altfel decât rudele mai curajoase, nu pare să mai surprindă în prezent atât de tare mediul academic, aşa cum a făcut-o în urmă cu peste o jumătate de secol.

La urma-urmei, savanții sunt de acord, în prezent, cu faptul că toate formele de viață îşi au originea în *supa biologică* inițială a oceanului planetar. De ce să nu putem presupune că acolo încă mai există rude necunoscute ale noastre, care nu emit niciun fel de pretenție asupra moştenirii uscatului pe care trăim noi?

„Învață de la Scriitori!"
https://www.facebook.com/groups/669186743563933/

SUMAR

Editorial

1 – Veşnic tineri
Aurel Cărăşel

Proză SF

6 – Tranzit
Florin Purluca

34 – Ultima poveste
Bogdan Mihăilescu

46 – Metavers
Victor Martin

Fantastic

53 – Inspectorul
Cornel Bălan

Vintage SF

86 – Noua societate de consum
Dodo Niță

Ficțiune

89 – Cea mai bună carte
Ionuț Corbea

Știință

103 – Neom – Orașul-linie
Constantin D. Pavel

Enigme & Mistere

108 – Ruinele megalitice din Shoria
Mircea Liviu Goga

Criptozoologie

111 – Sirena
Aurel Cărășel

Revista **CSF** **Colecția Science-Fiction**
Anul IV, nr. 23/2022 ISSN — 2668-1862
Editată de:
PAVCON M.O. Grup SRL

Redactor-șef: **Aurel Cărășel**
Redactori : **Anamaria Borlan, Florin Purluca, Daniel Timariu, Florin Giurcă, George Sauciuc, Boris Velimirovici**

Coperta: **Andrei Nicolescu** / Vignette rubrici: **Marius Ghergu**
Editor: **Constantin D. Pavel**

ABONAMENTE ȘI COMENZI
www.colectiasf.ro / www.pavcon.ro
031.100.80.70 / 0727.77.80.06

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

[redacted]

CN Pluto (București)

2025